

PEKAO TRADING CO.
(CANADA) LTD.

Na każdą okazję

PACZKA PEKAO

Bogaty wybór zestawów - dla przykładu:

FC14	8 kg net - 17.64 lbs	\$25.00	CP30	5.80 kg net - 12.77 lbs	\$26.50
POMARAŃCZE	4 kg net - 8.81 lbs		SZYNKA DUŃSKA KONSERWOWA	450 g x 1 can	
CYTRYNY	1 kg net - 2.20 lbs		KAWA ZIARNISTA	250 g x 1 pkg	
GREJPFRTY	1 kg net - 2.20 lbs		CZEKOLADA	100 g x 1 bar	
ANANAS	2 szt		POMARAŃCZE	2 kg	
KIWI	10 szt		CYTRYNY	1 kg	
CP20	3.00 kg net - 6.61 lbs	\$43.50	BANANY	2 kg	
SZYNKA DUŃSKA KONSERWOWA	454 g x 1 can		CP31	4.00 kg net - 8.81 lbs	\$26.00
ANANAS W PLASTRACH	850 g x 1 can		SZYNKA WĘDZONA	500 g x 1 pkg	
ORZESZKI ZIEMNE	200 g x 1 pkg		MIESZANKA ŚWIĄTECZNA	250 g x 1 pkg	
KIELBASA MYŚLIWSKA	500 g x 1 pkg		RODZYNKI	250 g x 1 pkg	
KABANOSY	500 g x 1 pkg		POMARAŃCZE	2 kg	
BALERON	500 g x 1 pkg		CYTRYNY	1 kg	

Inne ciekawe zestawy w katalogu

Zlecenia przyjmują i informacji udzielają biura:

1610 Bloor Street W.
Toronto, Ont. M6P 1A7
Tel. (416) 588-1414

287 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. M6R 2M3
Tel. (416) 588-1397

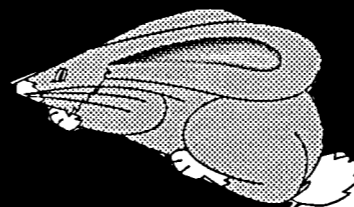
35 King St. E. #15, Mississauga, Ont. L5A 4E2
Tel. 279-3665

oraz AUTORYZOWANI DEALERZY PEKAO

NO.226 • APRIL 14, 1992 • WIELKANOC • \$ 1.64 + TAX

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

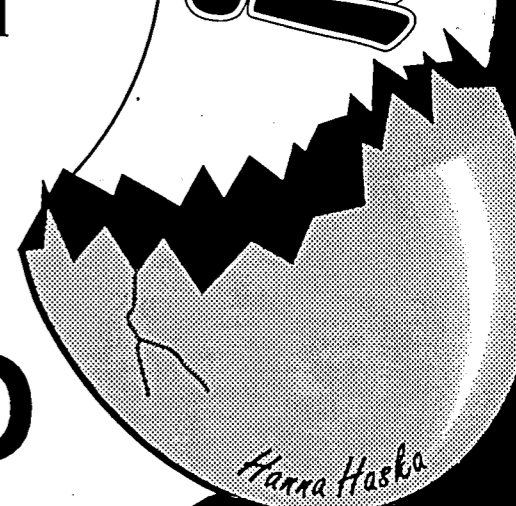
WESOŁEGO ALLELUJAM!

Wszystkim
moim
Czytelnikom

życzy

Redakcja

ECHO

DIRECTLY TO WARSAW - QUICK DELIVERY AT LOW PRICES

CARGO TO POLAND. NOW A LOT EASIER.

POLISH AIRLINES

LOT

TORONTO-WARSAW MONTREAL-WARSAW

LOT POLISH AIRLINES
c/o VCC CARGO SERVICES
6500 SILVER DART DR.
MISSISSAUGA, ONT.
TEL.: (416) 676-5903

LOT POLISH AIRLINES
2000 PEEL, SUITE 680
MONTREAL, QUE.
TEL.: (514) 844-8221

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus
Redaktor naczelny: Grażyna Farmus

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus	- Świat, Kanada, Polska
Leszek Szaruga (Niemcy)	- Z dystansu
Karolina Jankowska	- Lekture nieobojętne
Hania Sokolska	- Imigracja
Stanisław Siekanowicz	- Kulisy światowej sceny
Tadeusz Pruss	- Faxem z Vancouver
dr Lidia Dobosz	- Zdrowie
Ryszard Bieryło	- Pieniądz robi
Marek Kawka	pieniądz
Janusz Pietrus	- Film
Danuta Kukułka	- Angielski dla ambitnych

ADRES

POCZTOWY:

ADVERTISEMENTS:

GST

R120882998

SUBSCRIPTION

PRENUMERATA:

51A Thistle Down Blvd., Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada

TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046

\$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. - 1 1/2 inch. \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$150.00, 2 col. - 3 inches \$290.00, photo extra \$5.00. Full page special rate \$200.00, half page \$130.00, back cover \$450.00, in. cover \$250.00

Add 7% GST to all prices.

Półroczna \$32 + 7% GST \$2.24 = \$34.24, roczna \$56 + 7% GST \$3.92 = \$59.92,

dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów.

Zagraniczna półroczna \$35 US, roczna \$60 US, lotnicza 100% więcej.

Prenumerata dostarczana na pocztę w każdy czwartek.

Publications Mail Registration No. 7631

WSPÓŁPRACUJĄ:

Wiesława Czapińska (Polska), Ryszard Łada (Polska), Andrzej Kobos, Andrzej Stawicki, Nina Geysztor-Zawirska, Wacław Liebert, Andrzej Werbel, Stanisław Dubiski, Miłosz Aleksander F., Adam Tomaszewski, Iwona Majewska, A.Nike-Mineyko, Wojciech Wojnarowicz, Jerzy Zieleniewski (WNP), Krystyna Niepokólczycka-Weber (Austria, Europa Zach.), Kazimierz Wodziński (Bliski Wschód), Jerzy Skoryna (Meksyk, Ameryka Łacińska), Marek Janik (RPA, Afryka)

Skład, łamanie: Olimpia Orlewicz

Przedstawiciel działu reklamy: Krzysztof Drożdż

Druk: Związkowiec. Okładka: Futura Graphics

ECHO schodzi do druku w środę przed południem. Numer zamknięty jest we wtorek o godz. 5 po poł. Pismo ukazuje się w sklepach w środę i w czwartek. Regularnie dostarczane na pocztę do wydziału II klasy pocztowej po selekcji, w czwartek. Opóźnienia w dostawach prenumeraty nie wynikają z naszej winy. Wszystkie reklamacje, zmiany adresów i zamówienia prenumerat przyjmujemy na piśmie. Inne informacje - maszyna. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i komunikatów. Materiałów nie odsyłamy.

STRACH I OBLUDA

Jacek Mazłowski popełnił w kraju komentarz w obronie ministra obrony narodowej Parysa. A że się z linną argumentacją zgadzamy, powtórzmy za zlotoustym komentatorem ciekawsze fragmenty. Zwłaszcza, że odbiegają one od sieczki, która spływa w serwisie informacyjnym na temat "rewelacji Parysa". W naszych relacjach o tej sprawie oplotamy się na gazecie "Nowy Świat", która doszła do źródeł i opublikowała dokumenty i nazwiska, o których minister nie chciał mówić.

Reperkusje wypowiedzi ministra obrony narodowej, Jana Parysa, obnażyły z całą jaskrawością słabość polskiej demokracji i oportunistyczny charakter polityków, którzy usiłują przekonać opinię publiczną, że wszystko jest w porządku, a jedynym zagrożeniem stabilności ustrojowej Polski ma być rzekomo sam Jan Parys. Janusz Onyszkiewicz, prominentny polityk UD i b. wiceminister obrony narodowej posunął się do tego, że uznał wypowiedź min. Parysa za "groźną i świadczącą o dużej nieodpowiedzialności". Profesor Geremek również dopatrywał się w wypowiedzi Parysa elementów destabilizujących, zapominając o tym, że sam, w niedzielę, publicznie ostrzegł społeczeństwo przed zagrażającą Polsce perspektywą rozwiązań półdemokratycznych. Z żalem i swego rodzaju poczuciem zdziwienia odnotowują też dwuznaczną postawę szefa rządu, który nie tylko nabral wody w usta, ale nawet zgodził się na dwutygodniową "odstawkę" ministra obrony, co - oczywiście - godzi w jego autorytet i pośrednio oznacza, że to Parys był winowajcą. (...)

(...) To prawda, stwierdzenia min. J. Parysa brzmią alarmująco i mogą być kłopotliwe dla polityków, którzy pocą się ze strachu na myśl o otwar-

tym konflikcie, ale spróbujmy odpowiedzieć na najprostsze pytania: Czy w demokratycznym państwie wolno chować pod sukno próby wciągania armii do rozgrywek politycznych? Czy wolno udawać, że nic się nie stało, skoro zaszły już groźne fakty? Politycy oburzają się na min. Parysa i zarzucając mu nieodpowiedzialność przeoczyli chyba ten fragment jego wypowiedzi, w którym mówił o konkretnych oficerach meldujących mu o konkretnych ofertach, jakie otrzymali w zamian za działania przeciw rządowi.

Jeśli dobrze pojmuję sens ustroju demokratycznego i polską rację stanu, elementarnym obowiązkiem szefa resortu obrony jest publiczny sprzeciw wobec politycznych i wyrotowych ingerencji w sferę bezpieczeństwa narodowego. Oportunistyczne reakcje tyłu polityków są najlepszym dowodem, że nie było innego wyjścia, jak tylko otwarte powiedzenie społeczeństwu, że nasza demokracja stoi w obliczu niebezpiecznego wyzwania. Bo czy naprawdę w Polsce nie ma sił zainteresowanych wykorzystaniem wojska dla własnych celów politycznych? Ten, kto twierdzi, że nie ma, jest albo politycznym analfabetą, albo oszustem wspierającym po cichu projekty upodobnienia naszego kraju do jakichś bałkańsko-latynoamerykańskich dyktatur.

Opinia publiczna powinna zastanowić się nad pytaniem, dlaczego atakuje się właśnie J. Parysa, a nikt nie pyta o nazwiska ludzi wtrącających się w sprawy wojska i jawnie ingerujących w politykę personalną resortu obrony narodowej? Pozwalam sobie przypomnieć, że poprzedni, dymisjonowany min. obrony narodowej, tow. Kołodziejczyk miał wpływowych obrońców, że publicznie padały informacje, iż właśnie ten b.

funkcjonariusz komunistyczny nomenklatury jest przewidywany na stanowisko generalnego inspektora sił zbrojnych. Przypominam też o oficjalnych sprzeciwach wobec dymisji szefa służb specjalnych kontradmirała Cz. Wawrzyniaka, protegowanego p. Kołodziejczyka. Wszystkie te wypowiedzi i jaskrawe naciski mające "zmiękczyć" rząd i skłonić go do uległości, stają się dzisiaj ważną poszlaką pozwalającą szukać źródeł "rozwiązań półdemokratycznych" - jak to elegancko określił prof. B. Geremek. Pod warunkiem, że chce się szukać - a właśnie to jest wątpliwe. (...)

Rok 1992 będzie niemal na pewno czasem zasadniczych rozstrzygnięć. Jeśli polscy politycy nie zdobędą się na odwagę cywilną i nie zażądają wyjaśnienia do końca mrocznych intryg zagrażających demokracji - a sprawa Parysa jest tylko kamyczkiem w większej mozaice! - na Boże Narodzenie będziemy już żyli w zupełnie innym kraju. Dzisiaj można jeszcze temu zapobiec, ale wymagałoby to współpracy głównych sił w parlamencie i znacznie twardszej postawy premiera rządu RP.

Zdumiewa i przygnębia postawa prasy - wolnej przecież już od cenzury! Wróble na dachu ćwierkają, kto zaprasza dowódców Wojska Polskiego na polityczne rozmowy - ale proszę wskazać choć jedną gazetę, która pisała by o tym i ostrzegła opinię publiczną przed skutkami takich działań. Czy naprawdę prasa nie dostrzega oczywistej perspektywy kompromitacji naszej ojczyzny i wyrzucenia jej poza nawias europejskiej wspólnoty państw demokratycznych - ze wszystkimi skutkami gospodarczymi i politycznymi?

ciąg dalszy na str. 12

DWA INNE KOMENTARZE:

Niepewność w takiej sprawie!

Najpierw prezydent broni publicznie komunistycznego kontradmirała. Potem występuje z pomysłem czasowego zawieszenia demokracji. Następnie składa hołd aparatczykom z OPZZ. W końcu wychodzi na jaw, że ludziom prezydenta strasznie zależy na tym, żeby minister Parys nie przeprowadzał dalszych zmian w wojsku. W tym momencie przychodzi wiadomość, że w Narodowej Radzie Bezpieczeństwa pichcą dokument na temat stanu wojennego.

W normalnym państwie jest rzeczą normalną, że w instytucjach specjalnych, takich jak narodowe rady bezpieczeństwa czy ministerstwa obrony i spraw wewnętrznych, opracowuje się nadzwyczajne scenariusze na czarną godzinę. I w normalnej sytuacji nie byłoby nic alarmującego w wiadomości, że jakiś tam urzędnik obmyśla koncepcję administrowania krajem w czasie wojny.

Polacy mogą się zgodzić (w sytuacji krańcowego zagrożenia) na stan wyjątkowy, nawet wojenny. Ale pod jednym warunkiem: muszą mieć absolutną pewność, że tych stanów wyjątkowych i wojennych nie będą tu wprowadzać postkomuniści.

Tę pewność nam właśnie odebrano.

PIOTR WIERZBICKI

"Nowy Świat"

W sprawie takiej niepewności

Z okazji mego przelotnego pobytu w Toronto sama Naczelna wręczyła

mi komentarz Mojego Ulubionego Autora (a teraz też Naczelnego) z komentarzem: "No już chyba nie powiesz teraz, że Wierzbicki nie ma racji". Nie: nie powiem. Wierzbicki na funkcji jakby wydorósł. Byłbym wścibę bardzo ciekaw jego dzisiejszego komentarza do tych fragmentów książki niedawnego Wierzbickiego o

kandydacie na prezydenta L. Wałęsie, w których to fragmentach jako zaletę podnosił nieobliczalność i nieprzewidywalność działań obecnego Prezydenta R.P. Wałęsa się nie zmienia, Wierzbicki znów zaś wleje tam, gdzie sztandar.

LESZEK SZARUGA

SPOTKANIE PUBLICZNE Reforma Systemu Opieki nad Dziećmi

Zapraszamy wszystkich na ważne spotkanie publiczne, na którym omawiana będzie przyszłość systemu opieki nad dziećmi w Ontario. Miejsce spotkania:

Ministry of
Community and
Social Services
Ontario

VALHALLA INN
Skrzyżowanie Hwy 427 i Burnhamthorpe Road
Etobicoke

Środa, 22 kwietnia 1992 roku
Spotkanie popołudniowe: 2 - 5 po południu
Spotkanie wieczorne: 6 - 9 wieczorem

Prosimy o przyprowadzenie krewnego bądź przyjaciela z dobrą znajomością angielskiego do pracy w charakterze tłumacza.

PROSIMY O OBECNOŚĆ!

Please send me information on child care reform in the following language/s:
Proszę o przesłanie mi informacji o opiece nad dziećmi w następującym języku (językach):

- Polish/polski
 English/angielski
 French/francuski

Nazwisko _____

Adres _____

Miejscowość _____ Prowincja _____ Kod pocztowy _____

Wyślij ten kupon do:
Ministry of Community and Social Services
7th Floor, Hepburn Block
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1E9

ŚWIAT

KONSERWATYŚCI PO RAZ CZWARTY

Partia Konserwatywna kierowana od 1990 roku przez Johna Majora po raz czwarty z rzędu zwyciężyła w wyborach powszechnych w Wielkiej Brytanii.

Ostateczne wyniki wyborów do 651-osobowego parlamentu są następujące: Partia Konserwatywna zdobyła 336 miejsc, Partia Pracy - 271, 20 miejsc zdobyli liberalni demokraci, a 24 przypadły partiom regionalnym. W wyborach wzięło udział ok. 75% uprawnionych do głosowania.

"Najważniejszym czynnikiem, który wydzwignie nas z recesji, jest nasza wygrana w wyborach" - powiedział John Major po ogłoszeniu oficjalnych wyników. Major zapowiedział dalsze prowadzenie wolnorynkowych reform, zapoczątkowanych przez "Żelazną Damę", Margaret Thatcher, jednak w łagodniejszej formie. Major nakreślił wizję "społeczeństwa bezklasowego, w którym każdy ma szansę na odniesienie sukcesu". Rządy torysów zapewnią, zdaniem premiera, prowadzenie polityki, która łączy reguły wolnego rynku z istnieniem rozbudowanej opieki społecznej i państwowej służby zdrowia.

Konserwatyści rządzą w Wielkiej Brytanii już od 13 lat. Teraz czeka ich kolejna 5-letnia kadencja. Rządy jednej partii przez cztery kadencje są pierwszym tego typu wydarzeniem w Wielkiej Brytanii od 1822 roku.

Przywódca Partii Pracy Neil Kinnock powiedział, że jest zasmucony i rozczarowany wynikiem wyborów. Dał do zrozumienia, że zastanawia się nad swoją przyszłością jako przywódcy labourystów, po drugiej już swojej przegranej w wyborach.

W 22-osobowym gabinecie Majora nowym ministrem obrony został 46-letni Malcolm Rifkind, a ministrem spraw wewnętrznych 51-letni K. Clarke. Major mianował do rządu dwie kobiety: 44-letnią Virginia Bottomley otrzymała tekę ministra zdrowia, a 52-letnią Gillian Shephard tekę ministra zatrudnienia.

BELGIA WYDALIŁA 4 SZPIEGÓW ROSYJSKICH

Bruksela wydalila z Belgii 4 szpiegów rosyjskich: dwóch dyplomatów i dwóch przedstawicieli handlowych. W ramach "Operacji Głośność" zaarrestowano także 5 obywateli belgijskich. Uważa się, że wydalenie szpiegów rosyjskich z Belgii jest pierwszym tego typu przypadkiem od zakończenia istnienia przez ZSSR w grudniu ub.r. Z komunikatu belgijskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych wynika, że siatka szpiegowska kontynuowała swą działalność po upadku ZSSR.

ZLOT SZPIEGÓW

W Sofii spotkali się przedstawiciele tego prawie najstarszego na świecie zawodu z przeszło 30 państw. Szpiegzy dyskutowali o swoich zawodowych problemach.

Na Zjazd przyjechały delegacje agencji wywiadowczych między innymi z USA, państw byłego ZSSR, Francji i Niemiec. Był szef CIA William Colby powiedział, że widok tych ludzi, którzy przez wiele lat zwalczały się, razem, sprawia mu niebywałą przyjemność. Główny temat szpiegów w krajach postkomunistycznych. Konieczna jest zmiana ich zainteresowań zawodowych. Zamiast śledzić i karać przeciwników politycznych powinni teraz zwalczać międzynarodowy terrorizm i handel oraz produkcję narkotyków. Restrukturyzacja agencji wywiadowczych krajów postkomunistycznych jest o tyle trudna, że były one silnie związane z sowieckim KGB.

Na Zjazd przyjechał Allen Weinstein, szef waszyngtońskiego Centrum dla Demokracji, które w części

sponsoruje konferencję. Weinstein poza tym posiada własną agencję wywiadowczą, która prowadziła niezależne śledztwo w sprawie zamachu na papieża Jana Pawła II. Weinstein powiedział, iż ma nadzieję, że teraz, po otworzeniu archiwów bułgarskiego MSW, wyjaśni się sprawa tzw. śladu bułgarskiego. Komunistyczny reżim bułgarski był oskarżany o przygotowanie zamachu i udzielenie pomocy technicznej tureckiemu terrorysty Mohammedowi Alemu Agcy. Wysoki urzędnik bułgarski, który jednak wolał zachować anonimowość, powiedział agencji Reutersa, że ślady wielu zbrodni prowadzą do bułgarskich służb specjalnych.

SZPIEDZY WSPÓLPRACUJĄ

Agencje wywiadowcze Niemiec i Rosji nawiązały ze sobą ścisłą współpracę, mającą na celu zwalczanie handlu narkotykami i innych form zorganizowanej przestępczości. Poinformował o tym rzecznik niemieckiego rządu, Dieter Vogel.

Inicjatywa współpracy zwalczających się do niedawna szpiegów wyszła od prezydenta Rosji, Borysa Jelcyna. Kanclerz Helmut Kohl wysłał wkrótce do Moskwy swojego głównego doradcę ds. wywiadu, Bernda Schmidbauera, który podpisał stosowne porozumienie. Niemiecka gazeta "Die Welt" pisze, że Bonn i Moskwa dopracowały szczegóły umowy, która ograniczy operacje wywiadowcze niemieckiego BND w Rosji i KGB w Niemczech.

ZBLIŻENIE "WROGICH" SZEFÓW SZTABÓW

Szefowie sztabów ponad 30 państw NATO i byłego Układu Warszawskiego rozmawiali w Brukseli o współpracy wojskowej po zakończeniu zimnej wojny.

Kraje Paktu obiecały szkolić oficerów ze Wschodu oraz pomóc w zreorganizowaniu sił zbrojnych krajów postkomunistycznych. "To pierwszy krok na drodze do szerszej współpracy" - powiedział przewodniczący Komitetu Wojskowego NATO, gen. Vigleik Eide.

Było to pierwsze w historii spotka-

nie szefów sztabu byłych wrogów. Eide stwierdził, że zapoczątkowana w Brukseli współpraca może doprowadzić do standaryzacji wschodniej i zachodniej broni, a nawet do wolnego handlu bronią między krajami, które niedawno dzieliło wszystko.

Polskę reprezentował Szef Sztabu Generalnego generał Zdzisław Stelmaszuk.

Do Brukseli nie przyjechali przedstawiciele niektórych republik WNP. Niepokój wzbudziła nieobecność wojskowych z Ukrainy, którzy usprawiedliwiali swoją absencję brakiem czasu - ukraińscy generałowie są zajęci rozwiązywaniem sporu z Rosją o przyszłość Floty Czarnomorskiej i wywóz broni jądrowej.

SZOFER OSKARŻA MANDELOWĄ

Były szofer Winnie Mandell - 64-letni John Morgan powiedział w wywiadzie dla prasy, że Winnie Mandella nie tylko zachęcała do pobicia zamordowanego w jej domu 14-letniego Stomple, ale także sama go torturowała, a następnie poleciała szoferowi wywiezienie zwłok Stomple z jej domu. W trakcie procesu Winnie zeznała, że w dniu, w którym poniosła śmierć Stomple w grudniu 1988 r. przebywała nie w Soweto, ale w Brandfort. Morgan nie zeznał na procesie Mandell, w efekcie którego została ona skazana na 6 lat więzienia (wyrok nie był prawomocny, więc Winnie Mandella złożyła apelację). Według prawników w przypadku

Winnie Mandella

uznania przez sąd apelacyjny zeznał Morgana za prawdziwe Mandell grozi kara śmierci.

SZCZĘŚCIE ARAFATA

Przywódca OWP Jaser Arafat wyszedł ze szpitala w Misracie, mięśnie leżącym 200 km na wschód od Trypolis. Spędził tam kilkanaście godzin po katastrofie jego samolotu na Pustyni Libijskiej. Poza potłuczeniami nie odniósł większych obrażeń. Libijska telewizja pokazała go w szpitalnym łóżku - z obandażowaną głową - w momencie, gdy rozmawiał z odwiedzającym go Muammarem Kadafim. Przywódca OWP ma odbyć w Libii rekonwalescencję.

Tylko perfekcyjne wykonanie przez pilotów manewru awaryjnego lądowania uratowało życie pasażerom samolotu. Niestety, dziób maszyny wbił się w niewielkie wzgórze i obaj piloci oraz mechanik pokładowy zginęli na miejscu.

ALEKSANDRA MUSSOLINI W PARLAMENCIE

Wnuczka byłego dyktatora Włoch Benito Mussoliniego zdobyła miejsce w parlamencie włoskim. Równocześnie Aleksandra Mussolini, występująca w barwach neofaszystowskiej partii pn. Włoski Ruch Społeczny, wybrana została w wyborach municypalnych do władz Neapolu i Bolonii. "Zawdzięczam to mojemu nazwisku - powiedziała - dla mnie jest to zwycięstwo rodziny Mussolinich. Jest ono wyrazem miłości dla dziadka".

Oświadczyła także, iż na razie nie zamierza zostać przywódcą swojej partii. Trzydziestoletnia Aleksandra Mussolini, ma za sobą karierę tzw. pin up girl i niezbyt udaną karierę filmową, o co oskarża swoją ciotkę Sofię Loren.

CSRF: 40 PARTII W WYBORACH

Czterdzieści partii i koalicji (o 13 więcej niż w 1990 roku) zgłosiło swych kandydatów w wyborach do czeskosłowackiego parlamentu federalnego, które odbędą się 5 i 6 czerwca. Deputowani zostaną wybrani na okres 5 lat. Żeby wejść do parlamentu, par-

tya musi uzyskać co najmniej 5 proc. głosów (7 proc. w przypadku koalicji złożonych z dwóch lub trzech partii, zaś 10 proc., gdy składa się z czterech lub więcej partii).

NORIEGA WINNY

Były dyktator Panamy Manuel Noriega został osądzony przez sąd w Miami. Dowiedziano mu, że jest winien przemytu narkotyków i prowadzenia działalności gangsterskiej.

Noriedze gorzi kara do 120 lat więzienia. Jej wysokość określi 10 lipca okręgowy sędzia federalny William Hoeveler. Proces panamskiego dyktatora trwał siedem miesięcy. Adwokat Noriega Frank Rubino zapowiedział, że będzie składał wniosek o apelację.

54-letniemu Noriedze zarzucono pomoc Bablo Escobarowi i innym czolowym przywódcom karteli z Medellin. a także eksport wielu ton kokainy przez Panamę na Florydę.

Manuel Noriega

"PRAWDA" ZNÓW WYCHODZI

Były organ Komunistycznej Partii Związku Sowieckiego, "Prawda", znów zaczął wychodzić. Przerwa w wydawaniu tej gazety spowodowana była brakiem funduszy. Na 1-szej stronie znowu pojawił się wizerunek Lenina, brak jednak napisu "Proletariusze wszystkich krajów świata łączcie się". W artykule wstępnym "Prawda" wypowiedziała się przeciwko reformom propagowanym przez Jelcyna. Na pierwszej stronie opublikowano co prawda wywiad z prezydentem Rosji, ale zamieszczono do niego następujący komentarz: "Prawda" popiera reformy, jesteśmy jednak przeciwko nowościom, które powodują, że ludzie stają się biedni".

ŚWIAT

KANADA

że dochód narodowy Kanady wzrosł w tym roku o 1,4%, a w przyszłym o 3,1%. W roku ubiegłym dochód narodowy spadł o 1,1%.

REFERENDUM W SPRAWIE KONSTYTUCJI?

Prasa kanadyjska zastanawia się, czy dojdzie do referendum w sprawie konstytucji. Przeważa ton, że tak, jeżeli Ottawa nie dogada się z prowincjami. Do referendum może dojść w lipcu, najpóźniej we wrześniu. Jednakże wynik referendum nie będzie zobowiązujący dla prowincji.

Gdyby Mulroney uznał przeprowadzenie referendum za konieczne, wówczas poprzedzone zostałyby ono 30-, 40-dniową kampanią. Pytanie brzmiałoby mniej więcej tak: "Czy jesteś za utrzymaniem Kanady w całości zgodnie z ofertą rządu federalnego dla prowincji?". Wśród premierów prowincjonalnych zdania są podzielone co do zasadności referendum i konieczności jego ewentualnego przeprowadzenia.

"STAN KANADYJSKIEGO ŚRODOWISKA"

O czyste źródła 700-stronicowy raport przedstawiony w parlamencie przez urzędników federalnych i naukowców zwraca jednoznacznie uwagę na stałe zanieczyszczenie rzek, jezior i oceanów przez wadliwe oczyszczalnie ścieków oraz trujące środki chemiczne. Raport podkreśla, że w

ciągu ostatnich lat nie poczyniono prawie żadnego postępu w zakresie ochrony środowiska. W Wielkich Jeziorach znajduje się ponad 360 trujących bądź szkodliwych dla zdrowia środków chemicznych, wiele innych ujęć wodnych w kraju znajduje się na pograniczu dopuszczalnych norm czystości. Katastrofą nazywa raport spustoszenie biologiczne i genetyczne wywołane przez zanieczyszczenie wśród flory i fauny kanadyjskich wód. Raport podkreśla, że przeważająca część kanadyjskiej wody pitnej spełnia federalne normy zdatności do spożywania jej przez ludność.

IMPERIUM REICHMANNÓW W KŁOPOTACH?

W Toronto przy drzwiach zamkniętych odbyło się spotkanie przedstawicieli prawie 100 banków z całego świata z rodziną Reichmannów, których firma Olympia and York Developments Ltd. przeżywa trudności finansowe. Zdaniem źródeł dobrze poinformowanych zadłużenie firmy wynosi 20 mld dol. i w związku z recesją w świecie zachodnim pojawiły się kłopoty w spłacie długu. Reichmannowie są właścicielami na trzech kontynentach 45 mln stóp

Paul Reichmann

KANADA

kwadratowych powierzchni biurowej. Zadłużenie Reichmannów wobec sześciu głównych banków kanadyjskich wynosi 3 mld dol. W centrum Toronto do Reichmannów należy m.in. najwyższy wieżowiec - 72-piętrowy First Canadian Place i 68-piętrowy Scotia Plaza. Rodzina Reichmannów jest także największym właścicielem powierzchni biurowej na Manhattanie oraz budowanego obecnie w Londynie koszt 7 mld dol. największego kompleksu biurowego w Europie - Canary Wharf. Obserwatorzy nie przewidują bankructwa Reichmannów, gdyż wartość ich majątku oceniana jest na ponad 30 mld dol., ale jeśli banki nie zgodzą się na przesunięcie terminów płatności rat imperium Reichmannów z giganta skurczy się do postaci karła.

PADŁ BARGAIN HAROLD'S

Recesja dopadła kolejną sieć sklepów sprzedaży detalicznej. Tym razem ofiarą jest popularny - zwłaszcza wśród grup mniej zarabiających - Bargain Harold's Discount Ltd. W ciągu najbliższych sześciu tygodni mają być zamknięte na terenie całej Kanady wszystkie 132 sklepy firmy. Pracę utraci około 4000 pracowników.

PRZESZKADZAJĄCA MINISTER

Od półtora miesiąca w magazynach w Toronto leży żywność w puszkach oraz lekarstwa i środki medyczne zgromadzone głównie przez kanadyjskich Chorwatów dla Chorwacji. Poseł konserwatywny z okręgu Etobicoke - Lakeshore P. Boyer chciał, aby samolot transportowy kanadyjskich sił zbrojnych zawiózł zebraną żywność i lekarstwa do Chorwacji. Okazało się jednak, że minister spraw zagranicznych Barbara McDougall nie wyraziła zgody. Jej zdaniem kanadyjscy Chorwaci powinni przekazać pieniądze znanymi organizacjom pomocy humanitarnej z przeznaczeniem ich na rzecz pomocy Chorwacji. Decyzja ta zasta-

nawła nawet członków partii konserwatywnej, do której należy pani McDougall. Tym bardziej, że nie miała ona nic przeciwko użyciu kanadyjskich samolotów transportujących pomoc humanitarną dla Moskwy i Kijowa.

SOCJALISTA NIE ZDOBEDZIE SERCA KAPITALISTY

Socjalistyczny premier Ontario Bob Rae powiedział w wywiadzie telewizyjnym, że już nie wie czy kiedykolwiek uda mu się pozyskać społeczeństwo biznesmenów. Dodał, że nadal będzie próbował i będzie starał się być nastawiony pozytywnie, ale wie, że jego wyciągnięta ręka może nie być nigdy przyjęta. Rae podkreślił, że pomimo tego, iż szczerze oblicuje biznesowi w Ontario zwiększenie inwestycji i środków na szkolenie zawodowe biznesmeni traktują socjalistów źle z powodu planu zmniejszenia prawa pracy w prowincji. Nowe prawo m.in. przewiduje niemożliwość zastąpienia strajkujących pracowników nowymi pracownikami oraz upraszcza procedurę zawiazania związku zawodowego w zakładzie pracy.

Nowy kanadyjski transporter opancerzony "Bizon". Fabryka w London w Ontario otrzymała od armii zamówienie na 229 "Bizonów". Kontrakt opiewa na 800 mln dolarów.

KLUSOWNICY POSPOLITYMI PRZESTĘPCAMI

Canadian Wildlife Federation przedstawiła raport, w którym określa klusowników jako pospolitych przestępców i proponuje wprowadzenie kary grzywny w wysokości do 20 tys. dol. dla klusownika ujętego po raz pierwszy i do 200 tys. dol. dla klusownika recydywisty. Ponadto w przypadku bardzo poważnych strat dla środowiska naturalnego z powodu działalności klusowniczej raport proponuje karę więzienia od 3 do 5 lat.

ARMIA ZBAWIENIA ZBAWIA SIEBIE FINANSOWO

W Montrealu policja prowadzi śledztwo przeciwko śledni pracownikom Armii Zbawienia, którzy część najlepszych mebli uzyskanych w imieniu Armii sprzedawali pokatnie dzieląc się zyskiem. Do magazynów Armii trafiły zaś od dłuższego czasu meble bardzo zniszczone bądź wręcz nadające się jedynie do wyrzucenia na śmieci.

SPADŁO OPROCENTOWANIE

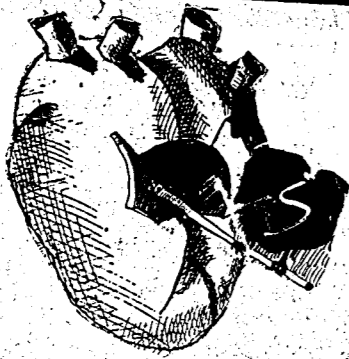
Bank of Canada obniżył stopę procentową do 7,21%. Jest to najniższe oprocentowanie od stycznia br. kiedy stopa procentowa osłabła poziom 7,08%. W odpowiedzi główne banki i instytucje finansowe obniżyły swoje prime rate - oprocentowanie dla najlepszych klientów. Bank of Montreal poszedł najniżej ustalając swój prime rate na poziomie 7,75%. Obniżono także oprocentowanie hipotek.

BEZROBOCIE NAJWYŻSZE OD 7 LAT

W marcu wskaźnik bezrobocia wyniósł 11,1% osiągając najwyższy poziom w ciągu ostatnich 7 lat. Bezpracy było w marcu 1 695 000 Kanadyjczyków. Bezrobocie wzrosło we wszystkich prowincjach oprócz Alberty. Zdaniem ekonomistów wysoki wskaźnik bezrobocia nie nastawia optymistycznie - recesja nadal trwa, a wyjście z niej nie będzie łatwe.

EKONOMIA ZALEŻY OD JEDNOŚCI

Minister finansów Don Mazankowski powiedział, że zgadza się w pełni z raportem przedstawionym przez Royal Bank, w którym stwierdza się, że wszelka niepewność co do przyszłości Kanady działa na kanadyjską ekonomię jak kamień u szyi tonącego. "Nie ulega wątpliwości, że jedność i prosperity idą w parze" - podkreślił Mazankowski, dodając, że silna gospodarka wymaga silnej podstawy konstytucyjnej, a silna podstawa konstytucyjna jest warunkiem budowy silnej ekonomii. W raporcie Royal Bank przewiduje się,

POLITYKA

Czy "siódemka" zamieni się w "dziesiątkę"?

W przeddzień wyjazdu premiera Olszewskiego do USA w Warszawie odbyło się 6-godzinne spotkanie koalicji rządowej (PC, ZChN, PL, PSL, PSL "S", PChD i ChD) z przedstawicielami tzw. małej koalicji - UD, KLD i PPG. W komunikacie po spotkaniu oświadczone m.in.: "Premier Jan Olszewski i pozostali uczestnicy spotkania wychodzą z intencją powołania wielkiej koalicji złożonej z grupowań uczestniczących w tym spotkaniu".

"Dzisiaj pan premier po raz pierwszy w moim odczuciu - powiedział Donald Tusk, lider KLD - zdecydowanie określił, że interesuje go koalicja składająca się z 10 partii. Przy tych bardzo trudnych rozmowach jest to postęp. Sądzę, że po raz pierwszy udało nam się uzyskać kategoryczne stwierdzenie w tej sprawie od wszystkich uczestników rozmów. Byłbym bardzo zdziwiony, gdyby się okazało, że ten dzisiejszy zapis będzie podważany".

Natomiast szef UD był bardziej ostrożny: "Nie jestem w pełni usatysfakcjonowany - powiedział Tadeusz Mazowiecki - ponieważ chciałbym większej jednoznaczności i szybszego w tym zakresie postępu i pewności, że na następnym zakręcie to się nie wywróci. Tym niemniej potwierdzam, że po raz pierwszy komunikat jest punktem wyjścia z jakiejś dwuznaczności".

Przypomnijmy, że przed spotkaniem "mała koalicja" otrzymała dokument "programowo-ideowy" przyjęty przez koalicję rządową, w któ-

rym sformułowane zostały warunki przystąpienia do koalicji rządowej innych "niepodległościowych i reformatorskich" sił politycznych.

Dokument nazwany przez "siódemkę" "Płaszczyzną polityczno-programową koalicji rządowej" otwiera stwierdzenie, że rząd będzie konsekwentnie realizował program gospodarczy zmierzający do możliwie szybkiego przezwyciężenia recesji i sukcesywnego ograniczania inflacji. Wyrazem tego są "Założenia społeczno-gospodarcze na 1992 rok" oraz przedłożony przez rząd projekt budżetu państwa. Za konieczne "siódemka" uznała prowadzenie polityki sprzyjającej rozwojowi i modernizacji przemysłu, stabilnym warunkom rozwoju rolnictwa, wzrostowi eksportu i ochronie rynku krajowego. Jednym z ważniejszych punktów deklaracji jest wyrażenie woli ratyfikacji układu o stowarzyszeniu ze Wspólnotami Europejskimi. Koalicja rządowa deklaruje ponadto wolę "wspólnej pracy" nad uchwaleniem małej konstytucji, opowiada się za przyznaniem rządowi specjalnych pełnomocnictw oraz "uznaje potrzebę stworzenia mechanizmu, zapewniającego koalicyjny charakter rządu realizującego wspólnie uzgodniony program społeczno-gospodarczego rozwoju kraju".

Aresztowanie podejrzanych o zabójstwo górników "Wujka"

Decyzją prokuratora wojewódzkiego w Katowicach aresztowano tymczasowo trzy osoby "podejrzane o sprawstwo klerownicze w dokonaniu zabójstwa górników kopalni "Wujek" oraz usiłowania zabójstwa na terenie kopalni "Wujek" i "Manifest Lipcowy" w grudniu 1981 r.."

Jak poinformował dziennikarza PAP - zastępca prokuratora wojewódzkiego - Tomasz Szalek - areszt tymczasowy zastosowano jako środek zapobiegawczy wobec L.C. w 1981 r. dowódcy plutonu specjalnego ZOMO Katowice biorącego udział w akcjach pacyfikacyjnych kopalni "Manifest Lipcowy" obecnie "Zofiówka" w Jastrzęblu - 15 grudnia 1981 r.

i kopalni "Wujek" w dniu 16 grudnia 1981 r., wobec K.W. - dowódcy pułku manewrowego MO (ZOMO) - dowodzącego tymi akcjami - oraz wobec M.O. - ówczesnego zastępcy komendanta Komendy Wojewódzkiej MO w Katowicach.

Gdzie użądła "Żądło"?

Sądy niemieckie utrzymały w mocy decyzję o aresztowaniu Polaków zatrzymanych we Frankfurcie nad Menem pod zarzutem naruszenia niemieckiej ustawy o eksporcie sprzętu wojskowego.

Sąd krajowy w Hesji wydał orzeczenie stwierdzające zasadność aresztowania trzech obywateli polskich, podejrzanych o handel bronią: Jerzego Napiórkowskiego, Zbigniewa Górki-Grabowskiego i Wojciecha Barańskiego. Oznacza to, że prokuratura we Frankfurcie nad Menem może już przeciwko nim sporządzić akt oskarżenia i skierować go do sądu. Jak na razie terminu rozprawy nie wyznaczono. Również w przypadku Jerzego Górskiego sąd pierwszej instancji we Frankfurcie nad Menem podjął podobną decyzję. Jest ona jednak nieprawomocna i obrońca oskarżonego odwołał się od niej do sądu krajowego.

Uważa się, że sześciu Polaków oskarżonych o handel bronią z Irakiem zostanie osądzonych przez sąd niemiecki, a dopiero potem może być ewentualnie rozpatrywana sprawa ich ekstradycji do Stanów Zjednoczonych. Amerykanie mają 40 dni na udokumentowanie swojego wniosku o ekstradycję.

Ekstradycja do Polski nie wchodzi w grę, gdyż nasz kraj nie posiada odpowiedniej umowy z Republiką Federalną Niemiec. Z tego też powodu ani sąd, ani prokuratura we Frankfurcie nad Menem nie mają obowiązku informowania polskich placówek konsularnych i dyplomatycznych o stanie śledztwa i przebiegu rozprawy sądowej. Natomiast zgodnie z konwencją wiedeńską niemiecki wymiar sprawiedliwości może, na życzenie podejrzanych, kontaktować się z polskimi służbami konsularnymi.

Polacy zostali zatrzymani przez amerykańskich agentów służb celnych. Strona amerykańska, która oskarża Polaków o próbę sprzedaży broni do Iraku, wystąpiła do władz niemieckich o ich ekstradycję.

Ambasada amerykańska w Niemczech przekazała władzom niemieckim oficjalny wniosek o ekstradycję Polaków do USA.

Oskarżonym zarzuca się m.in. naruszenie amerykańskiej ustawy o kontroli eksportu broni i uchwalonych przez ONZ sankcji wobec Iraku, składanie fałszywych oświadczeń wobec przedstawicieli służby celnej USA, handel bronią bez zezwolenia, przekazanie próbnej partii karabinów kałasznikowów w związku z transakcją, która oprócz karabinów miała objąć także pociski rakietowe "Strzala" i myśliwce MiG, wszystkie przeznaczone dla Iraku.

Pięciu Polakom - Janowi Góreckiemu, Zbigniewowi Górcie-Grabowskiemu, generałowi W. Barańskiemu, byłemu wiceministrowi finansów J. Napiórkowskiemu i

bylemu wiceministrowi budownictwa J. Brzostkowi aresztowanym w aferze "Żądło" grozi kara do 35 lat więzienia i do 2 mln dol. grzywny, szóstemu - zastępcy dyrektora radomskich zakładów "Lucznik" Rajmundowi Szwonderowi grozi kara do 5 lat więzienia i 250 tys. dol. grzywny. Zatrzymani Polacy stanowczo zaprzeczają, jakoby mieli zamiar sprzedać broń do Iraku. Prowadzili rozmowy z amerykańskim kontrahentem, Ronem Hendronem, także postawionym w stan oskarżenia, ale dotyczyły one sprzedaży 40 tys. kałasznikowów do Filipin.

Polacy w Jugosławii

11 bm. wyruszyli z Opola pierwsi uczestnicy pokojowej misji ONZ w Jugosławii. Polski kontyngent, dowodzony przez płk Wiesława Kurzyce, liczy 900 żołnierzy-ochotników. Misję operacyjną, polegającą na patrolowaniu obszaru o pow. ok. 250 km kw. w północnej Krajlinie pełnić będą przez rok. Polscy dowódcy znajdują się też w kwaterze głównej sił

Narodów Zjednoczonych.

Oficjalne pożegnanie odbyło się 9 bm. Mszę połową odprawił ks. bp gen. brygady Leszek S. Głódź. "Mozecie powiedzieć, że jesteście pacyfistami w najlepszym tego słowa znaczeniu, któż bowiem bardziej pragnie pokoju niż żołnierz, który stanie w obliczu śmierci" - powiedział gen. Głódź do zebranych w kościele żołnierzy. W imieniu MON odjeżdżających pożegnał m.in. Radosław Sikorski (na zdjęciu wśród żołnierzy batalionu drugi z prawej). "Misja bojowa jest trudniejsza od opowiedzenia się po którejś ze stron - zachowujcie się jak dyplomaci" - powiedział do żołnierzy.

Wojsko odsłużyli w kopalniach

Sąd Wojewódzki w Warszawie zarejestrował Związek Represjonowanych Żołnierzy-Górników.

Historia niedoli tych ludzi rozpoczyna się w 1949 r., kiedy to sformowano pierwszy batalion tej formacji. Przymusowo wcielono do niego m.in.

Fot. PAP/CAF K. Świderski

warszawskich powstańców. W jednym ze swych rozkazów, wydanych w 1951 r., marszałek Rokossowski uszczegółowił, kto powinien trafić do tych jednostek. Byli to więc m.in. synowie obszarników, fabrykantów, oficerów, kupców, kulaków, policjantów, urzędników państwowych, więźniów politycznych, a także osoby zakwalifikowane przez UB jako "wrogo ustosunkowane do obecnej rzeczywistości".

Służba w takim batalionie polegała najpierw na 3-letniej, a potem 2-letniej morderczej pracy w kopalniach Górnego i Dolnego Śląska. Po zakończeniu szychty odbywało się dopiero normalne szkolenie wojskowe. Odbywający w ten sposób służbę bardzo często ulegali wypadkom przy pracy, również śmiertelnym, po prostu nie byli przygotowani do takiej pracy. Ofiary nie otrzymywały żadnych odszkodowań, rent i ulg.

Założyciele powstałego związku obliczają, że żyje jeszcze ok. 100 tys. mężczyzn, którzy przeszli przez te bataliony. Przymusowe wcielenia do nich trwały do 1956 r., zlikwidowano je w 1959 r. Chcą przede wszystkim, by przyznano im uprawnienia kombatanckie przysługujące więźniom politycznym okresu stalinowskiego.

Premier w USA

Premier Jan Olszewski przebywa z 4-dniową roboczą wizytą w USA. Odwiedził Waszyngton, Nowy Jork i Chicago. Jeżeli czas pozwoli weźmie udział w premierze "Metra".

Nie planuje się zawarcia nowych umów międzyrządowych. Rozmowy będą poświęcone omówieniu obecnej sytuacji Polski i polityki wobec wschodnich sąsiadów. Polska delegacja ma też przedstawić nowe propozycje dla amerykańskich inwestycji oraz sposoby lepszego wykorzystania już nam przyznanych kredytów. Premier spotka się m.in. z prezydentem Bushem oraz wiceprezydentem Quaylem.

"Nasza sytuacja jest stabilniejsza niż wynika to z opinii światowej" - powiedział przed wyjazdem do Stanów Zjednoczonych premier Jan Olszewski.

Premier powiedział, że przedstawi w USA rzeczywisty program rządu polskiego i to powinno przekonać rozmówców co do naszych intencji. Opinia zagraniczna jest często kształtowana - dodał Olszewski - przez głosy polskich mediów, nie zawsze odpowiedzialnych.

Pierwszy wyrok za szpiegostwo w III R.P.

Na 7 lat pozbawienia wolności za szpiegostwo na rzecz wywiadu niemieckiego (BND) skazał Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego 35-letniego Ryszarda T. - poinformował rzecznik prasowy sądownictwa wojskowego mjr Andrzej Chwiłoc. Prokurator domagał się kary 10 lat więzienia.

Wyrok Sądu WOW w tej sprawie jest pierwszym wyrokiem za szpiegostwo orzeczonym w Polsce przez sąd wojskowy od 1989 r.

Ryszard T. został uznany winnym przekazywania wywiadowi niemieckiemu od jesieni 1987 r. do czerwca ub.r. w Lublinie oraz innych miejscowościach w Polsce i w Niemczech informacji z dziedzin związanych z wojskowością i z przemysłem obronnym. Ryszard T. został zwerbowany przez wywiad niemiecki w okresie tzw. próby, po skazaniu go w marcu 1985 r. za włamanie na 1,5 roku pozbawienia wolności z zawieszaniem na 3 lata.

Podczas kilku swych pobytów w Niemczech przeszedł specjalistyczne przeszkolenie szpiegowskie. Dysponował komputerem wysokiej klasy.

Sledztwo w tej sprawie prokuratura WOW wszczęła w połowie lutego 1990 roku. (Agent aresztowano 21 czerwca ub.r.). Proces rozpoczął się 4 lutego br. Sąd wymierzył oskarżonemu karę 5 lat pozbawienia praw publicznych i orzekł o przepadku wskazanych przedmiotów służących Ryszardowi T. do popełnienia przestępstwa. Prokurator domagał się wymierzenia Ryszardowi T. również kary grzywny w kwocie 20 mln zł. Wyrok nie jest prawomocny.

Skazany odmawiając rozmowy z dziennikarzami, powiedział jedynie,

że nie będzie odwoływał się od wyroku sądu do Izby Wojskowej Sądu Najwyższego. Adwokat Ryszarda T. mec. Jerzy Jankowski pocieszał swojego klienta w momencie podpisywania przez niego wyroku, że jest to najniższy możliwy w tej sprawie wymiar kary. Artykuł 124.1 z którego został skazany agent BND przewiduje kary od 5 lat więzienia do kary śmierci.

EMIGRACJA I POLONIA

Gen. Maczek dziękuje

General Stanisław Maczek nadał list do marszałka Sejmu Wiesława Chrzastowskiego z podziękowaniami za przekazane mu życzenia z okazji setnej rocznicy urodzin.

Weteran obu wojen światowych i zwycięskiej walki z nawałą bolszewicką 1920 roku napisał, że dożył największej radości, jaka mogła spotkać jednego z wielu żołnierzy Rzeczypospolitej.

"Widzę swój kraj wolny i słyszę o odradzającej się, po półwieczu okupacji sowieckiej, prawdziwej demokracji. Sejm Rzeczypospolitej, którego jest Pan Marszałek pierwszym od czasu zakończenia wojny przedstawicielem prawdziwie wolno wybranej reprezentacji Narodu, ma przed sobą wielkie zadanie. Konstytucja Rzeczypospolitej jest jedną z najważniejszych wykładni jego działalności, ale zdajemy sobie sprawę - także i my, walczący do tak niedawna jeszcze o nasz Kraj tu, na emigracji z ogromu problemów, stojących przed Sejmem, któremu przewodniczy Pan Marszałek.

Proszę Pana Marszałka i na jego ręce Sejm odrodzonej Rzeczypospolitej o przyjęcie moich najszlachetniejszych, najgłębszych życzeń powodzenia w osiągnięciu zgodnie wszystkich celów dla dobra naszego Narodu: Polaków w Kraju i w całym świecie" pisze gen. Maczek.

KPA zaniepokojny możliwością zarządu komisarycznego w PLL LOT

W końcu marca pojawiła się informacja o tym, że jest rozważana koncepcja wprowadzenia w PLL LOT zarządu komisarycznego.

Prezes Kongresu Polonii, Edward Moskal wyraził niepokój w liście skierowanym do prezydenta Lecha Wałęsy. Sygnały o zarządzie komisarycznym odbierane są w USA - pisze - jako zapowiedź likwidacji PLL LOT.

Krok taki jest odczytywany - zwłaszcza przez banki zagraniczne, kredytujące zakup Boeingów, ATR-ów i inne inwestycje - jako upadek firmy. W konsekwencji może nastąpić nie tylko wstrzymanie kredytów, ale i zajęcie samolotów, biur itd.

GOSPODARKA

Senat przyjął budżet

54 głosami za, przy 19 przeciw i 6 wstrzymujących się senatorowie zaakceptowali wczoraj projekt ustawy budżetowej. Przyjęli również "Założenia polityki pieniężnej na rok 1992".

Po dwudniowej debacie i burzliwej dyskusji nad formalnymi zasadami głosowania, Senat przyjął uchwałę w sprawie ustawy budżetowej w wersji zaproponowanej przez Komisję Gospodarki Narodowej.

Przyjmując propozycję komisji, Senat nie głosował nad wnioskami o odrzucenie projektu ustawy w całości.

Jak pokonać zatory płatnicze

Zatory płatnicze przedsiębiorstw sięgają blisko 200 bln zł. Większość z nich nie jest w stanie spłacić należności wobec budżetu, banków ani wobec siebie. Ministerstwo Przemysłu i Handlu opracowało trójwariantową koncepcję oddłużania przedsiębiorstw. Została ona przekazana resortowi finansów do oceny. Zdaniem wiceministra przemysłu, Ed-

warda Nowaka jej realizacja spowodowałaby przepływ pieniędzy, a więc ożywienie gospodarcze.

• **Pierwszy wariant** polegałby na umorzeniu odsetek od należności wobec budżetu. Tym dłużnikom, którzy w ciągu miesiąca od ogłoszenia rozporządzenia spłaciliby swoje długi w całości lub w części - darowano by odsetki.

• **Drugi wariant** przewiduje likwidację karnych odsetek i instytucji kapitalizowania tych odsetek, dzięki czemu niektóre z przedsiębiorstw odzyskałyby zdolność kredytową. W związku z tą propozycją należałoby rozpatrzyć przedłużenie na lata 1991-1992, działania ustawy z 1989 r. mówiącej o umorzeniu skapitalizowanych odsetek od kredytów.

• **Trzeci wariant** przewiduje odciążenie przez trasowanie długów. Wiąże się to z wprowadzeniem do obiegu uniwersalnego papieru wartościowego, tj. weksla, który miałby swobodę przepływu. Rząd polski wyemitowałby ich pewną ilość i miałby one gwarancję państwa. Wydawałyby je Urzędy Skarbowe.

Przedsiębiorstwo posiadające przewagę wiarytelności nad długami pobrałoby weksle na kwotę odpowiadającą tej nadwyżce. Następnie wystawiałoby taki weksel swemu wierzycielowi, który potwierdziłby to swoim podpisem. Przyjęcie takiego weksla przez wierzyciela traktowane byłoby jako uregulowanie długu. On z kolei przekazałby dany weksel swemu dłużnikowi.

Weksle funkcjonowałyby w obiegu gospodarczym w określonym terminie, np. do 31 grudnia br. Jeśli taki weksel trafiłby do przedsiębiorstwa nie mającego długu, natomiast jego dłużnikiem byłby budżet państwa, to po potwierdzeniu tego stanu przez Urząd Skarbowy - miałoby ono prawo żądania wykupu weksla przez budżet.

Zasadne byłoby wsparcie omówionych tu operacji - podkreślił minister - przez wypuszczenie obligacji nazwanych "Polonia", które upoważniałyby Polaków żyjących poza krajem do wykupu weksli zadłużonych przedsiębiorstw.

Cinquecento popularnie

W I kwartale br. sprzedano w kraju blisko 3 tys. samochodów Cinquecento. 2160 z nich to pojazdy z silnikiem o pojemności 704 ccm.

Przeprowadzone badania wykazują, że w Polsce jeszcze w br. można sprzedać ponad 50 tys. Cinquecento. Wyniki zaprzeczają pogłówni, że Polacy są zainteresowani tylko pojazdem z silnikiem o pojemności 903 ccm.

MIGAWKI:

Przed izraelskim sądem w Tel-Awiewie rozpoczął się proces z powództwa Jerzego Cyrana, likwidatora spółki Art-B, domagającego się od Bogusława Bąsika i Andrzeja Gąsiorowskiego zwrotu 100 mln dolarów, stanowiących niedobór w kasie spółki.

Sąd zablokował w izraelskim banku 75 mln dolarów, za które Bąsik i Gąsiorowski zamierzali kupić udziały w towarzystwie naftowym "PAZ" (niedawno oficjalnie wyrażono zgodę na tę transakcję). Pozostałe 25 mln stanowi majątek obu pozwanych ulokowany m.in. w nieruchomościach na terenie Izraela. Bąsika i Gąsiorowskiego broni aż ośmiu adwokatów (3 z Polski, 5 z Izraela).

W Casino Gdańsk 36-letni mieszkaniec Gdyni wygrał 264 284 300 zł. "Jestem hazardzistą od kilkunastu lat. Kupiłem żetony za 250 tys. zł. Po 20 min. gry w automacie zapaliły się cztery "Bary". Czy byłem szczęśliwy? - Oczywiście tak. Pieniądze przeznaczę raczej na jakąś inwestycję - powiedział mężczyzna nie zgadzając się na ujawnienie nazwiska.

ZMARI

ALFRED SZKLARSKI

10 brn. zmarł w Katowicach w wieku 80 lat Alfred SzklarSKI, autor popularnych powieści dla młodzieży. Najbardziej znanym jego dziełem jest cykl powieści o przygodach Tomka Wilmowskiego. Dużą poczytnością wśród młodych czytelników cieszyły się również indiańskie powieści Alfreda SzklarSKiego, przede wszystkim trylogia, na którą złożyły się "Orle pióra", "Przekleństwo złota" i "Ostatnia walka Dakotów".

Miarą poczytności książek SzklarSKiego i jego popularności był fakt, że najmłodszy czytelnicy przyznali mu "Order Uśmiechu". W 1973 r. pisarz otrzymał nagrodę prezesa Rady Ministrów za swą twórczość dla dzieci i młodzieży.

Dokończycie ze str. 2

Wydaje mi się, że prawda jest gorzka - wielu publicystów i wielu polityków doskonale pojmuję, czym się to skończy, ale strach przed narażeniem się jest silniejszy od rozsądku. I to jest głównym powodem, dla którego informacje ujawnione przez min. J. Parysa nie trafią do Trybunału Stanu, choć tak właśnie być powinno w państwie dążącym do demokracji. Ale demokracja wymaga odwagi, a na to niełatwo się zdobyć. Łatwiej wygłaszać frazesy o odpowiedzialności, rozsądku politycznym, potrzebie kompromisu itp. Za ten oportunistyczny zapłaci całe społeczeństwo i Polska.

JACEK MAZIARSKI

- Próbnym alarm w grudniu zeszłego roku
- Komunistyczni fachowcy w BBN
- Podróże Kiszczaka.

Opracowany przez Belweder projekt stanu wojennego mógł zostać zrealizowany w maju tego roku. Po ewentualnym nieprzyjęciu przez Sejm projektu budżetowego dla rządu Jana Olszewskiego obie izby parlamentu zostałyby rozwiązane. Miejsce systemu demokratycznego zajęliby: prezydent i Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (KOK).

Poufną adaptacją dekretu o stanie wojennym z 1981 do przepisów prawnych Rzeczypospolitej zajęli się Tomasz Szczepny - prawnik, pracownik BBN, Sprawami operacyjnymi - podpułkownik Wrześniowski (KOK). Jego zadaniem polegało na uwolnieniu metod stosowanych przez LWP w grudniu 1981 roku.

Próbnym alarm

Na mocy zarządzenia Szefa Sztabu Generalnego generała Stelmaszuka (zarz. nr 017 z 8 listopada 1991 roku) dowódca Pomorskiego Okręgu Wojskowego gen. Zalewski rozkazem nr 0262 z 2 grudnia ubiegłego roku powołał tzw. grupy operacyjno-przygotowawcze do kierowania działaniami specjalnymi. Ustalono także porządek dyżurów operacyjnych. Jednocześnie przygotowano karty mobilizacyjne dla kilkuset rezerwistów byłej WSW, którzy zostaliby wykorzystani do

Sowiecki agent w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego

(W) W Biurze Bezpieczeństwa Narodowego przy Kancelarii Prezydenta kierowanym przez ministra stanu Jerzego Milewskiego pracuje ostatni oficer łącznikowy pomiędzy służbami specjalnymi Ludowego Wojska Polskiego

Minister Parys - do dyspozycji premiera

(W) Minister obrony narodowej Jan Parys w związku z publikacjami dotyczącymi spraw resortu obrony oddał się do dyspozycji premiera Jana Olszewskiego - poinformowało w czwartek Biuro Prasowe Rządu.

Prowadzenie bieżących prac MON premier Olszewski powierzył wiceministrowi ON Romualdowi Szeremietiewowi. O fakcie tym Olszewski poinformował telefonicznie prezydenta Lecha Wałęsę.

zapewnienia prawidłowego przebiegu akcji po ewentualnym ogłoszeniu decyzji o stanie wojennym.

Starzy znajomi w BBN

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, pomimo zachodzących w Polsce przemian politycznych, stało się „przechowalnią” dla kadry oficerskiej, która uprzednio współpracowała z generałem Jaruzelskim przy „pierwszym stanie wojennym”. Jako ludzie z dużym doświadczeniem zostali teraz wykorzystani dla opracowania zarysu działań, o których pisaliśmy w czwartkowym „Nowym Świecie”. Są to między innymi:

- pułkownik Stanisław Biedrzycki, zastępca do spraw organizacyjno-prawnych w dawnym KOK, dziś podległy generałowi Czesławowi Laszczkowskiemu.
- z pułkownikiem Biedrzyckim współpracował pułkownik Zbigniew Splewak, który w 1981 roku opracowywał podstawy prawne dla wprowadzenia stanu wojennego oraz - co jest mniej znane - drukował jego przepisy na Litwie. Splewak, wraz z będącym dziś w stanie rezerwy, pułkownikiem Malickim, był jednym z nielicznych oficerów LWP mającym dostęp do całości prac związanych z przygotowaniem do operacji 13 grudnia.

z rezydentem GRU w Warszawie - generałem-majorem Pomniem. Jest nim pułkownik Tadeusz Szuba. Do niedawna był on najbliższym współpracownikiem szefa Wojskowych Służb Informacyjnych, kontradmirała Czesława Wawrzyniaka. Kontradm. Wawrzyniak został w ubiegłym tygodniu zwolniony z tego stanowiska przez ministra Jana Parysa.

To właśnie Wawrzyniak skierował pułkownika Szubę z Zarządu II Sztabu Generalnego do pracy w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego. Poprzednio Szuba współpracował blisko z generałem Misztalem. Misztal jest obecnie dowódcą jednostek ONZ na Wzgórzach Golan.

GRU (Głównie Razwiadywawczy Uprawnienia) to wojskowy odpowiednik KGB - służb specjalnych podległych resortowi spraw wewnętrznych ZSRR.

(JSZ)

Jeśli chodzi o tzw. sferę wykonawstwa projektu Biura Bezpieczeństwa Narodowego, do zajmowali się tym zagadnieniem m.in.:

- generał Bołocłuch, dowodzący niegdyś akcją tłumienia strajku w kopalni „Wujek”.
- a także pułkownicy: Stanisław Wyszowski i Henryk Zuterek.

Gdzie jeździł generał Kiszczak?

„Nowy Świat” dowiedział się z nieoficjalnych kręgów zbliżonych do wojska, że równolegle z kontaktami Milewskiego, Komorowskiego i Wachowskiego z kadrą dowódczą WP, podobne „podróże prywatne” do posterunków policji odbywał były minister spraw wewnętrznych, generał Czesław Kiszczak. Przypadkowa zbliżność dat czy działań mające związek ze sprawami ujawnionymi przez naszą gazetę? Na dziś brak jest konkretnej odpowiedzi.

Pogrożki Wawrzyniaka

Przypomnijmy, że minister Jan Parys okazał się człowiekiem decyzji, zwalniając admirała Kolodziejczyka i wiceministrów: Komorowskiego i Onyszkiewicza oraz ostatnich generałów WRON:

O czym myślą ludzie prezydenta Nowy stan wojenny

• General Tadeusz Wilecki oficjalnie potwierdził poniedziałkowe informacje ministra obrony narodowej Jana Parysa • Jerzy Milewski, Mieczysław Wachowski zamieszczeni w aferę wojskową • W „odnowionym” resorcie obrony narodowej wiceministrami mieli być Michał Jagiełło i Karol Szwarc • Biuro Bezpieczeństwa Narodowego przygotowuje plany stanu wojennego • Wiceminister Radosław Sikorski przyjęty przez papieża Jana Pawła II • W połowie maja minister Jan Parys pojedzie z wizytą do Pentagonu.

Dowódca Śląskiego Okręgu Wojskowego gen. Tadeusz Wilecki był wielokrotnie zwoływany do Warszawy do ministra stanu w Kancelarii Prezydenta, Jerzego Milewskiego. Początkowo general kilkakrotnie odmówił, aby rozmawiać poufnie z ministrem Milewskim bez wiedzy ministra obrony narodowej i szefa Sztabu Generalnego. Jerzy Milewski mimo, że ma tytuł ministra jest szefem Biura Bezpieczeństwa Narodowego, nie posiada żadnych formalnych uprawnień, aby wydawać jakiegokolwiek rozkazy i polecenia generalom i wyższym oficerom Wojska Polskiego, w tym także nie ma prawa zwoływać ich w tajemnicy przed ich przełożonymi. Zarówno sam minister Milewski jak i Biuro Bezpieczeństwa Narodowego są jedynie organem doradczym prezydenta Rzeczypospolitej. Tymczasem wiadomo, że Jerzy Milewski wydawał lub usiłował wydawać polecenia m.in. attaché wojskowym, którzy podlegają jedynie rozkazom ministra obrony narodowej i szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

Jarosza i Hermaszewskiego.

Ostatnio decyzją ministra zwolniony został ze stanowiska szef Wojskowych Służb Specjalnych - adm. Wawrzyniak (Zarząd II), które w okresie PRL ściśle współpracowały z rosyjskim przez prezydenta Rosji Jelcyna - KGB i jeszcze bardziej zbrodniczym GRU.

Zwolnieni przez Parysa admirałowie posiadali w Belwederze nie tylko protektorów, ale i wpływy. Najbliższymi współpracownikami minister stanu Wachowski, którego Wawrzyniak poznał przed wielu laty w Trójmieście. Jarosław Kaczyński w wywiadzie dla „Polityki” wspomina, że gdy był szefem Kancelarii Prezydenta to „ile razy przechodził do Belwederu to zawsze wisiała na wieszaku

W rozmowie z gen. Wileckim szef BBN proponował mu liczne korzyści, w tym stanowiska Szefa Sztabu Generalnego za poparcie polityczne...

47-letni general dywizji Tadeusz Wilecki w godzinę po rozmowie z ministrem Milewskim zameldował o wszystkim swojemu bezpośredniemu przełożonemu ministrowi obrony Janowi Parysowi. Blizsze szczegoly obu rozmow znają jedynie zainteresowani. Niemniej jednak Biuro Bezpieczeństwa Narodowego cały czas usiłuje wprowadzić dwuwładzę, a Wojsko Polskie tak jak każda armia świata potrzebuje jednoznacznego i jednolitego dowództwa.

Szefowie wojska według Milewskiego

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, minister Milewski jako jego szef proponował skład kierownictwa Ministerstwa Obrony Narodowej, który minister Jan Parys całkowicie odrzucił mimo wielokrotnych zastrzeżeń. Według

ku czapka i płaszcz generalski”. Gdy przed paroma dniami minister Parys wręczał admirałowi Wawrzyniakowi dymisję usłyszał podobno od niego: „Panie ministrze do końca maja i tak się wszystko rozwinie tak jak chce ja, a nie Pan minister”.

W ciągu ostatnich trzech miesięcy na polecenie Wachowskiego usiłuje się zdublować wszystkie funkcje dowódcze w Ministerstwie ON, zwłaszcza w służbach specjalnych. Być może, że rutynowe przygotowywanie dokumentów dotyczących wprowadzenia stanu wojennego na terenie całego państwa, które posiadać musi każda władza, wykorzystane zostało przez zupełnie inną, niż sądzi pan prezydent, grupę dla realizacji własnych, sprzecznych z racją stanu, interesów.

BBN wiceministrami obrony narodowej mieli zostać: Michał Jagiełło (niegdyś zastępca kierownika wydziału KC PZPR), oraz Karol Szwarc (niegdyś dziennikarz „Zycia Gospodarczego” i ekonomista a w stanie wojennym jeden z doradców generała Jaruzelskiego). Szefem Sztabu Generalnego miał być poprzedni minister obrony admirał Piotr Kolodziejczyk (niegdyś szef osławionego Głównego Zarządu Politycznego). Kandydatury te jako nie do przyjęcia odrzucił zarówno Jan Parys jak i premier Jan Olszewski.

Nowy stan wojenny?

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego kierowane przez ministra Jerzego Milewskiego w tajemnicy przed opinią publiczną, środkami przekazu bez wiedzy Sejmu, Senatu oraz rządu Rzeczypospolitej przygotowuje projekt dokumentu KIEROWANIE PAŃSTWEM W CZASIE OBOWIĄZYWANIA STANU WOJENNEGO. W przytoczonym w piśmie dokumencie przewidywa się, że stan wojenny wprowadza prezydent i kieruje państwem przez Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych, Prezesa Rady Ministrów i Radę Wojenną.

Nie trzeba wszystkiego uzgadniać z premierem

(W) „Jeżeli minister obrony narodowej udzieli podległym mu oficerom pewnych informacji czy ostrzeżeń, to sądzę, że nie ma obowiązku uzgadniania tego z premierem” - powiedział Jan Olszewski w wywiadzie udzielonym Radu Wolna Europa. Natomiast premier nie ukrywał zdziwienia obecnością telewizyjną na spotkaniu u Parysa z oficerami Sztabu Generalnego.

(W) Wyjaśnić w sprawie ministra obrony Jana Parysa można oczekiwać najwcześniej po świętach - powiedział premier Jan Olszewski. Jego zdaniem „sprawa nie jest tak całkiem prosta, wymaga pracy komisji”. Komisja powołana przez Olszewskiego zebrała się po raz pierwszy w piątek.

SPRAWA PARYSA W RELACJI DZIENNIKA „NOWY ŚWIAT”

LESZEK SZARUGA

B I S

Nasz Pan Prezydent przed wyjazdem do Niemiec zapowiadał, że zgłosi inicjatywy, które w zasadniczy sposób przeobrażą cały świat polityki europejskiej. Nie da się ukryć, że kilka różnych pomysłów zgłosił i, jeśli wierzyć wynurzeniom polskiej prasy, dość niekiedy ekstrawaganckich. Wśród nich wpadł na pomysł uszczęśliwienia nas wszystkich dwoma nowymi organizacjami, które nazwał "NATO-BIS" oraz "EWG-BIS". Nie bardzo to było zrozumiałe, lecz Wałęsa nie popuszczał i w czasie konferencji prasowej kończącej jego wizytę u sąsiadów usiłował biednym dziennikarzom wytłumaczyć o co chodzi. Nie jestem dziennikarzem, a tylko poetą lirycznym, przeto nie bardzo rozumiałem kliniczny przykład belkotu, jaki zacytowała "Gazeta Wyborcza" w swym wydaniu z 3 kwietnia. Okazało się, że nie tylko ja mam pewne kłopoty interpretacyjne. "Gazeta" z następnego dnia przynosi tekst noty ministra Skubiszewskiego do polskich placówek dyplomatycznych za granicą, w której następuje objaśnienie tego, co dotąd nie było czytelne. Nie odmówię sobie przyjemności wycytowania tej urzędowej interpretacji tego, co prywatnie było niepojęte:

"W razie pytań środków masowego przekazu dotyczących EWG-BIS i NATO-BIS proszę objaśnić, z powołaniem się na p. ministra, że używając tych określeń prezydent RP nie zmienił niczego w polityce RP dotyczącej współpracy z Wspólnotami Europejskimi i NATO. Określenie EWG-BIS należy rozumieć jako konieczność współdziałania także z

Zachodem i jego organizacjami dla odbudowy stosunków gospodarczych, w szczególności handlu - Europa Środkowo-Wschodnia - państwa b. ZSSR. Określenie NATO-BIS należy rozumieć jako całość środków współpracy i współdziałania z rejonem północnoatlantyckim wobec możliwości, jakie stwarza m.in. północnoatlantycka współpraca oraz wobec faktu, że obecnie NATO wyklucza przyjęcie nowych członków".

Ta nota jest skandalem bodaj jeszcze większym niż nieczytelne bajania Pana Prezydenta. Jeśli bowiem tamto naprawdę nie da się porządnie zinterpretować, to owa "nota" oznacza ni mniej, ni więcej tyle, że w sprawach gospodarczych Wałęsa poczuł się nagle prezydentem całego byłego bloku sowieckiego. Wygląda na to, że w tej kwestii nie porozumiał się ani z Havlem, ani z Jelcynem, nie mówiąc już o czołowych politykach innych krajów tego regionu. Zresztą, jak się okazuje, w tej sprawie, gdy wyjeżdżał, nie zdołał skonfrontować swych pomysłów również z politykami krajowymi. Polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych w trakcie trwania wizyty w ogóle nie wiedziało, o co chodzi, podobnie zresztą inne ministerstwa, także odpowiedzialne za gospodarkę.

Przyznam, że jestem tym nieco zaskoczony. W ostatnich miesiącach wyglądało nato, że Wałęsa staje się politykiem panującym nie tylko nad sytuacją w kraju, lecz także i nad sobą. I jedno, i drugie okazało się złudzeniem. Najbardziej odpowiedzialne stanowisko w państwie nadal, jak się okazuje, pozostaje w rękach

człowieka, który nie potrafi w składny i zrozumiały dla zwykłego śmiertelnika sposób wytłumaczyć swoich idei i pomysłów. Gorzej: ekipa "tłumaczy" - tzn. osób mu towarzyszących, łącznie z rzecznikiem Pana Prezydenta - też nie jest w stanie przełożyć jego mowy wiązanej na prozę.

A szkoda, że to wszystko tak idiotycznie się pokłębilo. Nie jestem specjalnym zwolennikiem gruntownej przebudowy systemu organizacji europejskich, jeżeli jednak już się do tego zabierać, to należy podobne koncepcje przemyśleć i przynajmniej w ogólnych zarysach opracować. Powołanie takich organizacji międzynarodowych jak NATO-BIS oraz EWG-BIS nie jest pomysłem nierealnym. Zgłaszanie podobnych pomysłów w Niemczech też może mieć sens - więcej: mogłoby ten kraj zainteresować i stać się przedmiotem jakichś poważniejszych rokowań. Ta szansa - jeśli to jest szansa - została zaprzepaszczone.

W czym rzecz? Rzecz w tym, że Niemcy, posiadające bez wątpienia centralną pozycję w Europie oraz decydujący głos w EWG, a coraz poważniejszy w NATO (zważywszy, że Francja do tego paktu nie należy), mają zarazem pewne doświadczenia, których pozostałe kraje tych wspólnot nie mają. Niemcy są bowiem "zlepione" z kawałka ustabilizowanej demokracji Zachodu i kawałka postkomunistycznego bałaganu. Właśnie ten kraj doskonale rozumie - dzięki trwającemu wciąż i mającemu jeszcze długo trwać procesowi zjednoczeniowemu - na czym polegają

kłopoty przechodzenia od komunizmu do normalności. Mają, żeby to obrazowo powiedzieć, "podwójną duszę" czy - inaczej jeszcze rzecz określając - są jedną nogą po tej, drugą po tamtej stronie. Bez wątpienia w koncepcji NATO-BIS i EWG-BIS można by było tą sytuację wykorzystać.

Wiązałoby się to z pewnym ryzykiem, lecz bez ryzyka nie da się uprawiać polityki. Otóż należało oś koncepcji tych dwóch organizacji oprzeć na Niemczech. Wykorzystanie "podwójności" Niemiec mogłoby się okazać szczególnie korzystne dla krajów postkomunistycznych, które zgodziłyby się wziąć udział w proponowanej imprezie. Otóż można by było tak opracować pomysł Wałęsy, by uczynić właśnie Niemcy krajem zaangażowanym w budowę NATO-BIS i EWG-BIS przy jednoczesnym zachowaniu ich członkostwa w NATO i EWG. Taką koncepcją Niemcy - tradycyjnie poszukujące wpływów we wschodniej i środkowej Europie - mogłyby być żywotnie zainteresowane. Tym bardziej, że ich potencjał gospodarczy - mimo wszystkich kłopotów, jakie mają przy zjednoczeniu - automatycznie predestynowałby je do odgrywania w obu organizacjach wiodącej roli.

Przy odpowiednio przemyślanym projekcie - zważywszy na specjalne stosunki łączące Niemcy z Francją - można by było z trzech krajów (Polski, Niemiec i Francji) utworzyć rdzeń zjednoczonej Europy. Przy czym Niemcy właśnie - ze względu na swoją "podwójność" - odgrywałyby tu rolę swego rodzaju "zwornika" dla Zachodu i Wschodu. Tak sformułowana propozycja z pewnością potrafiłaby zainteresować najpoważniejsze gremia polityczne całego kontynentu, mogłaby stać się impulsem poważnych dyskusji nad przekształcaniem porządku europejskiego, perspektyw zjednoczenia i współpracy.

Sam do tutaj zarysowanego pomysłu nie jestem w pełni przekonany. Nieufność wobec Niemiec w Europie - o czym świadczą liczne wypowiedzi, choćby polityków angielskich na początku procesu zjednoczeniowego - wciąż jest dość silna. Z drugiej strony właśnie taka koncep-

BIS Wałęsy. Collage L. Szaruga

cja stanowiłaby dla Niemiec szansę wydobyć się z tego kręgu nieufności, choć z drugiej strony stanowiłaby niewątpliwie pewne polityczne ryzyko dla wszystkich zainteresowanych, gdyż w sposób wydatny zwiększyłaby rolę tego państwa w polityce europejskiej i światowej. Czy takie ryzyko można podejmować? To pytanie zdaje się mieć charakter kluczowy. I właśnie na to pytanie wszyscy zainteresowani - w szczególności zaś Polacy i Francuzi - musieli by odpowiedzieć.

Z drugiej jednak strony taka koncepcja ma dobre strony. Gdy pamiętać o specyfice stosunków niemiecko-francuskich i poprzedzających obecną ścisłą współpracę zasłościach historycznych, taka perspektywa, jaką wyżej zarysowałem, eliminowałaby dawne tendencje do wyścigu między Francją i Niemcami o wpływy w Europie Środkowo-Wschodniej. Udział Polski w tej "trójcy" z kolei wydatnie podniósłby międzynarodową rangę naszego kraju. A tu już jest nad czym się zastanawiać. Tym bardziej, że niewątpliwie właśnie polskie wydarzenia miałyby decydujący wpływ na rozpad sowieckiego imperium.

To wszystko, rzecz jasna, to tylko swobodna gra wyobraźni człowieka, który politykiem nie jest, lecz który usiłuje z pozbawionego znaczenia paplania politycznego zbudować jakąś spójną i mającą przynajmniej odrobinę sensu całość. Nie ulega wątpliwości, że taki pomysł, nawet gdyby został odrzucony, zaświadczyłby kilka spraw jednocześnie: aktywność polskiej polityki międzynarodowej, dążenie do przełamania barier nieufności wobec Niemiec, "europejski" horyzont polskiej myśli politycznej. Zresztą, podobne pomysły nie są formułowane po to tylko, by były akceptowane. Często stanowią wyraz - jak choćby koncepcja "Europy ojczyzn" generała de Gaulle'a - pewnych marzeń i wyznaczają późniejszą perspektywę bardziej realistycznych rokowań.

Bez wątpienia Polsce potrzebny jest w tej chwili jeśli nie bezsporny sukces na arenie międzynarodowej, to w każdym razie zespół działań zaświadczący naszą obecność w Europie konkretniej niż to czynią werbalne deklaracje. Taki "plan Wałęsy" - z przyjemnością odstepuję tu tytuł do sformułowania założeń koncepcyjnych tego pomysłu - podniósłby zarazem rangę tego polityka i kraju nawet wówczas, gdyby nie miał szans realizacji w aktualnych układach politycznych. By jednak taki plan sformułować, należy wyjść poza efekciarstwo słowne i poddawać nic nie znaczące haselka przynajmniej wstępnej dyskusji przed ich wygłaszaniem na międzynarodowym forum publicznym. Tymczasem coś, co mogłoby choć w przybliżeniu stać się załączkiem powszechnej debaty, stało się przedmiotem kpin i dworowań. Trochę to wszystko smutne, tym bardziej, iż Wałęsa w jednym ma rację - to była najważniejsza jego wizyta zagraniczna. Szkoda, że zakończyła się praktycznie niczym.

FAXEM Z VANCOUVER
TADEUSZ PRUSS

KANADYJSKI MEZALIAN

Quebec i Reszta Kanady to "dwa wściekle koty z ogonami zasupianymi we wspólnym węźle". I węgują tak od chwili zawarcia swego wariackiego małżeństwa pod przyrusem w 1841 roku. A raczej mealliansu francuskiej Niższej Kanady z angielską Wyższą Kanadą. Jeszcze przed Konfederacją - jak nędznicy. Opinię taką wygłosiła w ubiegłym tygodniu pani Deborah Grey, posłanka federalna z ramienia Partii Reform westchnąwszy sentymentalnie, że Kanada nie była nigdy szczęśliwym związkiem.

Jeśli istnieje w ogóle test na moralność, to może być nim weryfikacja percepcji piękna i szczęścia. Również własnego. ONZ-owski raport rozwoju społecznego i ekonomicznego 158 krajów świata z maja 1991, plasuje Kanadę na drugim miejscu w świecie, tylko za Japonią. Tymczasem Frankofoni quebeccy od ponad półtora roku przygotowują się do secesji, eufemistycznie zwanej suwerennością. Paradoks? Nie tylko jeden.

Quebeczycy są w samej czołówce najbardziej wolnych ludzi na świecie. Żyją w dobrobycie i pielęgnują za pomocą federalnych dolarów swoją własną kulturę. Mają wreszcie rząd wyposażony w znaczną niezależność działania, zwłaszcza na polu edukacji, służby zdrowia i polityki emigracyjnej. Nie mówiąc już o języku. I ten to rząd zobowiązał się do przeprowadzenia referendum w sprawie niepodległości swej prowincji od Kanady.

Trzecim paradoksem dotyczącym kryterium uprzywilejowania Quebecu jest miejsce prowincji w systemie

politycznym federacji. Quebec był prawie zawsze, po zawiązaniu Konfederacji, w rządzie. Mało tego, był tego rządu główną podporą. Zauważmy tylko, że od 1867 do 1896 roku, za wyjątkiem jednej kadencji u władzy w Ottawie byli konserwatyści. A bazą ich władzy był właśnie Quebec. W ciągu następnych 95 lat, liberałowie rządili Kanadą przez lat 72. Podstawą ich władzy był znowu Quebec. Tradycję kontynuują dwa ostatnie rządy Mulroneya. I wiele wskazuje na to, że jeśli Kanadyjczycy zdołają wybrać jeszcze rząd w przyszłości premierem będzie znowu Quebecczyk.

Paradoksem położenia La Belle Province w federacji kanadyjskiej towarzyszą antynomie psychologicznych nastawień jej mieszkańców. W kwietniu 1991 olbrzymia większość Quebecczyków wypowiedziała się za własnym państwem. Nie przeszkadzało to jednak tej większości wyrazić liczbą 83% w tym samym sondażu "Globe and Mail" - CBC zgodę na następujące stwierdzenie: "Kanada jest najlepszym krajem do życia na świecie."

Mamy więc cały tłum paradoksów na frankofońskiej puszczy. Wolać wielkim głosem o swoje wyjaśnienie. I jeśli można im ulżyć na poziomie politycznym oraz ekonomicznym, to ewangelijnym pytaniem: czemu to widzisz drzazgę woku swego brata, a belki we własnym oku nie dostrzegasz? Obie strony biblijnego dylematu eksploatowane są tak przez federalistów kanadyjskich jak i nacjonalistów quebeckich. Tyle, że w sposób rzadko zgodny z duchem Pisma. Słowem, nauki polityczne oraz

interpretacja ekonomiczna tutaj zawodzą.

Prawdziwe wytłumaczenie separatyzmu zdaje się być ukryte w osobliwej tradycji Quebecu, która zawsze portretowała les Anglais oraz rząd federalny jako obce i zagrażające najtroskliwiej pielęgnowanym frankofońskim wartościom. Rozwiązanie misterium quebeckiego, jeśli wolno sugerować, nie może być znalezione dopóki nie postawi się pod sądem i krytyką tamtejszej intelektualnej tradycji. Razem z jej ksenofobią i brakiem racjonalności. Albo narodowym etosem obu. Bo i ten kij ma dwa końce. A wymienione braki z perspektywy ludu quebeckiego zamieniają się w cnotę patriotyzmu.

Nasza perspektywa, Reszty Kanady, też nie jest do pozazdroszczenia. Bo z braku możliwości wpływu na sytuację w Quebecu podsunęło nam pod nos czynności zastępcze. Mamy definiować odrębność nie swojego społeczeństwa i zmieniać w temple biegu na setkę, naszą Konstytucję. I, uwaga - bagatelka, formę naszej państwowości. Obie naraz i też na czas.

Federacja Kanadyjska powstała w 1867 roku ze zjednoczenia się czterech niezależnych, suwerennych i zazdrośnie odrębnych rządów: Nowej Szkocji, Nowego Brunswiku, Quebecu i Ontario. Te cztery państwewka wybrały rozmyślnie federalną wspólnotę raczej niż jednolite, tracące z oczu ich indywidualną odrębność państwo. Dały tym samym wyraz obawie, że unikając aneksji przez Stany Zjednoczone, mogły narazić na szwank własne zapotrzebowanie na niezależność.

Ta pierwsza konstytucyjna transakcja przewidywała również specjalny status dla Quebecu. Status zabezpieczający importowany z Francji napoleoński kodeks cywilny, język francuski oraz prawo do zakładania szkół religijnych. I gdyby nie to ich pragnienie utrzymania swojej odrębności, cztery założycielskie prowincje z pewnością uformowałyby raczej jednolity rząd na wzór brytyjski. Unia federalna zamiast jednolitego państwa dawała im gwarancje, że rząd centralny nie będzie na tyle wszechmocny, aby nie respektować odrębnych interesów składowych prowincji.

Konsekwentnie wydawać by się mogło, że odrębność każdej z wchodzących do konfederacji prowincji jest niezbywalną cechą przyrodzoną wspólnoty. I jako taka nie powinna stwarzać problemu w dyskusjach konstytucyjnych. Dlaczegoż więc jest odwrotnie? Dlaczego kaluzula odrębnego społeczeństwa powoduje aż taki chaos? Ano, bo kaluzula odrębnego społeczeństwa stosowana jest wybiórczo i interpretowana jest jako specjalny przywilej dla jednej tylko prowincji, Quebecu. Pojawiają się równi i równiejsi. Mniej i bardziej odrębni.

Wynikający stąd asymetryczny federalizm, który próbuje się tak lekko składać na ołtarzu jedności państwa jest niczym innym jak tylko niesprawiedliwie traktującym partnerów "federalizmem". Oczywiście rozwiązaniem jest powrócenie do początkowej intencji ojców federacji oraz przyznanie autonomii i statusu odrębności wszystkim dziesięciu prowincjom.

Dlaczegoż więc rząd centralny boi się takiego rozwiązania? Powodem jest miłość do władzy. Dziesięć jednakowo autonomicznych prowincji mogłoby wprowadzić efektywną kontrolę, niejako hamulec, w monopolistycznych zapędach rządu federalnego. Dziesięć odrębnych społeczeństw jest również solą w oku tych, dla których silny rząd centralny to instrument prowadzenia interwencyjnej polityki społecznej i ekonomicznej. Sama myśl o wyposażeniu Kanadyjczyków w możliwość emigracji z jednej pro-

wincji autonomicznej do drugiej, odmiennej systemowo i kulturowo spędza sen z oczu tymi dinozaurami lewicy, jak Bob Rae czy Mike Harcourt, co jeszcze nie stracili wiary w integrującą wyższość socjalizmu.

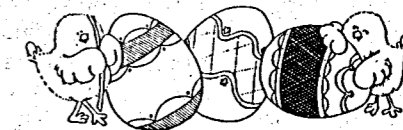
P.S. Niniejszym również oświadczam, że odzegnuję się od jakiegokol-

wiek - odpowiedzialności za tytuły moich tekstów. Torontońska elita ECHA nalogowo i z uporem zmienia moje tytuły na bardziej "polonijnie prawidłowe". A ja lykam i lykam, bo podczas recesji stracić pracę to nie-szczęście.

T.P.

Wesołych Świąt Wielkanocnych

życzy
swoim Klientom i całej Polonii

GŁÓWNE BIURO:

739 QUEEN ST. W.
TORONTO, ONT.
M6J 1G1
(416) 368-4235

ST. LAWRENCE MKT. - 366-7259
483 BLOOR ST. W. - 922-5875
2199 BLOOR ST. W. - 769-5020
M-C 212 MAVETY AVE. 766-6711

Polecany najlepsze wypieki jak:
chleb, bułki, drożdżówki, ciasta owocowe
i kremowe w stylu europejskim.
Torty na różne okazje. Ceny konkurencyjne.
Dobra obsługa

Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne
do każdego sklepu w Toronto.
Wyrabiamy kurzące śmietanę, jogurt, sery
oraz bryndzę.
Zadzwońcie naszych wysprzedaż w swoich sklepach

DEMOKRACI BEZ WYBORU

Czytelnicy z terenu Stanów Zjednoczonych, jak zwykle w okresie wyborczym, zwracają się do prasy polonijnej o wiadomości na temat kandydatów i wręcz o radę - na kogo głosować? Czytelnicy z Kanady interesują się, co się dzieje u potężnych sąsiadów. Dopóki Polska i Europa Wschodnia były pod dominacją sowiecką - prasa polonijna (i innych grup etnicznych pochodzących z tamtego regionu świata) zgodnie lansowała kandydatów zdecydowanie antykomunistycznych. Przyczyniło się to do zwycięstwa Ronalda Reagana w 1980 r. oraz do odejścia premiera Trudeau ze sceny politycznej w Kanadzie. Teraz sytuacja nie jest już taka prosta, jednak można powiedzieć, że bliższy interesom Polonii będzie zawsze ten kandydat, którego poglądy i działalność nie odbiegają drastycznie od zespołu wartości jak reprezentujemy. W tej sytuacji zwolennicy Partii Demokratycznej wydają się być pozbawieni jakiegokolwiek wyboru. Zilustruje to poniższy przegląd czołówek pretendentów tej partii, który podajemy na odpowiedzialność "Executive Intelligence Review", małej prywatnej agencji informacyjnej, kierowanej przez dwóch byłych pracowników kontrwywiadu amerykańskiego. Pomimo wtłuc uzasadnionych zarzutów pod adresem prezydenta Busha (powtarzanych także na tych łamach) wydaje się, że lepiej będzie, jeśli tym razem Polonia nie powróci do zwyczajowego (przed 1980 r.) głosowania na demokratów. Jaka jest bowiem różnica

między całą czwórka? - ntech każdy odpowie sobie sam.

BILL CLINTON

Gubernator Arkansas, który pozostał jednym z najbledniejszych stanów pod jego rządami.

Doświadczenie polityczne: przygotowanie na Oxfordzie i studia prawnicze na Yale University, instytucji arystokracji anglosaskiej. Gubernatorem Arkansas został za poparciem środowiska Rockefellera.

Poparcie w wyborach: Od lipca ub.r. należy do grupy Bilderbergers, silnego międzynarodowego towarzystwa rządzącego Międzynarodowym Funduszem Walutowym. Od tego czasu Clinton jest lansowany przez największe środki przekazu jako ten, który powinien zastąpić Busha.

Polityka gospodarcza: Zdecydowanie popiera NAFTA (North American Free Trade Agreement), którego jednym z efektów ma być wyeksportowanie amerykańskich miejsc pracy do Meksyku i innych krajów taniej siły roboczej. Wprowadzenie ustawodawstwa "right-to-work" w Arkansas obniżyło przeciętne płace w tym stanie do poziomu jednej piątej przeciętnej płacy USA. Sztuczna eliminacja bezrobocia w Arkansas polegała na etyzacji (na bardzo niskich stawkach) - rozwiązanie dobrze znane z byłej Żelaznej Kurtyny. Clinton nałożył także podatki od zakupu podstawowej żywności. Przeciwnik elektrowni nuklearnych. W polityce rolnej słucha

swego doradcy Roberta Shapiro, który lansuje eliminację wszelkich dotacji.

Powiązania podziemne:

- Jednym z czołowych patronów jego kampanii jest miliardier z Little Rock, Jackson Stevens, przedstawiciel BCCI, banku niedawno zdyskredytowanego jako instytucja międzynarodowych "dealerów" narkotyków.

- Prywatne lotnisko Clintona w Mena, Arkansas, było wykorzystywane w handlu "broń za narkotyki" w ramach afery z Contras.

- Brat Clintona, Roger przebywa od 1984 r. w więzieniu za handel kokainą.

- Organizator funduszy na kampanię reklamową Clintona, Hamilton Barret Jr. zmarł w Nowym Jorku 22 stycznia br. od przedawkowania kokainy. Clinton korzystał w kampanii wyborczej z jego prywatnego odrzutowca.

- Poparcia Clintonowi udziela Kurt Schmoke, mer Baltimore, czołowy aktywista na rzecz legalizacji narkotyków.

Polityka społeczna: Zwolennik utrzymania ustawodawstwa "Roe v. Wade" w szczególności. Generalnie popiera aborcję. Lansował w Arkansas rozdawanie prezerwatyw wśród dzieci szkolnych oraz ustanowił na terenie szkół program "pregnancy control". Clinton był dawniej przeciwnikiem kary śmierci. Ostatnio zmienił stanowisko, asystując osobiście przy wykonaniu 3 wyroków w Arkansas.

PAUL TSONGAS

Adwokat z Bostonu i członek rad nadzorczych 8 przedsiębiorstw (najbardziej znane to "Boston Edison"). **Doświadczenie polityczne:** Od lat reprezentuje Massachusetts w Senacie USA, gdzie zapisał się jako jeden z najbardziej ultra-liberalnych senatorów.

Poparcie w wyborach: Grupa "The Vault", czyli finansowo-polityczne centrum hinduistyczne w Bostonie oraz korporacja "Drexel Burnham Lambert" zdyskredytowana produkcją tzw. junk-bondów (w efekcie procesu tej instytucji bankier Michael Milken odsiadywa obecnie za defraudacją).

Polityka gospodarcza: Tsongas określa siebie samego mianem "Wall Street's best friend". Głosi ulgi podatkowe dla wszelkiego rodzaju inwestycji przyzniesieniu wymagania produktywności inwestycji. Zwolennik NAFTA i generalnie "free trade". Głosi potrzebę zmniejszenia ubezpieczeń społecznych i medycznych. Zwolennik specjalnego podatku na benzynę (5 centów za galon).

Środowisko naturalne: Popiera wszelkie akcje "Greenpeace" jak lobby Sierra Club i akcje na rzecz zakazu używania zwierząt w pracach badawczych. Był prowadzącym posiedzenie Kongresu na temat tzw. "global warning", czyli propagandowej bzdury

wielokrotnie wyśmianej przez naukowców. "Global warning" razem z tzw. "ozonową dziurą" są osnową w kampanii na rzecz zmniejszenia ludności świata. Tsongas głosi: "Nic tak nie przysłuży się środowisku jak kontrola populacji". Tsongas jest za energią nuklearną jako za tymczasowym rozwiązaniem.

Polityka społeczna: Był w zespole senatorów opracowujących projekty ustaw o "gay rights" oraz wspierał tego typu aktywistów na demonstracjach. Popiera dystrybucję strzykawek jednorazowych wśród narkomanów. Uważa siebie za najbardziej "pro-choice" wśród demokratów.

TOM HARKIN

Senator reprezentujący stan Iowa. **Doświadczenie polityczne:** Kongresmen w latach 1974-82, a do Senatu wyborany w r. 1984.

Poparcie w wyborach: Harkin uważa się za populistę, ale jego wsparcie pochodzi od przedstawicieli wielkiej finansjery jak np. Dwayne Andreas, członek kartelu zbożowego. Jego żona Ruth jest adwokatem w firmie Akin Gump należącej do Roberta Straussa, obecnego ambasadora USA w Moskwie. Do jego kampanii dołożył się Christie Hefner z "Playboya" oraz Roseanne Barr z Hollywood.

Lobby proizraelskie: Harkin jest jednym z aktywniejszych przedstawicieli tego lobby w Kongresie. Otrzymał następujące donacje od American-Israel Public Affairs Committee (AIPAC): 1984 r. - \$100,000, 1990 r. - \$245,000.

Polityka gospodarcza: Harkin wywa do obcięcia budżetu obronnego o 50%, a koszt takiej decyzji znacznie przekroczy jakiegokolwiek oszczędności. Drastyczność takiej operacji (skądinąd potrzebnej w obecnych układach światowych, ale w rozsądnym tempie i zakresie) pozbawi pracy miliony Amerykanów i zniszczy gałęź przemysłu oparte na wysokiej technologii. Kandydat ten głosi, że jest przeciwko NAFTA ("free trade"), ale w Senacie głosował za "fast track", czyli za przyspieszoną integracją gospodarczą (i nie tylko) Ameryki Północnej.

Rolnictwo: Główny inicjator tzw. "family farm bill", bardzo ryzykownej ustawy rolnej, której zwolennicy przyznają, że spowoduje wzrost cen żywności przynajmniej o 25%.

Środowisko: Popiera wszystkie najbardziej radykalne pomysły "zielonych", głosząc, że programy te powinny stać się głównym czynnikiem tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego. Domaga się, aby ustawodawstwo ochrony środowiska uzyskało status bezpieczeństwa państwowego. Jeden z głównych inicjatorów kampanii "ozonowej dziury".

Bill Clinton

Paul Tsongas

Tom Harkin

Polityka społeczna: Popiera programy kontroli populacji świata.

JERRY BROWN

Gubernator Kalifornii. "Executive Intelligence Review" wspomina o nim bardzo niewiele, toteż wiadomości o Brownie zaczerpnęliśmy głównie z artykułu Briana Lantza w "New Federalist" z 23 marca br. W pierwszych latach prezydentury Reagana Brown głośno popierał działalność Ronalda w Białym Domu jako jego następcę na stanowisku gubernatora Kalifornii. Wydawałoby się więc, że zasłużył na sympatię Polonii. Blższe przyjrzenie się Brownowi pozwala jednak dostrzec inną sylwetkę tego pretendenta.

Poparcie polityczne: Jerry Brown głosi, że nie jest "insiderem" - jest to termin na określenie ludzi związanych z wielkim establishmentem. Wyzaczył nawet limit 100 dolarów na indywidualną kontrybucję na rzecz jego kampanii wyborczej, czym zaskarbił sobie sympatię wielu działaczy związków zawodowych. Myliłby się jednak ten, kto sądziłby, że takie drobne datki wystarczą na prowadzenie z rozmachem kampanii prezydenckiej w USA. Pozowanie na "skromnego niezależnego" wydaje się być chwytem. Jerry Brown i jego rodzina mają długie związki z syndykatem przestępczym legendarnego Meyera Lansky'ego. Jego ojciec Pat Brown był członkiem rady nadzorczej Fund of Funds Bernie Cornfelda, współpracownika Lansky'ego. Głównym organizatorem zbierania funduszy na kampanię Browna jest Sidney Korshak, prawnik związków zawodowych z Los Angeles o datujących się daleko wstecz powiązaniach ze środowiskiem spadkobierców po Al Capone. To właśnie Sidney Korshak organizował poparcie związków zawodowych w kampanii Browna na gubernatora Kalifornii.

Polityka gospodarcza: Brown głosi mieszankę haseł socjaldemokratycznych z hasłami o "free market". Nie oponuje "free trade" z Meksykiem, ale uważa, że w akcji eksportu miejsc pracy powinny mieć ważny wpływ związki zawodowe. Głosi też dziwną

Jerry Brown

propozycję "ograniczenia" produkcji i konsumpcji na głowę" celem "zaoszczędzenia środków i stworzenia 7 milionów miejsc pracy". Przywołuje on w kampanii swój kalifornijski program "Civilian Conservation Corps", który polegał na zmniejszeniu bezrobocia kosztem wysokości zarobków. Proponuje 13% podatku federalnego od produkcji, co w rzeczywistości będzie płacił konsument poprzez odpowiedni wzrost cen hurtowych i detalicznych.

Polityka społeczna: Przed paroma laty wybuchł w Kalifornii skandal z popieranym przez Browna programem Huey Johnsona przewidującym ostre restrykcje dla "ludzi ubogich, którzy mają za dużo dzieci". Brown był wtedy w ostrym konflikcie

z przywódcami mniejszości narodowych (głównie z latynosami).

...

Przykro jest to stwierdzić, że Partia Demokratyczna nie dorobiła się poważnych kandydatów na stanowisko prezydenta Stanów Zjednoczonych. Po stronie republikańskiej liczy się w tej chwili już tylko George Bush. Jego rywal, Pat Buchanan, podnosił w swej kampanii argumenty o amerykańskich tradycjach, wartości rodziny i przywiązaniu do etyki. Mimo że jego sztabem wyborczym kierowali ludzie, którzy wylansowali Ronalda Reagana w 1980 r., Buchanan nie miał wielkich szans. Oblecuje powrócić w szranki za 4 lata. Póki co, pozostał na placu boju George Bush, mający wiele "za uszami" z tytułu pomysłów ze swym "nowym ładem światowym". Mimo wszystko sprawia on wrażenie człowieka bardziej poważnego od plejady pretendentów ze strony demokratycznej. Powstaje dylemat: swoim głosowaniem Polonia i pokrewne nam grupy są w stanie zmienić status quo - ale czy będzie to zmiana w pożytecznym kierunku? Dylemat o tyle ważniejszy, że ma on implikacje międzynarodowe: chodzi o prezydenta jedynego już teraz supermocarstwa.

St.S.

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Wielkanocnych

składa

DANUTA H. RADOMSKI

B.A., LL.B.

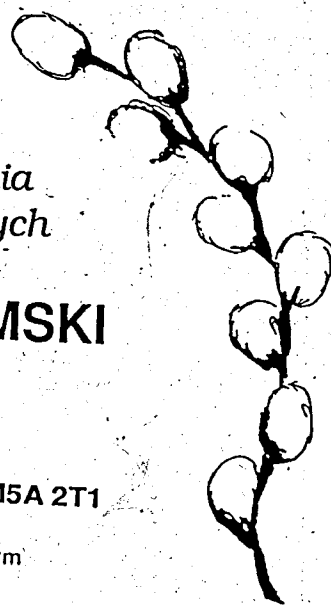
ADWOKAT - NOTARIUSZ

164 Princess Street, Toronto, Ont. M5A 2T1

Konsultacje w godz. 9-17
po uprzednim porozumieniu telefonicznym

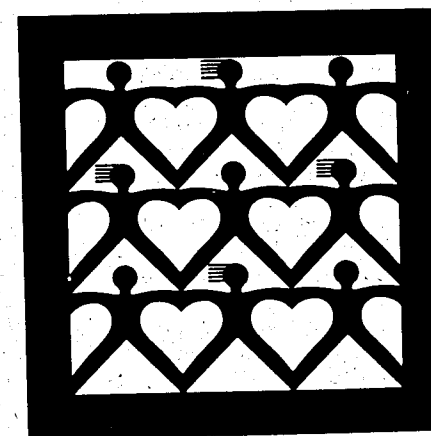
366-3875

Władza płynnie jęz.: polskim, francuskim, hiszpańskim.
Koresponduje z biurami adwokackimi w Polsce

Sometimes the things we value most are the things we take for granted.

Take a moment to think about what
being Canadian means to you.
Canadian Citizenship. Take it to heart.

NATIONAL CITIZENSHIP WEEK
APRIL 12 TO 18, 1992

Multiculturalism and
Citizenship Canada

Multiculturalisme et
Citoyenneté Canada

Canada

KORESPONDENCJA Z PERU
KRZYSZTOFA OSTROWSKIEGO

CZERWONA HIENA SZALEJE W ANDACH

U podnóża Andów człowiek zapomina o powszechnym odczuciu, jakie panuje w Polsce czy Kanadzie - że światowy komunizm wyzwał ducha. Nawet marksistowskie ciągówki na uniwersytetach amerykańskich czy socjalistyczna tożsamość ontaryjskiego Boba Rae - to mimo wspólnego rodowodu świat przygniatająco inny od wizji Czerwonej Hieny Andów - partyzantki "Świetlisty Szlak" kontrolującej 20 procent terytorium Peru i terroryzującej różne szczeble legalnej władzy. W samej Limie w wielu miejscach, a głównie w biedniejszych dzielnicach, ściany obmazane są wielkimi literami PCP - skrót Partii Komunistycznej Peru.

Założycielem i dowódcą "Świetlistego Szlaku" jest Abimael Guzman Reynoso, były profesor filozofii. Guzman spędził swą młodość w maolstowskich Chinach w czasie "rewolucji kulturalnej". Ogłasza siebie jako "czwarty miecz marksizmu" - po Marksie, Leninie i Mao. Dogmaty Guzmána wyklada w stołecznym więzieniu starsza członkini kierownictwa komunistycznego. Więźniowie polityczni mają tu pewne prawa - do uczestnictwa w zajęciach samokształceniowych, dostępu do wszelkiej literatury, częstszych niż normalnie widzeń itd. Z zaprzyjaźnionym korespondentem jednego z dzienników amerykańskich, służącym mi jednocześnie w charakterze tłumacza, oglądam grupki więzionych studentów. Zapytana o program "Świetlistego Szlaku" po ewentualnym przejściu władzy sędziwa lektorka odpowiada:

- Peruwiańczycy, którzy nie poprą maolizmu, będą mieli do wyboru

trzy możliwości: emigrację, obozy reedukacyjne (?) oraz to, co określiła jako "ludowa sprawiedliwość". Program "Świetlistego Szlaku" oparty będzie "na doświadczeniach Mao i Pol-Pota" (!). Komunizm w wersji sowieckiej może i upadł, ale zdaniem naszej rozmówczyni i tak był nieprzydatny w warunkach południowo-amerykańskich.

Odwolanie się do Pol-Pota brzmi bardzo groźnie i... realnie. Ludożerca kambodżański, podobnie jak Guzman, był uniwersyteckim intelektualistą, a plan wymordowania miliona swych rodaków zrodził mu się w głowie w czasie wspólnych seminariów z trockistami na Sorbonie. Guzman uważa Pol-Pota za wybitnego przywódcę, zniszczonego wspólnie "przez kapitalistów i sowieckich imperialistów". "Świetlisty Szlak" nie ukrywa, że przekształcenie Peru w nowoczesne socjalistyczne państwo będzie kosztowało ... milion istnień ludzkich. Ulotka PCP głosi: "Mark-

sizm nasieniem, bieda żywną rolą". Otwarte żerowanie na biedzie, na autentycznej biedzie ciągnących się kilometrami przedmieść Limy. Pożywki tej dostarczyła, umyślnie czy niechętnie, sztywna polityka Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Oglądam ceny na wystawie dużego domu towarowego. Para tenisówek - miesiąc pracy. Na szczęście klimat sprzyja chodzeniu boso.

"Świetlisty Szlak" głosi w swej ulotce, że w tym roku opanuje kolejne 20 procent terytorium, a być może... o tym za chwilę. "Guzman nie bawi się w czasie walki" - mówi Sinecio Jarama Davila, emerytowany generał armii peruwiańskiej, który we wczesnych latach 80 prowadził szeroko zakrojoną, ale nieskuteczną kampanię zbrojną przeciwko komunistom w ich andyjskiej "jaskini lwa" - regionie Ayacucho. "Ich celem jest wywołanie powstania na biednym terenie wzdłuż centralnej szosy z Andów do Limy. Umożliwi to zejście ich armii na dół w rejon stolicy".

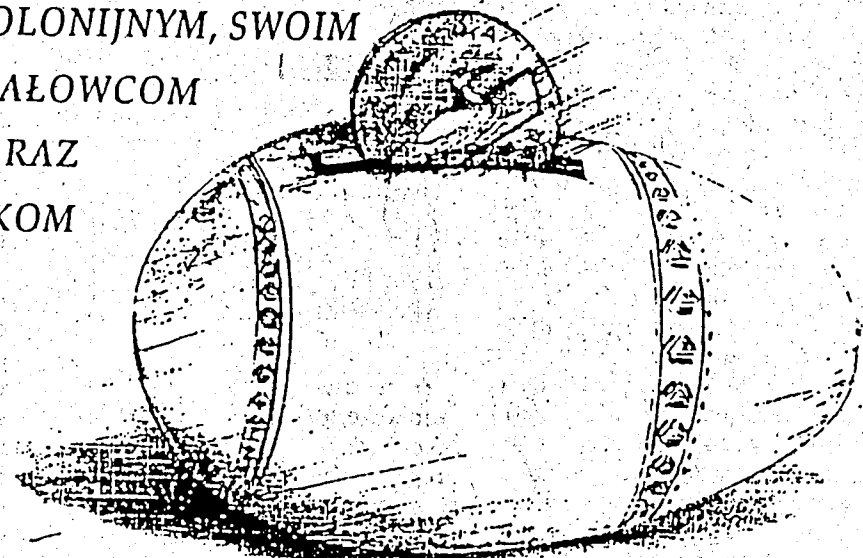
Przyczółki "Świetlistego Szlaku" sięgają już wiejskich osad w odległości zaledwie 150 km od Limy. Uzyskano to wskutek planowego mordowania wybranych demokratycznie lokalnych przywódców i ustanawiania w tym miejscu "uwolnionych stref". Między tymi "strefami" a stolicą leży w dolinach i na zboczach niezliczona ilość gęsto zabudowanych osad, ni to wiejskich, ni to miejskich. Łącznie - 4 miliony ludzi. Część z nich gospodarzy na małych działkach pochodzących z reformy rolnej rozpoczętej przez byłe władze wojskowe. Reszta - żyje nie wiadomo z czego, choć część dojeżdża do pracy w Limie.

ALLELUJA!

Z

OKAZJI ŚWIĄT WIELKIEJ NOCY CREDIT UNION
PRZY PARAFIACH POD WEZWANIEM ŚW. STANISŁAWA
I ŚW. KAZIMIERZA SKŁADA NAJLEPSZE ŻYCZENIA.

WESOŁEGO ALLELUJA WIELEBNEMU DUCHOWIEŃSTWU,
ORGANIZACJOM POLONIJNYM, SWOIM
CZŁONKOM - UDZIAŁOWCOM
I ICH RODZINOM ORAZ
WSZYSTKIM RODAKOM
ZAMIESZKAŁYM
NA ZIEMI
KANADYJSKIEJ.

220 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L7
☎ (416) 537-2181

12 Denison Ave.
TORONTO, Ont. M5T 2M4
☎ (416) 863-0996

2987 Bloor St. West
TORONTO, Ont. M8X 1C1
☎ (416) 236-1225

3621 Dixie Rd.
MISSISSAUGA, Ont. L4Y 4H3
☎ (416) 629-0365

56 Shanley St.
KITCHENER, Ont. N2H 5N9
☎ (519) 745-6393

11 Traynor Ave.
KITCHENER, Ont. N2C 1W1
☎ (519) 893-4471

180 Wyndham St. North
GUELPH, Ont. N1H 4E8
☎ (519) 837-1077

50 Richmond St. East
OSHAWA, Ont. L1G 7C7
☎ (416) 432-2200

924 Ottawa St.
WINDSOR, Ont. N8X 2E1
☎ (519) 971-8295

ST. STANISLAUS - ST. CASIMIR'S POLISH PARISHES
CREDIT UNION LIMITED

**STOWARZYSZENIE
ŻOŁNIERZY I POLSKIEJ
DYWIZJI PANCERNEJ
W KANADZIE**

składają
najserdeczniejsze życzenia
wesółych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych
Wielebnemu Duchowieństwu,
Kongresowi, całej Polonii i Kolegom
Kombatantom wszystkich broni
100 Quebec Ave., Toronto, Ont.

**ZDROWYCH I WESOLYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH**

życzy
swoim Klientom i całej Polonii

PIOTR POBOJEWSKI

Sales Representative
Alpaca Realty Ltd.
2649 Islington Ave., Etobicoke, Ont.
TEL. (416) 743-772

Z okazji nadchodzących

Świąt
najserdeczniejsze życzenia
wielebnemu Duchowieństwu,
organizacjom czonkowskim KPK
oraz całej Polonii
składają

**KONGRES
POLONII
KANADYJSKIEJ**

OKRĘG TORONTO

Pogodnych i zasobnych Świąt

życzy
**POLISH CANADIAN
ACTION GROUP**

Zdrowych i wesółych Świąt
życzy

**DANUTA
MAJEWSKA**

Sales Representative
Royal LePage Real Estate Services Ltd.
Realtor

Udzielam bezpłatnych porad i wyceny domów
TEL. 792-0866; biuro 457-5800
(czynny całą dobę)

Wesółych Świąt Zmartwychwstania
Pańskiego
całej Polonii, a szczególnie
z Okregu High Park
życzy
WASZ ALDERMAN WARD 2
DZIĘKUJĘ ZA POPARCIE W OSTATNICH
WYBORACH
**Chris
Korwin-Kuczyński**

WESOLYCH I ZDROWYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

życzy
swoim Klientom i Polonii
właściciel **Józef Chrobak**
i personel

**MAX'S DELICATESSEN
& RESTAURANT**

Westdale Mall
1151 Dundas St. W. Mississauga, Ont.
L5C 1C6
TEL. 277-1936

Z okazji Świąt Wielkanocnych
najserdeczniejsze życzenia
swoim Klientom i całej Polonii
składają właściciele

**ZESTY'S GOURMET
DELI**

**PAŃSTWO GABRIEL I JADWIGA
MENCFELDOWIE**

1900 Lakeshore Rd. W.
Mississauga, Ont. L5J 1J7
TEL. 823-1167

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE
składają

swoim Klientom i całej Polonii
**MICHAŁ ZAKRZEWSKI
WRAZ Z MAŁŻONKĄ I PERSONELEM**

MICHAEL'S DELICATESSEN
* U MICHAŁA *

3430A Weston Rd.
Weston, Ont. M9M 2W1
TEL. 747-8785

**Joe & John
MEAT PRODUCE
& DELICATESSEN**

życzy
swoim Klientom i całej Polonii
pogodnych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych
Przyjmujemy bezpłatnie zamówienia
2001-A Wharton Way, Mississauga, Ont.
TEL. (416) 848-5194

Radosnych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych

składają
właściciele i personel

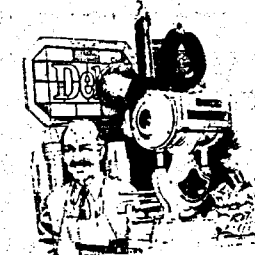
Mazowsze
MEAT & DELICATESSEN

tel. **897-9647**

169 Dundas St. E. Mississauga, Ont.

Właściciele

POLCAN
MEAT & DELI
Małgorzata i Irek
Kowalczykowie
wraz z personelem

życzą
wszystkim swoim Klientom
i całej Polonii
wesółych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych

776 Dundas St. E. Mississauga, Ont.
TEL. 277-9058

Najlepsze życzenia świąteczne
przesyła wszystkim Klientom
i zaprasza do korzystania ze swoich usług

SYRENA TRAVEL INC.

1684 Queen St. West,
Toronto, Ont. Canada, M6R 1B3
(416) 533-9486, 533-9487, 533-9488
ONT. REG. 2991964

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE

całej Polonii w Kanadzie
składa

SAVE-O-WAY

PARCEL SERVICE

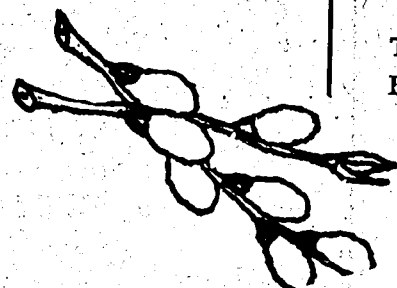
TORONTO MISSISSAUGA
TEL.: 532-3794 TEL.: 896-2832
331 Roncesvalles Ave. 720 Burnhampton Rd. W.
Godziny otwarcia: Pon.-piątek: 11-19, sobota 10-16

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Wielkanocnych
składa

swoim Pacjentom i Znajomym

DR MARTA A. WITER
OPTOMETRYSTA

2 Jane St., Ste 507 — Toronto, Ont.
M6S 4W3 Tel. 762-7391

ECHO

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓLYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
WSZYSTKIM SWOIM CZŁONKOM I
ORGANIZACJOM, JAK I CAŁEJ POLONII
SKŁADA

**POLISH ALLIANCE (Toronto)
CREDIT UNION LIMITED**

Godziny urzędowania:

poniedziałek, wtorek, środa od 10:00 do 18:00,
czwartek, piątek od 10:00 do 20:00,
sobota od 10:00 do 12:30

2150 Bloor St. W., Toronto, M6S 1M8
TEL. 762-9523

Wesołych
Świąt Wielkanocnych
całej Polonii życzy

L.C. BACHORZ ASSOCIATES LTD.

Urbaniści, architekci, budowniczcy
(od 1956 roku)

576 Bloor Str.
Toronto M4W 1J1
Tel. (416) 922-2755
Fax (416) 924-4344

Warszawa
Ul. Śliska 3/4
Tel. (48-22) 20-87-06

Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA.

wszystkim swoim Klientom
i całej Polonii
składa

JOLANTA INTERIORS

• żaluzje poziome i pionowe • wyposażenie kuchni
i łazienek • modne dodatki do mieszkań • nowoczesny
sprzęt oświetleniowy • srebrna biżuteria
• upominki z importu • zabawki

2368 Bloor Str. W., Toronto M6S 1P5
TEL. 762-9638, 762-9880

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Wielkanocnych
Rodzinie, Przyjaciółom, Klientom
i całej Polonii składają

STAN IGNAKIEWICZ

i
LESZEK KRASKA

Współwłaściciele
**CRANKSHAFT SERVICE &
SUPPLIES LTD.**

ŻAKŁADU KAPITAŁNEJ NAPRAWY
SILNIKÓW
TEL. 537 - 2529

WESÓLYCH I ZDROWYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
życzy
NAJSTARSZA FIRMA WYSYŁKOWA

CANLAGA CO. LTD.

811 Queen St. West
Toronto, Ont. M6J 1G1

TEL. 364-5574, 862-9011

40 LAT ISTNIENIA!

ECHO

Najserdeczniejsze życzenia Świąteczne
swoim Klientom i Polonii składa

Pedersen world tours inc.

TEL. (416) 882-5470

oraz

UNITY TRAVEL

TEL. (416) 882-5475

Przedstawiciel

STERLING Airlines

Wesołych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych
życzy

**Anka Czudec
i pracownicy**

STUDIO ANKA

2374 Bloor St. West, Toronto
TEL. (416) 769-4488

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE
składa

swoim Klientom i całej Polonii

MACIEJ SYROKOMLA

**Habbank
communications**

255-5691

Fax 251-8236

2559 Lakeshore Blvd. W. ste. 40

ZDROWYCH I WESOLYCH ŚWIĄT
życzą

NITA I PETER BURDON
oraz EWA I ROBERT MUCHA

Peter
Burdon-on-Broadview

Tel. 422-3322

PONTIAC - BUICK 92

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Wielkanocnych
Członek Kanadyjskiej Federacji
Konsultantów Podatkowych

CZESŁAW KĘPA

Income Tax Consultant
TEL. 238-0447

**POLSKI PROGRAM RADIOWY
"PANI JADWIGA"**

składa serdeczne życzenia zdrowych,
pogodnych i radosnych
ŚWIĄT składa

Wielebnemu Duchowieństwu, Siostrzom Zakonnym,
Organizacjom polonijnym, wiernym Sponsorem,
prasie oraz Drogim Słuchaczom i Polonii

TERESA JADWIGA GIEROWA

100 Quebec Avenue Suite 1706
Toronto, Ont. M6P 4B8 Tel. (416) 604-2247

Najlepsze życzenia świąteczne
przesyła wszystkim Klientom
i zaprasza do korzystania ze swoich usług

SYRENA TRAVEL INC.

1684 Queen St. West,
Toronto, Ont. Canada, M6R 1B3
(416) 533-9486, 533-9487, 533-9488
ONT. REG. 2994064

Zdrowych i wesółych
Świąt Wielkanocnych życzą
wszystkim swoim Klientom
i całej Polonii

Henryk Jarzmik

właściciel

INTERLIFE

FINANCIAL INSURANCE CORPORATION

Najtańsze ubezpieczenia w Kanadzie
największych kompanii ubezpieczeniowych
na świecie

Dojeżdżamy do domu Klienta

TEL. (416) 277-5574

Suite 210, 90 Dundas St. W.

Mississauga, Ont. L5B 2T5

Zdrowych i wesółych
Świąt Wielkanocnych życzą

**MALGORZATA I PAWEŁ
JEDLEWSCY**

zapraszając na świąteczny program
RADIA KALEJDOSKOP
AM 790

TEL.: 249 - 1887

Z okazji Świąt Wielkanocnych
najserdeczniejsze życzenia
wszystkim swoim Klientom
i całej Polonii składają
właściciele i pracownicy

Brda

**MEAT PRODUCTS &
EUROPEAN DELICATESSEN**

Największe polskie delikatesy
w Mississauga.

3615 Dixie Rd. Unit 13 (obok Credit Union)
TEL. 629-9461.

Wesółych Świąt Wielkanocnych
wszystkim swoim Klientom
i całej Polonii życzą

WALESA'S MEATS & DELI

Właśc. PETER WALESA

2 SKLEPY

270 Bleams Rd, Kitchener, Ontario N2C 2K7
(Across from Budd Automotive)

Tel. (519) 748-5452

331B King St. W., Kitchener, Ontario N2G 1B9

Tel. (519) 741-5383

Zdrowych, spokojnych Świąt

życzą

swoim Klientom i całej Polonii

John Czechowski

UNIQUE

POLISH SAUSAGE

Wędliny o niezastąpionym smaku
650 The Queensway, Toronto
(Czwarty blok na wschód od Royal York)

TEL. 252-4567

Radosnych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych
życzą całej Polonii
właściciele

**IRENEUSZ KWOLEK
i ALICJA KOZAK**

AMBER RESTAURANT

2372 Bloor St. W., Toronto
TEL. 763 - 6164

WSZYSCY PAŃSTWO MILE WIDZIANI
I SERDECZNIE GOSZCZENI

Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
składa

KAMIL KOWALCZYK

Tower Real Ltd.

Udzielam solidnej i fachowej pomocy
w załatwianiu formalności prawnych
i finansowych związanych ze sprzedażą, kupnem
wynajmem domów, interesów i apartamentów
TEL. 536-5000, dom: 247-2658

WESOLYCH ŚWIĄT
WSZYSTKIM SWOIM KLIENTOM
I CAŁEJ POLONII
życzą

Właściciele
**LUDWIK MAJEWSKI
i EDWARD WARPAS**

MIDLAND MEATS

Zawsze duży wybór świeżego mięsa i wędlin.
Szybka i miła obsługa

289 Roncesvalles Ave., Toronto,
Ontario M6R 2M3
TEL. 532 - 3801

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

S K Ł A D A

WSZYSTKIM SWOIM PACJENTOM I CAŁEJ
POLONII

RICHARDA D. RUSS, D.D.S.
DENTAL SURGEON

50 CUMBERLAND STREET (Village Arcade), TORONTO, ONT. M4W 1J5
TEL. (416) 921 - 1224

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji
Świąt Wielkanocnych
składa

Dr. John Jaskot,
B.Sc., D.C.
CHIROPRAKTYK

Opieka ogólna dla całej rodziny • Leczenie kontuzji
doznanych przy uprawianiu sportów i w wypadkach
samochodowych • Wypadki poza pracą • Akupunktura
MÓWIMY PO POLSKU

Mimico Chiropractic Centre
2362 Lakeshore Blvd. W. Toronto
TEL. 255-2231

Scarborough Chiropractic Clinic
2555 Eglinton Ave. E Ste. 202
TEL. 267-1146

Wesołych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych życzy

**BOHDAN
SZEWCZYK**

Real Estate

- Moje pośrednictwo handlu nieruchomościami ograniczam do pomocy Klientom.
- Odmawiam (bojkotuję) serwisu bankom, które korzystając z recesji robią fortuny licytując własnych klientów.
- Wszystkim życzę optymizmu i żeby Kanada była KANADA!

TEL. (1-416) 761-5241 po angielsku
(1-416) 234-1238 po polsku

Bohdan Szewczyk
Independent R.E. Broker
P.O. Box 181, Etobicoke, Station "D",
Ontario, M9A 4B2

Zdrowych i wesołych
Świąt Wielkanocnych
wszystkim swoim Pacjentom
i całej Polonii życzy

DR.

JAROSŁAW POLASEK

Mieszkasz w północno-zachodnim Toronto?
Szukasz lekarza z europejskim podejściem, gotowego
też odwiedzić Cię w domu?

Rozumiemy po polsku, mówimy po czesku
i słowacku.

TEL. 741-2930
964 Albion Rd. (blisko Islington)

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Wielkanocnych
składa

WEST - ARKA

Prezenty na wszystkie okazje.
Polskie i inne etniczne czasopiśma.

2282 Bloor St. West, Toronto,
Ont. M6S 1N9
TEL. 762-8751

Z okazji Świąt Wielkanocnych
najserdeczniejsze życzenia
składają

Właściciel CZESŁAW KOSAŁKA
i pracownicy

ARMADALE

Meats Product (Mfg) Ltd.
Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów mięsnych
bezpośrednio w masarni i delikatesach
1011 Haultain Court, Unit 16/17
Mississauga, Ont. L4W 1W1
TEL. 625-8326/27

Wesołych Świąt Wielkanocnych
wszystkim Klientom i całej Polonii
życzy

ALEXANDRA

RESTAURANT & NIGHTLY DISCO
Fully Licensed

Rezerwacje: • BANKIETY
TEL. 533-7862 • WESELA
FAX 538-0160 • PARTY

Otwarta codziennie od 11:00 do 1:00 rano
DISCO - piątek, sobota, niedziela
Wspaniałe
polskie i kanadyjskie dania

1720 Queen St.W. Toronto M6R 1B3

Najserdeczniejsze życzenia
święteczne i noworoczne
składa

MARGIS PHARMACY

Dostarczamy wszystkie lekarstwa do domu

408 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. M6R 2M9
(róg Howard Park Ave.)

535-1944 535-0312

Wesołych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych
wszystkim swoim Klientom
i całej Polonii życzy

**POLANSKI MOVING
Co.**

Przeprowadzamy domy • apartamenty • biura.
Pełne ubezpieczenie.
Solidnie i obowiązkowo. Przystępne ceny

766-0382 JAN
57 South Kingsway, Toronto M6F 3T4

Serdeczne życzenia z okazji
Zmartwychwstania Pańskiego

s k ł a d a

Firma Adwokacka

MALICKI and MALICKI

Nasze biuro mieści się obecnie przy
3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6

TEL. 279 - 6250

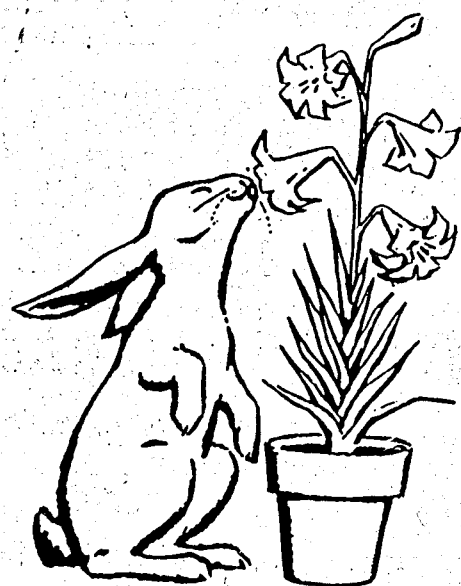
Wesołych Świąt Wielkanocnych
życzy swoim Klientom i całej Polonii

JERZY MAJEWSKI M.Sc.
Mutual of Omaha

INSURANCE COMPANY

- \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek • plany finansowe zabezpieczające dzieci • plany emerytalne RRSP • ubezpieczenia na życie

TEL. bus. 631-6523; home: 792-0866

Wesołych Świąt Wielkanocnych
życzy wszystkim naszym Klientom oraz całej Polonii

BEVEL

STAMPING LTD.

Mr. R. Piątkowski
PRESIDENT
111 Oakdale Road
Downsview, Ontario,
M3N 1W2
TEL. 742-9485

Największa firma sprzedaży
samochodów ciężarowych i osobowych
oraz części zamiennych
ż y c z y

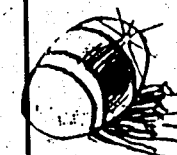
całej Polonii
wesołych i zdrowych Świąt

**NORTH QUEEN
AUTO PARTS LTD.**

70 North Queen, Toronto
TEL. 233-5801

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Wielkanocnych
s k ł a d a
swoim Klientom i Polonii

Wojciech Zaborowski

Właściciel

**APPLE -
AUTO BODY**

Kompletna reperacja karoserii
8 Osler Street, Toronto
TEL. 763-3292

Poniedziałek - sobota w godz. 9:00-19:00

A & A MOTORS

naprawa i sprzedaż samochodów

1541 The Queensway Tel: 252-0226

Andrzej Bogucki
Andrzej Koziarski

Wszystkim Naszym
Klientom życzymy
radości w sercu pokoju
ducha i ... mokrego
"lanego poniedziałku"

Zdrowych i wesołych
Świąt Wielkanocnych ż y c z y

DOMENIC A. RANDO, B.Sc.Pharm.

MIMICO PHARMACY

2398 Lakeshore Blvd. W. Toronto M8V 1C3
Tel. 255-0300

Najserdeczniejsze życzenia
wesołych Świąt Wielkanocnych ż y c z a
wszystkim swoim Klientom i całej Polonii

K R A K Ó W DELICATESSEN

właściciele: Marek i Grażyna Streker

2560 Shepard Ave. #2, Mississauga, Ont.

Sklep otwarty: wtorek, środa 12:00-7:00 pm, czwartek 10:00-8:00 pm, piątek 9:30-6:00 pm,
sobota 9:00-6:00 pm. Poniedziałek nieczynny.

TEL. 897-0695

WESOLYCH SWIAT WIELKANOCNYCH
Z Y C Z Y

Copernicus Meat Products

Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie.
Szynki, boczki, balerony, kielbasy na sposób polski
oraz wiele innych wędlin i delikatesów - ogórki kiszzone,
kapustę z beczki, śledzie, pierogi.

T.S. PAKULSKI
79 Roncesvalles Ave., Toronto
TEL. 536-4054

Wesołych Świąt Wielkanocnych
życzy swoimi Klientom i całej Polonii

KINGSWAY MEAT PRODUCTS & DELICATESSEN

Właściciele: Hubert Westerski, Ivan Gagić
Najwyższej jakości produkcja wędlin oraz mięsa
wykrojonego na życzenie Klienta. Posiadamy wysokiej
jakości wyroby garmazeryjne oraz delikatesy.

Ceny konkurencyjne
2342 Bloor St. W., Toronto
TEL. 762-5365

Wesołych
Świąt Wielkanocnych
całej Polonii życzy

DIANA C. DZWIEKOWSKI

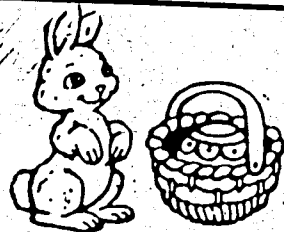
B.A., LL.B.

BARRISTER & SOLICITOR
NOTARY PUBLIC

rd Ave. (przy Bloor St. West)
nto, Ont. M6S 3R2
Tel. 762-7251

ECHO

Wesołych Świąt Wielkanocnych
życzy swoim Klientom i całej Polonii

FRANK'S DELICATESSEN

Właśc. A. W. MAKAREWICZ
POLSKA PIEKARNIA

490 Queen St. W. — Tel. 868-9468

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Wielkanocy
składa

Cheese Boutique Delicatessen

Jedyny sklep posiadający największy wybór
serów importowanych z Europy. Posiadamy również
importowane towary żywnościowe oraz miejscowe
pierwszej jakości wędliny, pieczywo, sucharki itd.

2286 Bloor St. W. - Toronto, Ont. M6S 1N9
TEL. 762-6292

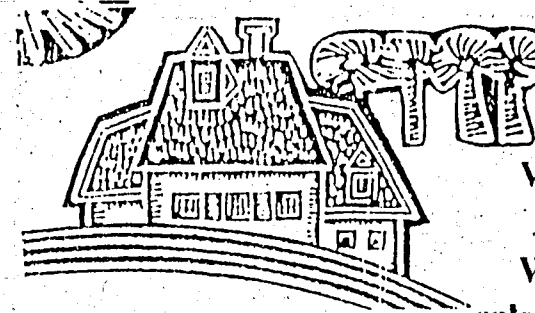

Wesołych Świąt Wielkanocnych
wszystkim swoim Klientom
i całej Polonii życzy

M.C. DAIRY Co. Ltd.

Polecamy świeże produkty nabiałowe

212 Mavety Str., Toronto, Ont.
TEL. 766-6711

Wawel villa, inc.

Senior Citizens' Centre

W Dniu Zmartwychwstania Pańskiego
z głębi naszych serc płynące życzenia
WESOŁEGO ALLELUJA
całej Polonii, Członkom i Sympatykom oraz
wszystkim Ofiarodawcom

880 Clarkson Road South
Mississauga, Ontario L5J 4N4
(416) 823-3650

1926 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 3K8
(416) 766-3633

SKŁADAJĄ

Członkowie i Zarząd
Wawel Villa Inc.

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji
Świąt Wielkanocnych

wszystkim swoim Klientom
i całej Polonii
składają

nowi właściciele - wspaniała obsługa
STEFANIA GAMBAL
HALINA GŁOWCKI

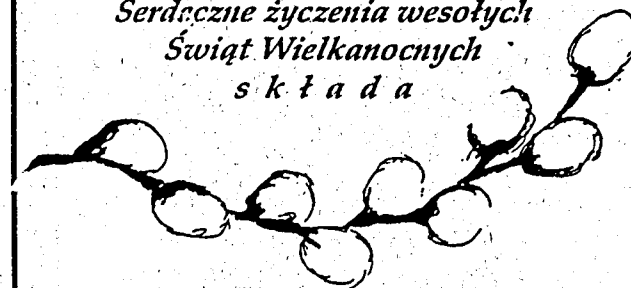
SESAME PASTRY

Posiadamy smaczne i tanie wyroby
cukiernicze (m.in. pączki, wszelkiego
rodzaju ciasteczka, mazurki, pierniki,
serniki, drożdżówki, itp., jak również
gołąbki, patyczki, naleśniki.

Wypiekamy polski chleb
na naturalnym zakwasie.

2783 Lakeshore Blvd. W.
Toronto, Ont. M8V 1H4
TEL. 259-0966

Serdeczne życzenia wesołych
Świąt Wielkanocnych
składa

PARAFIA KATEDRALNA
pod wez. św. JANA CHRZCICIELA
Polskiego Narodowego Katolickiego Kościoła
Tel. (416) 532-8249 lub 532-9576

Ks. biskup dr JÓZEF NIEMIŃSKI, proboszcz
Ks. Jan SCOTT-BUCCLEUCH Ks. Antoni BUDZIK

Wesołego Alleluja
życzy

Pierwszy Polski Kościół Baptystów

2611 Dundas St. W., Toronto M6P 1X8
Tel. 239-3305

Pismo Święte Nowego Testamentu w nowym przekładzie
wysyłamy w okresie świątecznym wszystkim na życzenie bez
opłaty. Pisać na adres kościoła.

NABOŻEŃSTWA:

W niedzielę: o godz. 11 rano

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Wielkanocnych
składa

**MICHAŁ WOJCIECH
CZUMA**
ADWOKAT

MICHAEL CZUMA ASSOCIATES
481 University Ave., Toronto, Ont. M5G 2F9
Suite 502
Tel. 599-5799 Fax 599-9981

Wesołych Świąt Wielkanocnych
całej Polonii życzy

**WOJTEK ANTCZAK
AUTO DRIVING
SCHOOL**

The Helpful Professionals
Licencjonowany Instruktor Jazdy udziela lekcji oraz
przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "C")
res. 270-8145 bus. 536-5454
900 Dufferin St. ste 215, Toronto

Najserdeczniejsze życzenia świąteczne
swoim Klientom oraz Polonii
składa

**KRZYSZTOF
PREOBRAŻEŃSKI**
Adwokat
TEL. 580-1408

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
składa

wszystkim swoim Pacjentom
i całej Polonii
**Dr. Krystyna
Salach-Markiewicz**
porady ginekologiczne, pediatryczne i ogólne
2228 Dundas Str. W. # 205
TEL. 588-5929

Zdrowych i wesołych Świąt Wielkanocnych
wszystkim swoim Pacjentom i całej Polonii
życzą

**DR. HELENA CHOJECKA
DR. BRONISŁAW CHOJECKI**
wraz z całym personelem

TEL. 629-0560
3631 Dixie Rd. # 2A
NOWO OTWARTY DENTAL OFFICE w MISSISSAUGA
(obok Polish Credit Union)

Najserdeczniejsze życzenia
wesołych Świąt Wielkanocnych
swoim Pacjentom
i całej kanadyjskiej Polonii
przesyła

**dr.
B. Kujawa-Cieślińska**

DENTAL SURGEON
29 Elm St., Toronto M5G 1H1
TEL. 977-0344 lub 977-7191

Wesołych
Świąt Wielkanocnych
całej Polonii życzy

Dr MARIA KALISIAK

2299 Dundas Str. W. Suite 406
TEL. 534-4230

Gabinet otwarty wieczorem
695 Markham Rd. Suite 18, tel. 431-4591

Najserdeczniejsze życzenia
wesołych Świąt Wielkanocnych
Pacjentom, Przyjaciółom, Znajomym
oraz całej Polonii przesyła

dr. S.M. Kłodas

LEKARZ RODZINNY
2333 Dundas St. W. pok. 302, 3 piętro
Toronto, Ont. M6R 1X6
TEL. 535-6009

WESOLYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
Ż Y C Z Y

**DENTURE
THERAPY CLINIC**

Jan M. WIŚNIEWSKI D.T.
Pierwsza polska protezownia dentystyczna
2337 Dundas St. W. - Toronto, Ont.
(Bloor - Dundas Square Bldg.)
TEL. (416) 533 - 8811

Wesołego Alleluja!

życzy
wszystkim swoim Pacjentom
i Znajomym

**DR JERZY
OCHOCIŃSKI**

89 Queensway West, Gabinet 322
Mississauga, TEL. 949-1270

Wesołych Świąt Wielkanocnych
życzy swoim Pacjentom i całej Polonii

**dr Bogdan
Pietraszek**

FAMILY DOCTOR
przyjmuje w gabinecie
przy 190 Fern Ave., Toronto
(naprzeciwko Credit Union)
TEL. 532-4317

KRAKUS SUPERSAM MEAT & DELICATESSEN

1570 Bloor St.W., Toronto - Tel: 534-2023

Zapraszamy na zakupy

1. Szyunki świąteczne z kością	- \$ 1.99 lb	13. Czekolada mlecz. z orz. 150g "Wedel"	- \$ 1.89 szt.
2. Szyunki świąteczne małe	- \$ 3.19 lb	14. Budynie	- \$ 0.65 opak
3. Kielbasa w krążkach i Kabanosa	- \$ 2.99 lb	15. Krówki mleczne i czekoladowe	- \$ 1.89 lb
4. Kielbasa i Kielbasa piwna	- \$ 2.99 lb	16. Sernik	- \$ 8.00 kg
5. Kielbasa myśliwska wędzona i parzona	- \$ 2.69 lb	17. Babki drożdżowe z bakaliami lukrow.	- \$ 2.50 szt.
6. Pasztetowa	- \$ 1.59 lb	18. Ptasiaie mleczko	- \$ 3.49 op.
7. Pasztety : Coniak - Mięсны - Ziółowy	- \$ 1.89 lb	19. Czekolada "Wedel" mleczna i gorzka	- \$ 1.09 szt.
8. Roast Beef R.T.E.	- \$ 3.39 lb	20. Sledzie solone (smalż) duże	- \$ 1.09 szt.
9. T. Bonne Steak Al	- \$ 2.99 lb	21. Sledzie w oleju i w sosie tatarskim	- \$ 0.99 szt.
10. Mięso wołowe na pieczeń Al	- \$ 2.99 lb	22. Cukierki czekoladowe "Bajeczne"	- \$ 2.99 lb
11. Schab bez kości	- \$ 3.69 lb	23. Prince Polo (20szt)	- \$ 6.00 kart.
12. Żeberka wieprzowe	- \$ 2.99 lb	24. Galaretki w czekoladzie	- \$ 2.99 lb

SPRZEDAŻ HURTOWA - MINIMUM EXPORT KARTON

Galaretki w czekoladzie	Bajeczne	Elita 250g	Ginger bread
Ptasiaie mleczko 8 oz	Grzyby marynowane	Budynie	Orzechowe w czekoladzie
Krówki mleczne	Lingobery - Zurawina	Kisiele	Peach drops
Krówki czekoladowe	Barszcz (zupy)	Ogórki	Mint drops
Orzeszki laskowe w czekoladzie	Prince	Bombonierki, Szampanskie	I wiele innych
	Elita 500g	Kompoty	

Godziny otwarcia sklepu; Każdy regularny tydzień:

Poniedziałek - Środa 8:00 - 18:00 Czwartek 8:00 - 19:00 Piątek 8:00 - 20:00 Sobota 8:00 - 18:00

Tydzień świąteczny:

Poniedziałek - Środa 8:00 - 18:00 Czwartek 8:00 - 20:00 Piątek 8:00 - 16:00 Sobota 8:00 - 16:00

Informujemy klientów, że w naszym sklepie prowadzimy sprzedaż produktów wyłącznie własnej produkcji, jak: wędliny, wyroby wędliniarskie, produkty garniżeryjne oraz ciasta, jak: makowce, serniki, babki, paczki nadziewane marmoladą z prawdziwej róży i wiele innych produktów sprowadzanych z Polski. W każdym tygodniu dajemy obniżki cen na poszczególne artykuły, systematycznie zmieniając (przez cały rok).

PEKAO
TRADING

WESOŁEGO ALLELUJA

CALEJ POLONII W KANADZIE

ż y c z a

DYREKCJA I PRACOWNICY

PEKAO TRADING (416) 588-1414; 588-1397
PEKAO TRAVEL (416) 588-1988; 588-2982

Wojska peruwiańskie pod pałacem prezydenckim w Limie.

N.Y.T.

"Nie wiadomo z czego", to znaczy częściowo z dystrybucji i przemytu kokainy, hodowanej wysoko w górach. Peru jest pierwszym na świecie producentem liści coca, przewyższającym znaną Kolumbię. Kartele kokainowe to druga zmora władz i mieszkańców Peru oprócz czyniącego sobie coraz śmielej maolizmu. Jest publiczną tajemnicą, że obłe zmory na pewnych płaszczyznach nawzajem się wspomagają.

Ogromny napis na murze przy szosie prowadzącej z gór do Limy: "Stolica to pole bitwy. Będzie krwawy rok". Protestancki misjonarz pracujący na przedmieściu Limy mówi: "Tak, wszyscy tu oczekujemy krwawego roku, chyba że władze już teraz slegną po superdrastyczne środki". Centrum Limy wydaje się spokojne, ludzie zdążają do swoich zajęć - jak w centrum każdego normalnego wielkiego miasta. Jednak przy głównej ulicy widać zapowiedź "krwawego roku" - rumowisko po rezydencji ambasadora amerykańskiego. Maoistowski podziemny dziennik "El

Diario" w wydaniu z 11 lutego przedstawił tę rezydencję jako "nasz cel, symbol jankesowskiej interwencji imperialistycznej i grabieży bogactw i naturalnych surowców Peru, siedziła agentury CIA i jankesowskiego ambasadora Anthony Quaintona". W dwa dni później samochód wyładowany materiałami wybuchowymi uderzył w 3-metrowy mur otaczający rezydencję robiąc wyrwę. Druga "bomba samochodowa" wtoczyła się przez tę wyrwę głębiej rozwalając część budynku, wysadzając w powietrze drzwi i okna i wyrwijąc z korzeniami spore drzewa. Zginęło trzech policjantów, a 20 przechodniów zostało rannych. W dzień później - 14 lutego był dzień strajku generalnego ogłoszonego przez komunistów pod hasłem "walki z Janke-sami". Poprzez wrzaskliwą propagandę i zastraszanie udało im się w tym dniu zatrzymać produkcję w wielu dużych zakładach stolicy. Wielu właścicieli sklepów zamknęło je w obawie przed terrorystyczną zemstą. Krążą tu pogłoski, że z tutejszymi

maolstami współpracują terroryści niemieckiej bandy Baader-Meinhof, którzy uciekli z Europy w ostatnich latach.

Stawić czoła czerwonej hienie może tu tylko sprawna armia. Lecz czy jest w stanie sprostać swemu zadaniu 120-tysięczna siła, której tradycje i strategia zostały ukształtowane w wojnach z Chile w 1881 i z Ekwadorem w 1941 roku? "Niestety, armia jest nieprzygotowana na taki rodzaj wojny" - mówi generał brygady Juan Manuel Campos Luque, na emeryturze od stycznia. 60 procent tej armii koncentruje się zresztą na granicy z Ekwadorem, uważanym za wieloletniego wroga. Aby odciążyć armię z tej granicy, prezydent Fujimori złożył w styczniu pokojową wizytę w Quito, pierwszą oficjalną wizytę od 50 lat. Ale problem jest nie tylko w zagrożeniu ze strony Ekwadoru. Oficerowie żalą się, że nie tylko brak im sprzętu, ale wręcz butów, plecaków, mundurów. Sytuację armii scharakteryzował mój amerykański przyjaciel - dziennikarz:

- Odwiedziłem jednego dowódcę w Andach. Ma do patrolowania 20 tys. kilometrów kwadratowych i ani jednego helikoptera...

Do tego morale oficerów peruwiańskich jest niskie przez pensje, które wręcz proszą o korupcję - średnio 250 dolarów miesięcznie.

Bojąc się puczu, prezydent Fujimori zmieniał bez przerwy generalów i nigdy nie mianował jednego dowódcy odpowiedzialnego za wojnę z maolstami.

W tej sytuacji od dłuższego czasu w Limie rozlegały się głosy o zaprowadzenie tymczasowych rządów silnej ręki, radykalne zmiany w armii i zlikwidowanie śmiertelnego zagrożenia czerwonej zarazy, która grozi rządami w stylu Pol-Pota. 6 kwietnia prezydent Fujimori zdecydował się na - jak to nazwał w telewizji - nadzwyczajne środki bezpieczeństwa: zawieszenie parlamentu, partii politycznych, organizacji, stowarzyszeń i klubów oraz na cenzurę pryncypia. Główne dzienniki wyszły tego dnia z dużymi białymi plamami na pierwszej stronie. W areszcie domowym znaleźli się przywódcy stronnictw parlamentarnych, a niektórzy uniknęli aresztowania i przebywają w ukryciu. Miasto patrolują silne oddziały armii. Pomimo wezwań do demonstracji i oporu - nie widać społecznego odzewu. Ludzie wiedzą, że to ostatni ratunek Peru przed komunizmem. Na ogół określają to "miękkim pucz". Moi przyjaciele uważają, że za miękki, by opanować sytuację.

Prezydent Fujimori zapowiada oczyszczenie aparatu sądowiczego z korupcji. Kładzie na to szczególny nacisk. W ostatnich tygodniach Sąd Najwyższy uwalniał z więzień całymi grupami zarówno rebeliantów "Świetlistego Szlaku", jak i producentów kokainy i członków przemytniczo kartelu. Głosy na północy Ameryki, pętlające Fujimori jako faszystę i wroga demokracji nie są świadome realiów, które dopiero tutaj widzi się i czuje.

Zatrzymać hienę z Andów - to pragnienie ogromnej większości Peruwiańczyków, szczególnie tych z niezliczonych osad na wschód od Limy, bestialsko terroryzowanych

przez Guzmana i jego coraz liczniejszą bandę "libertadores".

Moi rozmówcy - przemysłowcy, oficerowie i dziennikarze obawiają się, że powstrzymanie maolistów nie jest możliwe bez konkretnej pomocy amerykańskiej, wojskowej i gospodarczej. Istotną sprawą jest zlikwidowanie pożywkli komunistów - nędzy wsi i przedmieść. Na ile sytuacja jest poważna, niech świadczy naj-

nowsze (już po "puczu") wydanie komunistycznego "El Diario" - pokazuje on mapę aglomeracji Limy (8 milionów ludności): większość mapy w tonacji czerwono-różowej - 7 stref "czerwonych" (kontrolowanych przez "Świetlisty Szlak") i 21 stref "różowych" (kontrolowanych przez cywilną partię komunistyczną).

Krzysztof Ostrowski

Zdrowych i wesółych
Świąt Wielkanocnych życzę

LECH W. PRUSIŃSKI
NAJSTARSZE POLONIJNE
BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

Załatwianie stałego pobytu, wiz turystycznych,
sponsoringowe, imigracja do USA, wypełnianie formularzy
imigracyjnych, indywidualny serwis

192 Garden Ave., Toronto, Ont. M6R 1H7
TEL. (416) 588-1659

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Wielkanocnych
wszystkim swoim Klientom
i całej Polonii
s k ł a d a

VIDEO CAFE

Duży wybór filmów polskich i amerykańskich
Otwarte 7 dni w tygodniu od 12-21
Komputerowe przegrywanie kaset na różne systemy
Najniższe ceny

534 - 7078

Wesołych Świąt Wielkanocnych
życzy swoim Klientom i całej Polonii
Z.B. AIR SYSTEM INC.

INDUSTRIAL RESIDENTIAL
Central air conditioning and furnace
Wszelkie prace ogrzewcze i klimatyzacyjne
24 HOURS SERVICE
ZYGMUNT BARWIŃSKI
1840 Medallion Court, Mississauga Ont. L5Y 2L7
Tel. (416) 823-9807

Wesołych
i zdrowych
Świąt
Wielkanocnych
życzy

Kenneth J. Michalak B.A.C.C.A.

Certified General Accountant

Prowadzenie ksiąg buchalteryjnych
Wypełnianie zeznań podatkowych
Załatwianie mortgage
Wszelkie porady w sprawach finansowych
1576 Bloor St. West, Toronto M6P 1A4
tel. 588-2808

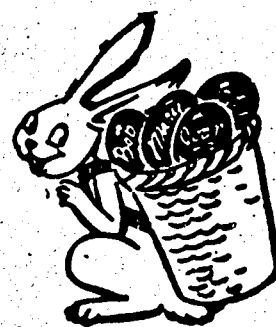
Wesołych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych
życzy

BOGUSŁAW CHOLEWIŃSKI

ELEKTRYK

Wykonuje oraz reperuje każdą instalację elektryczną.
Heavy wire. Licence No. No. E-238

Tel. 239-6580
20 Bromley Cresc, Islington On. M9A 3X4

Wesołych
i zdrowych
Świąt
Wielkanocnych
życzy

swojej Klienteli i całej Polonii

FRUITLAND GARDENS

Zawsze na składzie świeże jarzyny i owoce
2294 Bloor St. W. Toronto M6S 1N9
Tel. 769-2857
Bezpłatna dostawa do domów

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Wielkanocnych
s k ł a d a

**RICHARD'S MEAT PRODUCTS
& DELICATESSEN**

Doskonałe wyroby mięsne, jak:
kielbasy, szynki i inne wyroby

307 Roncesvalles Ave., Toronto, M6R 2M6
Tel. 533-5165

Wesołych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych
życzy

AUTOBUS TOR-LOT

Polska gościnność

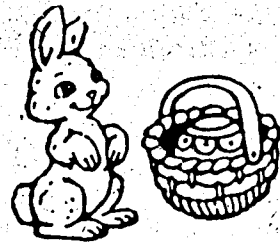
TORONTO-MONTREAL - TORONTO
(LOTNISKO MIRABEL)

- Posiada pełne prawo przewozu pasażerów w Ontario i Quebec
- Zapewnia punktualny, komfortowy przejazd
- Współpracuje z PLL LOT w Kanadzie i w Polsce
- Dowóz pasażerów w Toronto i okolicznościach za opłatą według umowy

Nie zwleka!
Załatw rezerwację w swoim biurze podróży lub dzwoń

(416) 673-9675

Wesołych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych
życzy

Queen Travel International Ltd.

171 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. Tel. (416) 531-4800

Codziennie przeloty do Amsterdamu •
Berlina • Frankfurtu • Wiednia.
Połączenia do Warszawy 5 razy w tygodniu.
Rewelacyjne ceny.

Najserdeczniejsze życzenia Świąteczne
swoim Klientom i Polonii **składa**
PETERSEN WORLD world tours inc.

TEL. (416) 882-5470
1-800-268-8063

oraz

UNITY TRAVEL

TEL. (416) 882-5475

Przedstawiciel

STERLING Airlines

Wesołych Świąt Wielkanocnych
życzy swoim Klientom i całej Polonii
Atlanta Motor & Collision

ED. JAWLOSEWICZ, właściciel

Kompletna naprawa karoserii
Bezpłatna ocena
Praca gwarantowana

39 Advance Rd., Toronto, Ont. M8Z 2S6
Tel. 239-3939

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

183 RONCESVALLES AVE. TORONTO, ONT.
TEL. (416) 531-4647 Fax: 531-2396

- ZAPROSZENIA
- WIZY
- WYMIANA PASZPORTÓW
- UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH
- BILETY SAMOLOTOWE DO POLSKI

UBEZPIECZENIA NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE SKLEPY

HUMBERVIEW TRAVEL

183 RONCESVALLES AVE. TORONTO, ONT.
TEL. (416) 588-0039 Fax: 531-2396

AUTHORIZED
DEALER

PIENIĄDZ ROBI PIENIĄDZ

"ŻYCIE PO ŻYCIU"

Każdy z Czytelników serii "Pieniądz robi pieniądze" zna na pewno podstawowe założenia naszej filozofii: **nie wydawaj więcej niż zarobiasz, oszczędzaj co najmniej 10% swoich dochodów, pożyczaj tylko wtedy, gdy inwestujesz, płac na czas długi z kart kredytowych, wpłacaj maksymalną sumę na RRSF, planuj swoje wydatki, kontroluj swój budżet, inwestuj, a zarazem dywersyfikuj swoje inwestycje, miej kontrolę nad płatnymi podatkami.** Zagadnienia te są tematem naszych artykułów, a listy od Czytelników skłaniają nas do poszerzenia omawianych problemów.

Przytaczamy niektóre z nich.

"... nie byłem do tej pory ubezpieczony, ale postanowiłem to zrobić i w tym celu odwiedziłem kilka firm ubezpieczeniowych. W niektórych z nich robili dla mnie nawet komputerowe ilustracje pewnych rodzajów ubezpieczeń, lecz w każdej odwiedzonej przez mnie firmie podawano mi sprzeczne ze sobą informacje. W North American Life zachwalają mi "Universal Life", lecz nie gwarantują kosztów ubezpieczenia... W London Life dowiedziałem się, że ubezpieczeń tego typu nie prowadzi dlatego, że były one dobre 20 lat temu, gdy stopa procentowa była wysoka... do listu dołączam kopię 3 rodzajów ubezpieczeń z różnych firm oraz 2 ilustracje ubezpieczeń z Canada Life..." K.R. (Alberta).

"... jestem w Kanadzie 2 lata i nie spotkałem jeszcze człowieka (chodzi mi o Polaka), który by mi uczciwie i z serca poradził. Urodziło mi się dziecko i chciałbym, żeby miało ono zagwarantowane środki pieniężne..." A.K. (Quebec).

"... szukam ubezpieczenia na życie, mam niepracującą żonę i małe dziecko... powinno ono być na \$20,000 i 5 lat". S.K. (Toronto).

Zachęcenі listami Czytelników powracamy do tematu ubezpieczeń. "Life insurance", czyli ubezpieczenie na życie jest fundamentem planu finansowego. Zabezpieczenie to powinno być zakupione przed rozpoczęciem budowania inwestycji. Zastanówmy się dlaczego ubezpieczenie na życie zajmuje tak niezwykle miejsce w naszym planowaniu. Gdy rozważamy nad tym, które z posiadanych przez nas dóbr jest najważniejsze, to najczęściej myślimy o domu, RRSF czy też innych inwestycjach. Zapominamy zwykle o tym najwartościowszym tj. zdolności do zarabiania pieniędzy. Wiele osób zastanawia się nad ubezpieczeniem domu, jachtu czy też samochodu, a znacznie mniej czasu poświęca na zastanowienie się nad tym jak zabezpieczyć dochód, który pozwala nam na utrzymanie odpowiedniego standardu życia i nabywanie potrzebnych nam dóbr. Kupując "Life Insurance" nie ubezpieczamy życia jako takiego, a tylko jego ekonomiczną wartość, czyli potencjalne przyszłe dochody. Dlatego też stwierdzenie: "Po co mi są potrzebne, pieniądze po mojej śmierci" wynika z niezrozumienia potrzeby, którą zakup ubezpieczenia na życie zaspokaja.

Małżeństwo, urodziny dziecka, kupienie domu na raty, prowadzenie własnej firmy to tylko niektóre z przykładów sytuacji, w której posiadanie ubezpieczenia na życie jest właściwie koniecznością. Ono właśnie pokryje wydatki związane z pogrzebem nie pozbawiając najbliższych oszczędności, zagwarantuje odpowiedni standard życia rodzinie, zabezpieczy edukację dzieci czy też spłaci raty za dom. Jeżeli nie założysz jeszcze "living estate" to ubezpieczenie pozwoli wyrównać różnicę pomiędzy tym co zdołałeś zakumulować, a tym co potrzebujesz na wy-

padek śmierci; zmniejszy lub zapłaci "estate taxes", pozwoli wykupić część biznesu partnera na wypadek jego śmierci, spłacić długi lub osiągnąć zaplanowany poziom oszczędności.

Poważną rolę spełnia również ubezpieczenie na życie w planowaniu emerytalnym, inwestycyjnym lub podatkowym. "The Coopers & Lybrand Tax Planning Checklist-1991" opublikowana przez CCH Canadian Ltd. zawiera następującą myśl: "Ci, którzy poszukują sposobów oszczędzania na podatkach lub też odświeżenia ich płatności na przyszłe lata powinni rozważyć korzyści wynikające z niektórych polis ubezpieczeniowych. Jeżeli się na to zdecydujesz, to sugerujemy zasięgnięcie porady u specjalisty w tej dziedzinie nadmieniając tylko, że dużą część dochodu z takiej inwestycji jest zwolniona od podatków, może on być wykorzystany przed śmiercią i nie jest opodatkowany w momencie śmierci... Ci, którzy posiadają kapitał do zainwestowania nie powinni przeoczyć tej możliwości" (tłum. aut.).

Ponieważ głównym celem ubezpieczenia na życie jest zabezpieczenie rodziny, dlatego też powinno ono zaspokoić potrzeby w określonym czasie i o określonej wielkości. Nasze wymagania zmieniają się bezustannie (urodziny dziecka, wzrastająca stopa życiowa, ...), jak również zmieniają się polisy ubezpieczeniowe co powoduje, iż powinniśmy je sprawdzić co pewien czas, czy w dalszym ciągu zaspokajają nasze wymagania. Zmiany dotyczące polisy powinny być przeprowadzane tylko wtedy, gdy przynoszą korzyści dla jej posiadacza.

Ubezpieczenia w Kanadzie należą do najtańszych na świecie, a przy tym często kanadyjskie polisy terminowe gwarantują ceny przyszłych stawek (w odróżnieniu do ubezpieczeń np. w USA). Na niską cenę ubezpieczeń wpływa wiele czynników. Długość życia w Kanadzie, jak również stan naszego zdrowia jest znacznie lepszy niż przeciętne światowe. Zawsze musimy pamiętać o innych

mi opiece medycznej, za którą obecnie nie płacimy. Kompanie ubezpieczeniowe inwestują nasze składki do czasu wypłacenia odszkodowania. Ponieważ procent w Kanadzie jest wyższy niż w USA z tego też powodu kanadyjskie kompanie ubezpieczeniowe mogą za niższe składki zagwarantować ten sam benefit. Inwestują one większą część funduszy w akcje i nieruchomości, a właśnie te dwa sposoby inwestycji dały w ostatnich dziesiątkach lat największe zyski.

Często spotykanym przez nas stwierdzeniem jest "Jak to jest możliwe, że ja płacę \$400 rocznie, a kompania wypłaci aż \$100,000. Taka firma na pewno zbankrutuje". Przyjrzyjmy się więc w jaki sposób ustalane są składki ubezpieczeniowe. Firma ubezpieczeniowa zobowiązuje się do wypłacenia "death benefit" niezależnie od tego czy płaciłeś składki tylko przez miesiąc, czy też przez 40 lat, bowiem zgodziła się przyjąć ryzyko związane ze śmiercią ubezpieczonego. Wysokość składek zależy między innymi od "mortality risk", czyli ryzyka związanego ze śmiercią. Jest to wskaźnik określający w przybliżeniu ilu ludzi umrze w danym roku w zależności od określonej grupy wiekowej. Gdy wynosi on np. 0.6 dla osób 35-letnich, to oznacza to, że z każdej grupy liczącej 10,000 osób w wieku 35 lat 6 osób poniesie śmierć w danym roku. W takim przypadku osoba 35-letnia będzie płaciła \$0.60 za każde \$1,000 ubezpieczenia.

Wskaźnik śmiertelności nie jest jednakowy we wszystkich firmach ubezpieczeniowych, gdyż oprócz wieku wpływa na niego szereg innych danych w różny sposób klasyfikowanych przez różne kompanie (takie jak: waga, ciśnienie krwi, itp.). Niejednokrotnie przy zakupie ubezpieczenia padają pytania dotyczące stanu zdrowia, czy też rodzaju przebytych chorób. Zdarza się, że potrzebne są dodatkowe badania takie jak badanie krwi, elektrokardiogram, etc. Nie bez znaczenia jest również rodzaj wykonywanej pracy, czy też nasze upodobania takie jak np. palenie papierosów. Tylko poprzez fakt, że ktoś jest palący może płacić dwa

razy większe składki od osoby niepalącej. Nie jest korzystnym ukrywanie informacji, o których wiemy, iż podniosłyby nasze składki. Osoba z wrodzoną wadą serca ponosi ryzyko, że benefit nie zostanie wypłacony, jeżeli wada ta nie była podana przy spisaniu kontraktu. W takiej sytuacji placenie składek ubezpieczeniowych może okazać się stratą z trudem odkładanych pieniędzy.

W skład opłat za ubezpieczenie wchodzi również koszty prowadzenia firmy ubezpieczeniowej takie jak: wydatki związane z przeprowadzeniem badań medycznych, opłaceniem personelu, czynszu, utrzymaniem budynków, wynagrodzeniem agentów ubezpieczeniowych...

Procent zarabiany przez firmy

	YRT	5YRT	10YRT	T100
Najtańsza kompania	\$755	\$1390	\$1450	\$3400
Najdroższa kompania	\$2710	\$3450	\$3900	\$6350

YRT - One Year Renewable Term - cena rośnie co roku
5 YRT - Five Year Renewable Term - cena rośnie co 5 lat
10YRT - Ten Year Renewable Term - cena rośnie co 10 lat
T100 - Term 100 - cena nie zmienia się nigdy

P.S. Pomimo, że sezon RRSP jest poza nami, zainteresowanie Czytelników tym tematem nie wygasa. Firma nasza oferuje "Retirement Income Worksheet", który bezpłatnie wyślemy na każde żądanie. Na jego podstawie, każdy sam może przeprowadzić analizę swoich przyszłych potrzeb finansowych.

UT RYSZARD BIERYLO MAREK KAWKA
UNIVERSE FINANCIAL

- PODATKI • MUTUAL FUNDS • RRSP
- UBEZPIECZENIA • SCHOLARSHIPS

- współpracujemy z wieloma instytucjami finansowymi;
- nieustannie poszukujemy wartościowych produktów i nowych strategii inwestycyjnych;
- tylko te, które spełniają nasze wysokie wymagania uznajemy za godne polecenia naszym Klientom.

PROFESJONALNA PORADA NIE KOSZTUJE, A POMOŻE CI ZAOSZCZĘDZIĆ TYSIĄCE !!!

TEL. 891-5322 lub 748-0786

RICHARD'S INCOME TAX SERVICE
JUŻ WKRÓTCE I TY MUSISZ ROZLICZYĆ SIĘ Z PODATKÓW!
ROZLICZENIA DLA FIRM I OSÓB INDYWIDUALNYCH
TEL. 748 - 0786

ubezpieczeniowe na gromadzonych składkach jest następnym czynnikiem wpływającym na to, ile płacimy za ubezpieczenie, ale temat ten rozwinemy już w następnym odcinku.

Każdy powinien zabezpieczyć dochody na wypadek dłuższej choroby czy śmierci, ale nie każdy wie, że na przykład: "disability insurance" - do lat 65 i "life insurance" - do lat 100 stanowiąc mogą "tax-exempt" hybrid polisę, która może być spłacona w 5, 10, lub 20 lat.

Nie każdy też wie o różnicach w cenie tych samych polis z różnych kompanii. Poniższe zestawienie przedstawia ceny dla 40-letniego niepalącego mężczyzny za \$1,000,000 ubezpieczenia na życie (rocznie).

RYSZARD BIERYLO, MAREK KAWKA

ANGIELSKI DLA AMBITNYCH

STRUCTURE AND WRITTEN EXPRESSION

Większość wyrazów w języku angielskim funkcjonuje jako dwie lub więcej części mowy n.p. *fast* - 1) czasownik - pościć, 2) przymiotnik - szybko 4) przysłówek - szybko. W poniższych trzech ćwiczeniach waszym zadaniem jest zaklasyfikować wydzielone wyrazy do poszczególnych grup części mowy.

Ćwiczenie I

Słowa, które są tylko czasownikami oznaczcie **X**.

Słowa, które nie są czasownikami oznaczcie **O**.

Słowa, które są czasownikami i jednocześnie funkcjonują jako inne części mowy oznaczcie **XX**.

1. hand
2. cover
3. pretty
4. sit
5. driver
6. write
7. print
8. snow
9. satirize
10. long
11. letter
12. litter
13. dark
14. light
15. baby
16. teach
17. dance
18. sing
19. hotel
20. journey

Ćwiczenie II

Słowa, które funkcjonują jako czasownik oznaczcie **X**.

Słowa, które spełniają inną funkcję niż czasownik oznaczcie **O**.

1. be exact in your spelling
2. exact a promise from him
3. they experience a lot of pain
4. his experience proves valuable
5. strong will appeals to me
6. you can leaf through the book
7. one leaf fell off
8. they strike for higher wages
9. they have been on strike for a week
10. they always slide with me

Ćwiczenie III

Każdy z podkreślonych wyrazów może funkcjonować jako czasownik lub rzeczownik. Zróbcie odpowiednie oznaczenia w zależności jaką funkcję spełnia on w zdaniu (N - noun, V - verb)

1. Women love to shop for new clothes.
2. She ruins his life with her nagging.
3. I reward my kids for helping me.
4. Her rings seem to be worth a lot of money.
5. These kinds of accidents result from carelessness.
6. She has to get a hang of cooking.
7. She loves to gossip about her neighbours.
8. Its end made me cry.
9. It ends with an e.
10. They always contrast this house with the former one.

Klucz

Ćwiczenie I

1. czasownik i rzeczownik XX
2. czasownik i rzeczownik XX
3. przymiotnik O

4. czasownik X
5. rzeczownik O
6. czasownik X
7. czasownik i rzeczownik XX
9. czasownik X
10. czasownik i przymiotnik XX
11. rzeczownik O
12. czasownik i rzeczownik XX
13. przymiotnik O
14. czasownik, przymiotnik i rzeczownik XX
15. czasownik i rzeczownik XX
16. czasownik X
17. czasownik i rzeczownik XX
18. czasownik X
19. rzeczownik O
20. rzeczownik O

Ćwiczenie II

- 1.O, 2.X, 3.X, 4.O, 5.O, 6.X, 7. O,
8. X, 9. O, 10. X.

Ćwiczenie III

1. V, 2. V, 3. V, 4. N, 5.V, 6.N, 7. V,
- 8.N, 9.V, 10.V.

Opr.

DANUTA KUKULKA

JAAS

HALINA BARANOWSKA

M.A. A.I.I.C.

INWESTYCJE Z ZYSKIEM
12% PLUS

oraz

- Ubezpieczenia na życie
- Ubezpieczenia chorobowe
- Ubezpieczenia hipoteki
- Planowanie finansowe
- Planowanie emerytalne
- RRSP, RRIF, renty dożywotnie
- Plany edukacyjne

Aby jutro było lepsze zaplanujmy je już dziś!

Po dodatkowe informacje proszę dzwonić:

TEL. (416) 629-8322 lub (416) 740-7463

Fax (416) 629-4767

5160 Explorer Dr., Suite 22, Mississauga, Ont. L4W 4T7

BLISKI WSCHÓD

G O L G O T A

Starą Jerozolimę otacza mur. Dziś jest on dłuższy niż za czasów Jezusa. Bo "stara" to nie kilkadziesiąt, kilkaset - to kilka tysięcy lat. To tutaj rudowłosej drobny król wic dowodził walką i rzezią i tu układał poematy na cześć Pana swego, Jahwe. Dawid nie śmiał wypowiedzieć jego imienia. Nie był pewien, jak jego współbracia, czy nie wzywa Go nadaremno. Nie śmiał do dziś pisać Jego imienia pracowicie przepisując Torę. Tam, gdzie imię Jego widnieją jakieś znaki. Dawid w Jerozolimie grał i śpiewał Panu za wszystko co doznał i wycierpiał. Od Mojżesza nieomal po nasz straszny wiek wszystko obracało się i działo wokół Pana. Wkraczając do Jerozolimy, nawet zagubiony, współczesny człowiek, który rzadziej Pana chwali i już nie tak pięknie, wkracza w Jego pierwotne królestwo. Kilkupiętrowy kamienny mur trwa. Zburzony, rozpadł się pod atakami Muzułmanów, Krzyżowców jak rozsypujące się klocki. "Nie zostanie kamień na kamieniu", ale przetrwa. Dotykając tych murów masz wrażenie dotknięcia wieczności. Tej na naszą ludzką skalę.

***

Wewnątrz murów otwiera się średniowieczne miasteczko. Placyk-rynieczonek wokół kamieniczki (kamienne, a jakże) z maleńkimi okieneczkami. Między domami mrok. Uliczki na jeden wóz. Na dole kłębi się ludzka masa. Handlarze obwieśzeni różańcami, harmonijkami, kartek, drobiazgami na agrafkę. Budki z obwarzankami, cukrową watą, lemoniadą i wodą "Evan". Kramy z

rzeźbami. Krzyże, szopki, madonny z gładkiego jasnożółtego polyskliwego, oliwkowego drewna. Tysiące kramów z dewocjonaliami, cierniowymi koronami. Wszystko to pomieszane z szatami beduinów, mosiężnymi fajkami, tkaninami i dywanami Arabów. Ze sklepów płynie arabska muzyka, obsesyjna i niepokojąca. Miesza się z krzykiem przekupniów, oblegających przechodniów. Ta rozkrzyczana ulica to droga na Golgotę - Via Dolorosa. Choć obrośnięta kramami i arabskim tłumem wciąż jest tą samą drogą na górę Czaszki, drogą tysięcy zwykłych skazańców i jednego niezwykłego. Próbuje się tym myśleć, ale zagusza cię kupcząca, wrzaskliwa ulica i pośpiech. Nasz przewodnik pogania i nie pozwala się zatrzymywać. Odcięty od grupy turysty może utknąć w tłumie na dobre. W trosce o aparat fotograficzny i portfelik, obstatpiona przez zagradzających przekupniów przepłacam za pas kartek majątek. Daję dyla. Kiedy już dopadam grupy jest mi wstyd, że dałam się nastraszyć tym małym czarniawym chłopkom. Ale kto wie. Przewodnik odpędza ich jednak szorstko po hebrajsku. Znikają. Górę Czaszki okupuje muzułmański interes. Chrześcijańscy Arabowie nie mają tu życia. Góra już nie ich. Gnębieni przez swych złomków, pozbawieni praw obywatelskich z racji pochodzenia stanowią tę nieszczęśliwą mniejszość. Zarazem "sól tej ziemi". Jeśli ztracą swój smak, czym ich osolić? W Izraelu żyją też w znikomej mniejszości Żydzi chrześcijanie. Wśród nich niezwykły kapłan karmelita pochodzący spod Żywca ojciec Daniel - bohater video parys-

klego "Kontaktu". "Jestem Żydem, bo mi się tak podoba". Jak pierwsi chrześcijanie - Żydzi Daniel walczy o prawa wyznawców do swego miejsca w państwie Izrael. Wjeżdżając do Izraela Daniel Oswald Rufelsen dowiedział się, że jako katolik i kapłan nie ma prawa osłać na stałe na tej ziemi. Wyrzekł się wszak religii i tradycji. Mimo iż jego matka była Żydówką. Mimo iż jest i chce być Żydem. Jak w tytule filmu - bo tak mu się podoba.

Żydzi z byłego Związku Sowieckiego są często ateistami, czy agnostykami. Wiary przodków nie muszą znać ani wyznawać. Ojciec Daniel wyznaje ciągłość Starego i Nowego Testamentu. Wystąpił wręcz przekonanie do Sądu Najwyższego o prawo pobytu i obywatelstwo. Do dziś nie ma izraelskiego paszportu. Mieszka w zakonie w Haifa. Gdybyśmy mieli szczęście, mogliśmy go spotkać z pielgrzymkami na Drodze Krzyżowej. Ojciec Daniel odprawia mszę po hebrajsku, w języku najbliższym aramejskiego, w języku bliskim Jezusowi z Nazaretu, Jego apostołom, uczniom, języku Maril i Józefa. Nieliczni w Izraelu chrześcijanie budują na nowo swoje gminy wśród gromadzących się wokół świątyni w Jerozolimie. Jak w przygotowaniu na czasy ostatnie.

***

Ukrzyżowanie według rzymskiego mówcy Cicerona było "najbardziej okrutną karą" przeznaczoną dla kryminalistów, którym nie dane było być obywatelami Rzymu. Tak ginęli w Palestynie rebelianci przeciw im-

perium, nieposłuszni niewolnicy, zbrodniarze i recydywiści. Śmierć krzyżową wymyślili wyrafinowani w okrucieństwie Persowie. Metodę upowszechnił Aleksander Macedoński. Rzymianie przyjęli ją z uznaniem. Śmierć bowiem zadawana w ten sposób była bardzo powolna i okrutna wśród straszliwych bólów i skurczów mięśni. Poprzedzała ją biczowanie dyscypliną "flagrum" zakończoną szarpłącymi ciało kulkami. Skazaniec czasem tracił przytomność i umierał. Uważano to za akt łaski. Jeśli przeżył, osłabiony krwawieniem i bólem musiał dźwigać belkę długości sześciu stóp o wadze ponad 50 kg. Słup krzyża czekał na niego na Golgocie, wbity na stałe w szczelinę między skałami.

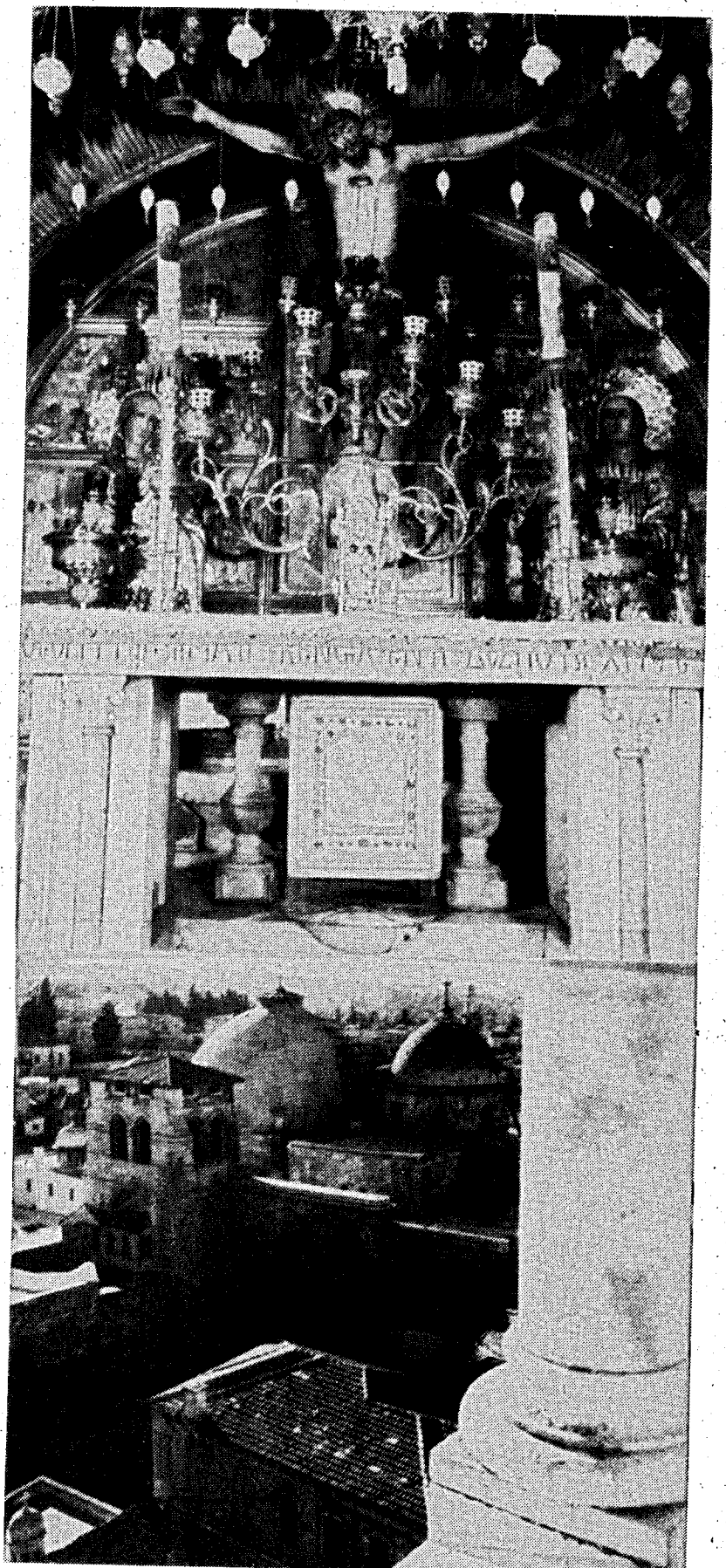
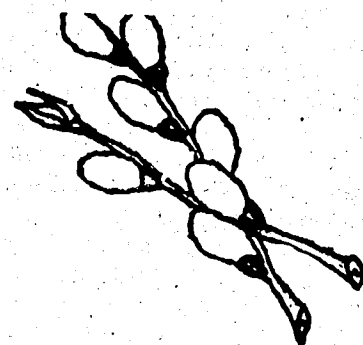
***

Szczelinę dziś otacza marmurowa płyta, nad nią ołtarz, nad ołtarzem kościół obrządku ortodoksyjnego. Kościół jest mroczny, o czarnych zakopconych ścianach, pełen srebrnych kaganków i złotych bizantyjskich obrazów. Turyści i pielgrzymi stoją cierpliwie w kolejce, by włożyć rękę w otwór, w którym tkwił krzyż.

Nagle wylania się stara blada kobieta w czarnym starocerkiewnym stroju. Gniewnym, niecierpliwym ruchem rozpędza turystów i pielgrzymów, czyniąc miejsce dla brodatego siwego kapłana i młodych zakonników. Śpiew i żarliwy rytuał nieustającej wędrowki krzyżową drogą powtarza się przez wszystkie stacje. Klerycy zegnając się dotykają dłonią świętej ziemi. Śpiew huczy w kaplicy i na kruczankach. Śpiew jakby przeciw trzaskającym aparatom.

NACZELNA

Dalszy ciąg nastąpi

ŚMIGUS-DYNGUS - PO ANGIELSKU

(Wspomnienie o jednym ułanie)

Moja córka coraz częściej prosi: mamo, pokaż albumy. Dziwne. To dziecko w Anglii urodzone i wychowane wcale za Anglią nie tęskni (w przeciwieństwie do mnie), ale coraz częściej naprowadza rozmowy na temat przyszywanych cioci i wujków z czasów Króla Cweczka. Czyżby szukała swoich polskich korzeni? Niedawno, przeglądając je, po raz nie wiem który, wykrzyknęła radośnie: mama, popatrz, Siwek! Czy pamiętasz to obławanie? Czy pamiętam? Oczywiście, że pamiętam. Ja zapomnieć nie mogę!

Na początku jakoś tak się złożyło, że obracaliśmy się wyłącznie w środowisku angielskim. I wszystko było tak stępcie, solidne, poważne, że aż nudne. Po tym zaczęliśmy powoli poznawać innych Polaków, ale znajomości te pozostawały luźne, głównie z powodu potwornych odległości (nikt jeszcze nie dorobił się auta) i długich godzin pracy. I wtedy właśnie, niewiedomo skąd i kiedy, zjawił się Witek. To był jakiś przełomowy okres w naszym życiu. W ciągu bardzo krótkiego czasu facet skonsolidował około 15 małżeństw, zaczął wydawać "party" jedne za drugim (a nic tak nie skleja ludzi jak alkohol), tak że po kilku takich ba-

langach żyć już bez siebie nie mogliśmy. I oczywiście Witek został naszym guru.

Tak od razu nie wszyscy byli do niego przekonani, szczególnie panowie. Nie tylko dlatego, że był od nas conajmniej o 30 lat starszy, ale dlatego, że był ułanem. Takim prawdziwym, zawodackim, szaleńczo przystojnym i pełnym polotu ułanem. Jak z tej piosenki: "ułani, ułani, malowane dzieci, nie jedna panienka za wami poleci". Lecieliśmy wszystkie i pewnie tego bał się nasz mążowie. Ale nic z tych rzeczy. On się po prostu między nami bardzo dobrze bawił. Facet aparycję miał zawodowego modela; szpakowate włosy na skroni, twarz ogorzala, wielkie niebieskie oczy, trzymał się prosto jak na jeźdźca przystało, siły miał niespożyte, tańczył jak młody bóg i wszystkich zawsze spijał pod stół. I jeszcze do tego był wspaniałym gawędziarzem.

Witek miał trzy namiętności: konie, piękne kobiety i pletanie figli. Jego ukochany siwy Trojan został przypuszczalnie zamieniony na konserwy dla niemieckiego wojska. Ale mówił o nim stale i bez przerwy. Wkrótce znaleźliśmy wszystkie wyczyny, gusty i idiosynkrazje tego konia tak jakbyśmy go sami dosiadałi. Witek z

pasją oglądał wszystkie gonitwy w TV, a czasami jeździliśmy całą paczką na wyścigi konne. Ciekawe, że Witek, który tak bardzo znał się na koniach, najwięcej przegrywał. Wygrywałam na ogół ja, bo stawiałam na permutacje siódemkowe. Cieszyliśmy się, że w Londynie nie ma dorożek, bo by pewnie przy nich biegł, aby sobie z konikiem uciąć pogawędkę. Co do kobiet, a wszystkie byłyśmy mężatkami, czarował nas, emablował, tudzież obtańcowywał jednakowo i chyba żadnej nie faworyzował. Od panien i rozwódek uciekał jak od morowej zarazy. Natomiast figlom i kawałom poświęcał każdą swoją wolną chwilę. Znalśmy jego wyczyiny w przedwojennych dworkach, na okupacji w Niemczech i pośród ogłupiałyh ze zdziwienia prostolinijnych Szkotów. Nie wiem, czy w życiu przeczytał jakąś książkę. O literaturze nie dyskutował. Może myślał, że szkoda czasu, bowiem jego ulubionym powiedzeniem było, że życie jest jak koszulka niemowlaka: krótkie i zasrane. Był charmantem, ale wyrażał się dosadnie. Jak to ułan.

Kiedy zjawił się w Londynie widać było, że w cywilnym ubraniu nie najlepiej się czuje. Mundur poszedł do lamusa, a razem z nim - kawalerska przeszłość. Ale nie fantazja

Nie miał także żadnego fachu. Było to w czasie kiedy zawodowi oficerowie całymi stadami snuli się smętnie po Londynie i gdyby nie to, że Anglicy mający nieczyste sumienie za to, że sprzedali nas w Jalcie, zaczęli usilnie przysposablać "weteranów" do życia w cywilu - pomariliby chyba z głodu. Piszę o weteranach celowo w cudzysłowie, gdyż wielu z nich nie miało więcej jak 17-18 lat. Witusz poszedł po linii najmniejszego oporu. Nic nie umiesz? Nie szkodzi. Będziesz "builderem". Nawet z czasem wyrobił sobie bardzo dobrą opinię wśród klientów. Londyn, legły w gruzach był wielkim polem do popisu dla faceta z fantazją. Jego nowym "Siwkem" stała się półciężarówka, którą kupił nie z drugiej, ale chyba dwunastej ręki. Natychmiast przemałował ją na szary kolor i zaczął wprowadzać terror wśród flegmatycznych Anglików swoją zawodacką jazdą. Jak to ułan.

Wszystkie letnie niedziele (nawet deszczowe) spędzaliśmy in gremio nad podmiejskim jeziorom. Tych, którzy nie mieli jeszcze własnego transportu zabierał Witek swoim "Siwkem". Co prawda nigdy nie było

wiadomo, czy się dojedzie i kiedy, bo "Siwkowi" wicznie nawalała chłodnica i trzeba było bezustannie stawać i dolewać wody, której zapasy w większych ilościach stale trzymał "na pokładzie". Panowie zsiadali i popychali. Panie plotkowały, dzieci płakały, psy ujadły, ale każdy cieszył się, że jedzie na piknik. To były cudowne, beztrudne i piękne czasy. Dzisiaj wiem, że szczęścia się nie przeżywa - szczęście się pamięta! Wówczas nikt z nas niczego jeszcze nie posiadał, wszyscy byliśmy na dorobku. Każdy cieszył się z osiągnięć innych. Zakup każdego auta, lodówki czy mebla należało natychmiast "ochrzcić" i już był pretekst do następnego przyjęcia. Takie party zaczynały się w piątek wieczór (po całym dniu pracy), a kończyły się częstogęsto dopiero w poniedziałek nad ranem. Szybka kapiółka, podparcie powiek zapalkami i jazda do pracy. Dopiero dużo później, kiedy wszyscy zaczęli obrastać w piórka, zaczęło się nieuniknione współzawodnictwo. Przyjaźń pozostała, ale jakaś inna. Jakby bardziej z dystansu. Ale to było potem. Na razie Witek wymyślał

kawały i z wojskową precyzją wprowadzał je w czyn. Zawsze kogoś dokooptowywał do pomocy i człowiek nigdy nie znał ni dnia ni godziny. Czasami było bardzo śmiesznie, a czasami skutki bywały oplakane. Jak to z ułanami.

Co roku w marcu udawaliśmy się wszyscy na "pielgrzymkę" do "Ideal Home Exhibition". Jak sama nazwa wskazuje, była to olbrzymia wystawa ostatnich osiągnięć i cudów techniki, sztuki, mody i wystroju elegancznego domu. Stamtąd pochodził mój pierwszy robot czy też piec mikrofalowy, stamtąd nowy pomysł na wystrój kuchni (cała z jasnego drzewa, łącznie z podłogą). Dzisiaj nie pamiętam, który to był rok, kiedy stwierdziliśmy z mężem, że najwyższy już czas, aby sprawić sobie nowe łóżko z bardziej twardym materacem. Bez pośpiechu zaliczaliśmy rozmaite stolska. No cóż, łóżka jak łóżka - różniły się tylko kolorem i wzorem materaców. I nagle zobaczyliśmy cudo. "King size" łożo! Ostatni krzyk wygody. To była miłość od pierwszego wejrzenia. Sprzedawca nas uprzedził, że jest to import i że będziemy długo czekać na dostawę, ale nam było wszystko jedno. Złożyliśmy zamówienie, wpłacili depozyt, podpisali na kropkowanej linii i co pół godziny wracaliśmy pod stolsko napawać oczy i myśli naszym nowym zakupem. Byliśmy trochę zdziwieni, że nikt poza nami nie wykazywał zainteresowania tym wspaniałym meblem. Zapomnieliśmy, że Anglicy są narodem konserwatywnym i do wszystkiego co jest super nowe z zasady wykazują głębokie uprzedzenie. I pewnie dlatego po paru dniach dostaliśmy zawiadomienie, że nasze łożo zostanie dostarczone za kilka dni, jeszcze przed Wielkanocą. Na cześć łóżka daliśmy odmalować sypialnię, odczyścić dywan, przestawiliśmy meble i nawet zawiesziliśmy nowe firany. Kiedy łożo przywieźli, zmontowali i poukładali materace - ogłupiałam. Siedziałam na fotelu i gapiłam się jak sroka w kość, w niemym zachwycie. Materace lśniły jasnyniebieską satyną, a kwiat japońskiej wiśni zakwitał różowo-białymi kwiatami. Pachniało farbą,

moimi perfumami i satynową nowizną. Poemat!

Spadłam z nieba na ziemię kiedy się okazało, że nie dostarczyli bieleziny pościelowej (ta sama satyna, ten sam wzór). Szybki telefon do firmy potwierdził moje obawy. Nie dowiedziałem. Pieniądze nam zwracają. Poleciałam do znajomej pani pułkownikowej, która parała się szyciem. Obstałowałam przepięknościami bieleziny z jednokolorowej satyny w odcieniu jasnoniebieskim i okazało się, że będzie to kosztowało prawie tyle samo co całe łóżko. Ja całe życie robiłam takie wspaniałe interesy. Na razie spaliśmy w jednym z gościnnych pokoi. Aż do czasu inauguracji łóżka, które miało nastąpić w sobotę, pozurekacji. Nasz prezent świąteczny. Na razie tylko je podziwialiśmy i każdy kto miał pecha nas odwiedzić musiał obowiązkowo je "zaliczyć" i przynajmniej za trzy razy na nim podskoczyć. Tylko kiedy podskoczył na nim i wytarzał się radośnie terrier Tereski - był to jedyny raz w moim życiu, kiedy chciałam skrzywdzić zwierzę.

Łóżko nie zawiodło pokładanych w nim nadziei. Było szczęściem wariata po bezsennych nocach. I sennych też. Utartym zwyczajem poszły wici, że będziemy oblewać nowe łóżko i że urządzamy party w niedzielę wieczór po święconym, które, wszystkie rodziny, spędzały osobno. Każdy w swoim rodzinnym gronie. Nasze party rozpoczęło się o 6 wieczór, a skończyło się o 6 rano, kiedy to z trudem udało nam się wypchnąć ostatniego gościa. Zawsze znalazł się taki, który nie chciał wyjść zanim nie ujrzał dna w każdej butelce. Spojrzeliśmy na pobożowisko i stwierdziliśmy, że nie mamy siły (gospodarze mają mieć siły Herkulesa i nerwy jak postronki), że idziemy spać, a porządek zrobimy później. Wkrótce zważyliśmy się na nasze piękne, cudne łóżko i to było ostatnie techniczne jego świetności.

Może w tym momencie warto by zaznaczyć, że gdyby naszą paczkę można byłoby przyrównać do hierarchii wojskowej, to Witkowi byłby oczywiście generałem, Teresa (moja najserdeczniejsza przyjaciółka) i jej

maż Tadek byłby jego adiutantami. I podczas kiedy reszta towarzystwa reprezentowałaby rozmaite szarże, to ja i mój mąż nigdy w życiu nie awansowalibyśmy wyżej aniżeli do stopnia podoficera. Braliśmy udział w tych wszystkich kawalach, oczywiście, ale zawsze tylko jako wykonawcy. A teraz ad rem.

Wyrwana z tego pierwszego, głębokiego snu, siedziałam na łóżku i dłuższą chwilę nie rozumiałam co się dzieje. Pół mili ode mnie, czyli po drugiej stronie łóżka siedział równie ogłupiały mój mąż, a z pokoju chyłkiem uciekali Teresa i Witkowi. Nasze przepiękne łóżko i my tonęliśmy w śliskiej, brązowej, cuchnącej maź, a usiłując się z łóżka wydobyć jeszcze tylko bardziej rozprowadzaliśmy to świństwo. A kiedy się w końcu wygramoliliśmy przemoknięci i śmierdzący, rozplakałam się jak małe dziecko. Obraz nędzy i rozpacz!

Pierwszy ochłonął mój mąż. Śmigus-dyngus - powiedział z goryczą. Tylko, że nam nie było do śmiechu. Całe szczęście, że oblewany poniedziałek owego roku był dniem ciepłym i słonecznym. Spędziliśmy go w ogrodzie wpróżd usiłując zeskrobać tą oślizgłą maź, a następnie jakoś domyć sam materac. Uwijał się jak w ukropie (czekała na nas z obładem ciocia - nestorka rodziny) nie bacząc na co chwilę podnoszone i opuszczane firanki naszych supereleganckich sąsiadów. Ciekawe co oni myślą, że myślny na tym materacu wyczyniali? Takie brązowe plamy? A fuji!

Po tym uwierzyłam Teresce, że był to po prostu nieszczęśliwy przypadek. Witkowi z Teresą i Tadekiem ułożyli wcześniej całą listę kogo i w jakiej kolejności będą oblewali. Wszystko zależało od tego, kto gdzie mieszka, kiedy od nas wyjdzie i ile czasu zajmie dojazd. Ale Tadek się spił i legł pokotem, więc go odwiedzili do domu. I już tylko we dwoje rozpoczęli swój cholerny proceder. Jurków oblali ich własnym mlekiem sprzed własnych drzwi. Stefanów oblali wodą z konewki z ich ogrodu. Zbyszaków z węży gumowego, Marków wodą z czajnika z ich własnej kuchni, do której Witkowi wlał przez okno. I tak po kolei. Myślny byli

ostatni na tapecie, gdyż niewiadomo było kiedy wyjdą ostatni goście. Pod nasz dom dojechali na wygaszonym silniku "na pych". Dla nas mieli przeznaczone po kanistrze z tych, które wozili na "Siwku". Mieli szczęście, że akurat nasza wówczas 6-letnia córka wypuszczała na dwór naszą kotkę Peri. Dziecko bardzo się ucieszyło kiedy zobaczyło ciotkę Teresę i wujka Witka i nie mogło zrozumieć dlaczego wujek, który zawsze ją witał braniem na barana, teraz dziecko odepchnął i jak szalony pobiegł z ciotką na górę. No i zaraz rozległ się mój płacz. Teresa mi tłumaczyła, że Witkowi od dawna wymienił chłodnicę i od tego czasu nie miał potrzeby korzystania z kanistrów. W niezmienną od miesięcy wodzie załagał się jakiś rodzaj śmierdzącego grzyba, ale oni nie mieli o tym zielonego pojęcia aż do momentu kiedy na nas chlusnęli. Kiedy zobaczyli, no i oczywiście poczuli, co na nas wylali, przytomnie dali dyla w obawie chyba o własne życie. Różne są reakcje ludzkie.

Myślny resztę dnia mieli z głowy. Po powrocie z rodzinnego obiadu zabraliśmy się do superablucji całego domu. Po party i po oblewaniu. Nastąpiło też wielkie pranie i na kolanach czyszczenie dywanów. Powróć do gościnnego pokoju. Materac pozostał w ogrodzie aż do wysuszenia, zanim w parę dni później przyszli fachowcy, aby dokonać chemicznego prania. Błędny materac. W moich oczach już nigdy nie odzyskał swojej oryginalnej wspaniałości, swojego satynowego splendoru. Został po prostu zdegradowany do zwykłej części umeblowania. Odkochałam się, bez jego winy. Samo życie.

Alle oliwa sprawiedliwa - na wierzch wylita, twierdzi porzekadło. Opowiadała mi potem Teresa, że kiedy ją Witkowi do domu odwoził zaczęła mu robić gorzkie wyrzuty i wymówki za to, że nie zadał sobie trudu, aby te kanistry sprawdzić i że jest przekonana, że spowodował nam kupę strat finansowych, abstrahując już od reszty nieprzyjemności. I że była bardzo zła kiedy Witkowi nie wykazał żadnego zrozumienia. Teresa nie była z siebie zadowolona, całą frajdę ze śmigusa diabli wzięli. Pożegnali się

Wesołych i zdrowych
Świąt Wielkanocnych
życzy swej Klienteli i całej Polonii

Rochester
FURNITURE GALLERIES

MYRON GERUS

President

HENRY STITSKI

Kierownik

**Największy słowiański sklep
z meblami na świecie**

1995 Dundas St.E. Mississauga, L4X 1M1
TEL. (416) 624-4411 Fax (416) 624-0279

dużo chłodniej niż zwykle i Witkowi odjechał. Ale, okazuje się, że nie za daleko. Objechał skwer, poszedł do ich sąsiadów, którzy go znali, i poprosił o pożyczanie wiadra z wodą, tłumacząc, że znowu mu się woda w chłodnicy zagotowała.

Teresa i Tadek mieszkali w starej, wiktoriańskiej kamienicy, w Chelsea, dzielnicy bohemy, ale tej zamożnej. Mieszkali na pierwszym piętrze i mieli piękny, duży balkon na szerokość całego wejściowego portyku. Teresa zmęczona trudami nieprzespanej nocy, natychmiast zasnęła. Wituś zaś, z ciężarówką zaparkowaną przy krawężniku, przystawił drabinę do balkonu i z wiadrem w ręku rozpoczął mozolną i chybotałą wspinaczkę do góry. Przechodzącemu policjantowi wydał się co najmniej podejrzany widok faceta w wieczorowym ubraniu, który o 8 rano wspiął się z wiadrem do czyjegosi mieszkania w ekskluzywnej dzielnicy. Jego głośne rozkazy natychmiastowego zejścia z drabiny nie za szybko

dotarły do Witki. Zaczął z góry krzyczeć, że to mieszkanie jego przyjaciół, tłumaczyć co to jest śmigus, że to jest taki polski zwyczaj. Ale pan policjant nie dał wiary i zmusił go do zejścia na chodnik. Głośna wymiana zdań zbudziła wreszcie Tereskę, która niepomna wyglądu, wyleciała na balkon w przeźroczyściej koszulce, ciesząc tym oczy licznych gapiów, którzy już zdążyli się zebrać. Nawet ich psy r.erdwały ogonkami. Zapytana przez pana władzę czy zna tego oto pana, bez zająknięcia się i wahań powiedziała, że widzi go po raz pierwszy w życiu. Nie pomogły wrzaski Witki, pan władza wezwał tzw. "Czarną Maryskę" (odpowiednik polskiej "suki") i Witusia powleczono do najbliższego komisariatu. Ponieważ poniedziałek wielkanocny w Anglii jest świętem, sądy nie pracują. Ale dowiedział się, że za słoną kaucją mogą go wypuścić aż do czasu rozprawy. Zaczął więc wydzwaniać wszystkich po kolei, ale my, uprzedzeni już przez Tereskę o tym, co się stało, wszyscy twierdziliśmy zgodnie,

że my nikogo o tym nazwisku nie znamy. Wybawił go, jak zwykle kiedy bywał w kłopotach, jego dawny ordynans Michałek. Michałek za swojego pana rotmistrza bez zastanowienia oddałby życie. Skoczył w ogień, wodę, nawet w piekielną czeluść. Michałek był bardzo prostym chłopem, analfabeta i nie pretendował do mózgu stulecia. Witka ubóstwiał, a ja miałam Witkowi za złe, że traktuje Michałką z przyrzuceniem oka. Miałam zatem ogromną satysfakcję kiedy się okazało, że ten głupi Michałek został pierwszym polskim szterlingowym milionerem w Wielkiej Brytanii. I to w czasach kiedy za milion funtów można było wykupić każdą posiadłość w średniej wielkości miasteczku. Michałek do dnia dzisiejszego obdzwaniał mnie przed każdymi świętami. Nie tylko po to, aby złożyć mi życzenia, lecz głównie, a by móc sobie o panu Witalisie powspominać. Głos mu się wtedy łamie i słyszę w nim łzy. On nadal Witkiem żyje, chociaż Witkowi już od wielu lat na swoim "Siwku" po mlecznej drodze cwałuje.

Ale nie na tym koniec historii. W każdym komisariacie siedzą znudzeni i znużeni reporterzy. Z zasady mają do czynienia z pijakami, rodzinnymi rozróbami, córami Koryntu, złodziejzaskami. Rzadko coś się w święto dzieje. Aż tu nagle taka gratka! We wtorek, po świętach, czytaliśmy we wszystkich porannych angielskich dziennikach: DZIKIE ZWYCZAJE WIELKANOCNE POLAKÓW (Daily Mail), POGAŃSKIE ZABAWY POLAKÓW (Daily Express), SPRAWA POLSKA A WIELKANOC (Daily Mirror), IMPORT BARBARZYŃSKICH ZWYCZAJÓW - JAK MOŻEMY SIĘ BRONIĆ? (The Chronicle). Ze wszystkimi szczegółami. Do kogo on dzwonił, kto go nie chciał znać, kogo i czym oblał. Zgroza! Do nas zadzwoniono, czy mogą zrobić zdjęcie materaca. Mąż wysłał ich do wszystkich diabłów. Nawet nasz superkonserwatywny "Dziennik Polski", który dotychczas milczał na ten temat uparcie (no, bo taka kompromitacja) musiał w końcu zamieścić jakąś wzmiankę, bo im się w redakcji telefony urywały. Staliśmy się nagle

wątpliwymi bohaterami niewiadomo czego, gwoździem sezonu, ulubieńcami plotkarskich saloników i dystygowanych salonów. Doszukiwano się podtekstów politycznych, erotycznych, wszystkiego, tylko nie śmigusa.

Mój Boże! Gdzie te czasy? Gdzie ci ludzie? Gdzie ta, mimo wszystko, fantazja? Zostaliśmy sami na placu boju. Michałek, który ma chyba ze sto lat i ja. Tereska zginęła w wieku 40 lat. Inni odeszli na wieczną wartę. Ale zostały fotografie. Dowód tego, że oni byli. I że to wszystko naprawdę się zdarzyło. Niewinne buźki naszych dzieci, które teraz mają już swoje własne dzieci. Z każdym rokiem nie tylko ja, ale i moja córka spoglądamy na te fotografie z coraz większym rozczewnieniem. Są one jedynym mostem, który łączy mnie z nimi wszystkimi, tam na górze. I ciekawa jestem czy oni się tam wszyscy odnaleźli i na której chmurce będzie im w tym roku urządził Wittek niebiański śmigus-dyngus.

A może ten deszczyk, który nagle spadł z niebieskiego nieba, jest odpowiedzią na moje pytanie? Może był zawartością jakiegoś megakanistra, tyle, że czystego tym razem?

Nina Geysztor-Zawirska

P.S. Wszystkim Czytelnikom, jak co roku, życzę z całego serca sytych, spokojnych i radosnych Świąt. Bajecznie kolorowych jaj i słiczego słodkiego baranka. I, Kochani, nie prowadźcie wozów na cyku. Nie oplaca się skórka za wyprawę!

ARTEX INTERNATIONAL
oraz POLSKIE LINIE LOTNICZE **LOT**

MARYLA RODOWICZ

Elżbieta Chanecka
Małgorzata Jarecka
Wojciech Olszewski
Jacek Wąsowski

Jadą wozy kolorowe...

Producent: ANDRZEJ KOŁACZYŃSKI

TORONTO SOBOTA 25 kwietnia godz. 16:30 i 20:00
330 LANSDOWNE AVE.
WEST TORONTO SECONDARY SCHOOL
Wjazd do podziemnego garażu z pld. strony budynku

215 Roncesvalles Ave., TORONTO - Tel. (416) 537-7914
3615 Dixie Rd. unit 11 MISSISSAUGA - Tel. (416) 238-6683
3482 Lawrence Ave. SCARBOROUGH - Tel. (416) 439-7132

GRIMSBY NIEDZIELA 26 kwietnia 1992 r. godz. 15:00
Sala ZPWK - Place Polonaise
Bilety w cenie \$12 do nabycia przy wejściu

LONDON PONIEDZIAŁEK, 27 kwietnia 1992 r. godz. 20:00
419 Hill St. - Sala Parafii M. Boskiej Częstochowskiej
Bilety w cenie \$12 do nabycia przy wejściu

THUNDER BAY ŚRODA 6 maja 1992 r. godz. 19:30
Sala Grupy 19 Zw. Polaków w Kanadzie
102 Court St.S.

WINNIPEG CZWARTEK 7 maja 1992 r. godz. 20:00
Sala Sokoła, 717 Manitoba Ave.
Przedsprzedaż: Cracovia, tel. 582-8321

CALGARY PIĄTEK 8 maja 1992 r. godz. 20:00
Polish-Canadian Cultural Centre
3015 - 15 St. N.E.

EDMONTON Rezerwacja i przedsprzedaż - Manager tel.291-3757
SOBOTA 9 maja 1992 r. godz. 20:00
Citadel Theatre, 9828 - 101 A Ave.

Przedsprzedaż: Camelot tel. 430-8747
VANCOUVER NIEDZIELA 10 maja 1992 r. godz. 19:00
Killarney H.S. Auditorium
6454 Killarney i 49 Ave.

Przedsprzedaż: Polish Store tel. 874-3338
MONTREAL CZWARTEK 14 maja 1992 r. godz. 20:00
Westmount H.S. 4350 St. Catherine St.W.
Przedsprzedaż: Restauracja Cracovia,
1246 Stanley St. tel. 866-2196
Tatra Travel, 3628 St.Laurent Bv. tel. 849-3451
1001 Plants, 5518 Monkland Ave. tel. 481-2263
Informacje i rezerwacje: Tel. 483-5621 po 6:00 wiecz.

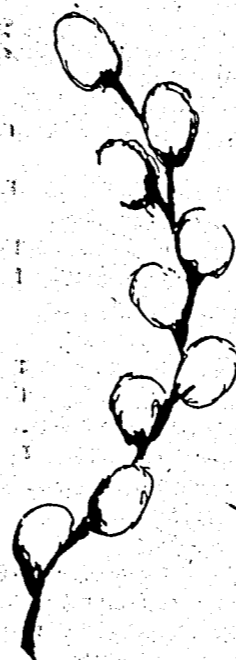
PROSIMY O NIEROBIENIE ZDJĘĆ I JAKIKH KOLWIEK
NAGRAŃ W CZASIE KONCERTU

KLUB INICJATYWY KATOLICKIEJ ZAPRASZA NA NASTĘPUJĄCE SPOTKANIA:

- z dr. hab. Aleksandrem Skotnickim - założycielem i przewodniczącym Fundacji Im. prof. Juliana Aleksandrowicza, zajmującej się leczeniem chorób krwi, na temat: "Rola lekarza i księdza w rozwoju osobowości chorego". 23.04. (czwartek) o godz. 19:30 w sali parafialnej kościoła św. Maksymiliana Kolbe w Mississauga,

- z inż. Jerzym Słubickim na temat: "Geneza problemu Indian w Kanadzie". 25.04. (sobota) w Copernicus Lodge, 66 Roncesvalles Ave. po Mszy św. o godz. 18:30.

Wstęp wolny.
SERDECZNIE ZAPRASZAMY

J&L SULMIERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

Certified Service

Toronto • 2290 Bloor St. W. (Bloor & Runnymede) 769 • 4558 • Mississauga • 702 Burnhamthorpe Rd. 949-9988
Scarborough • 3630 Lawrence Ave. E. (biuro "EXPOL") 438-5656 • NUMER INFORMACYJNY: 252 • 4566

NASZYM MORALNYM OBOWIĄZKIEM JEST ZMNIJSZENIE WASZYCH PODATKÓW !!!

- CZY WIESZ ZE ...
- Nowo otrzymany S.I.N. (nawet w 1992 roku) może upoważnić Cię do zwrotu pieniędzy za poprzednie lata.
  - Aby otrzymać kredyt GST, musisz wypełnić zeznanie podatkowe.
  - Wbrew popularnej opinii, Revenue Canada nie poprawi zeznań podatkowych na Twoją korzyść.
  - Możesz skorzystać z nowo wprowadzonego kredytu GST-Rebate dla pewnych grup pracowniczych.
  - Opłata za opiekę nad dziećmi i pewne niewykorzystane ulgi między małżonkami (np. za szkołę, wiek) mogą znacznie zmniejszyć Two podatki i należą do jednych z najczęściej błędnie omijanych ulg podatkowych.

JEZELI KLIENT NIE JEST USATYSFAKCYJONOWANY - NIE POBIERAMY OPLAT

W naszych biurach oferujemy natychmiastowe wyniki obliczone na komputerze. GWARANTUJEMY 100% bezbłędne wyniki. Jeśli jednak klient nie jest całkowicie usatysfakcjonowany, zwracamy oryginalne dokumenty nie pobierając żadnych opłat - przeciwnie, oferujemy dodatkowo \$20.00 każdemu, kto wróci z lepiej wypełnionym zwrotem podatkowym.

UWAGA! BIZNESMENI!
Ważne ogłoszenie od innych źródeł zarobku ZMNIJSZA-
jąc podatek lub zwrot podatku. Nie zapomnijcie, że hobby (o cha-
rakterze zarobkowym) może być traktowane jako biznes. Dzięki naszym pro-
gramowi "BUSINESS-OP" unikniecie opłat podatkowych na gąrną usługę
Pamiętajcie, że strata z biznesu może być odliczona od innych źródeł zarobku ZMNIJSZA-
jąc podatek lub zwrot podatku. Nie zapomnijcie, że hobby (o cha-
rakterze zarobkowym) może być traktowane jako biznes. Dzięki naszym pro-
gramowi "BUSINESS-OP" unikniecie opłat podatkowych na gąrną usługę
UWAGA! MISSISSAUGA.
Otworzyliśmy siła nowe biuro przy
702 Burnhamthorpe 949-9988

WALCZYMY Z RECESJĄ!

JEDNORAZOWA OPLATA ZA CALOROCZNĄ OBSŁUGĘ

Cena za usługę jest uzależniona od skomplikowania zwrotu podatkowego i jest obliczana absolutnie "fair" przez kom-
puter. Ze względu na używanie komputera obliczenia są
najwyższej jakości, natomiast CENA jest utrzymana na
absolutnym MINIMUM; np. prosty "income tax" \$26.00,
przebiegły "statystyczny" pomiędzy \$29.00 - \$39.00.

AUTOMATYCZNA

25%

ulga dla wspólników (ki)
(np. prosty \$17 - przeciętny \$20-29).

- Bezpieczna calorcza pomoc
- Porada w przypadku otworzenia interesu
- Porada finansowa

Biuro otwarte: 10:00 - 18:30
Soboty: 10:00 - 16:30
Dziękujemy za użycie
numeru 252-4566

Horoskop tygodnia 16 - 22 kwietnia

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Dobra passa w pierwszej połowie tygodnia, wykorzystaj ją i wytrwale zmierzaj do celu. Potem może być trudniej. Zwłaszcza w sferze uczuciowej niektóre Barany mogą doznać zawodu. W sprawach materialnych ostrzeżenie: nadmierna przebiegłość może przynieść odwrotny skutek. Porozmawiaj z Rybami, do Raków lepiej się nie odzywaj. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 5.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Wprawdzie w tym tygodniu liczne Byki błyszczyć będą dowcipem i sprytem, ale nie wszystkie misje, w których dane im będzie uczestniczyć powiodą się. Zwłaszcza jeśli będą to sprawy poważne, a potraktuje się je zbyt lekko. Należy przejść nad tym do porządku i wyciągnąć wnioski na przyszłość, aby podchodzić do niektórych problemów bardziej docieklawie. Dobre układy z Wagą, Lew nie ma dla Ciebie tolerancji. Dzień ważny - wtorek, liczba szczęśliwa - 3.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Jeśli Bliźnięta przystąpiły już do realizacji planów mogą liczyć na powodzenie. W gronie towarzyskim - dowody przyjaźni, upominki, sympatyczne listy. Ale niech Bliźnięta mają się na baczności - grożą konflikty w sprawach materialnych (zobowiązania? długi?). W kontaktach uczuciowych przestroga, aby nie zadrażały partnerów swoim oddaniem. Zwróć uwagę na Barana unikaj Wagi. Dzień ważny - piątek, liczba szczęśliwa - 5.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Tydzień miły dla Raków romantycznych; czułe nastroje, sentymenty. Pisane im powodzenie w miłości. Z jednym zastrzeżeniem - aby nie narzucały zbyt swobodnie swego stylu i nie starały się "urabiać" bliskiej sercu osoby, bo mogą ją spłoszyć. W pracy raczej spokój. W swoich planach na przyszłość pamiętaj o Strzelcu, unikaj Wodnika. Dzień miły - niedziela - liczba szczęśliwa - 2.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
W tym tygodniu racjonalne podejście do rzeczywistości będzie dla Lwów obroną przed niebezpieczeństwami, z którymi Lwy muszą się liczyć zwłaszcza w podróży. Nie chodzi tu o jakieś niezwykle czyhające zasadzki, ale należy mieć się na baczności, np. przed siłą własnej wyobraźni i zbyt nimb idealizowaniem kogoś, kto wcale na to nie zasługuje. Oparcie i radę znajdziesz u Koziorożca. Unikaj Bliźniąt. Dzień ważny - sobota, liczba szczęśliwa - 12.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września
Panny powinny być przygotowane w tym tygodniu na kłopoty w sprawach zawodowych. Należy stawić im czoła z rozwagą, a szybko zostaną rozwiązane. Za to dobra passa w miłości i wszelkich sprawach uczuciowych, nastąpi rozładowanie napięć, wiele wyjaśni się tam, gdzie zdania były podzielone. Dobre kontakty z Rybami, Barana unikaj. Dzień miły - środa, liczba - 4.

WAGA: 23 września - 23 października
Wagi zabłysną odwagą i niezależnością poglądów w sprawach doniosłych i tych codziennych. Wskazana jednak ostrożność w sprawach finansowych, walcz z własną rozrzućnością, bo jako podejrzliwa Waga oszukać się nie dasz. Miłe spotkanie z Baranem, nie licząc na względy Raków w tym tygodniu. Dzień ważny - piątek, liczba szczęśliwa - 4.

SKORPION: 24 października - 22 listopada.
W tym tygodniu Skorpiony muszą nastawić się duchowo na pewne trudności. Bezstronność ich stanowiska spowoduje kłopoty, ale jak się okaże później, efekt końcowy będzie pozytywny, da satysfakcję, nie należy więc przerażać się, jeśli z końcem tygodnia nie nastąpi ostateczne rozwiązanie. Cierpliwość! Nie zadzieraj ze Skorpionem, ale Byk Ci sprzyja. Dzień ważny - niedziela, liczba szczęśliwa - 7.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Raczej nudnawy tydzień. Nie najlepsza atmosfera towarzyska, ale bez wstrząsów. W pracy należy unikać konfliktów z osobami nieorganizowanymi, skłonny do chaotycznej improwizacji. Strzelec ich nie naprawi, a po co ma tracić nerwy i czas. Jakaś Panna czeka na wiadomość, nie zwlekaj! Wagi nie są przychylnie w tym tygodniu. Dzień ważny - sobota, liczba szczęśliwa - 5.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Który z Koziorożców przystąpi w tym tygodniu do wyteżonej pracy, niech liczy tylko na siebie przy rozwiązywaniu technicznych problemów. Pomysły same przyjdą. Jeśli w pracy zawodowej mężczy Koziorożca nudne i pedantyczne otoczenie, najlepsze odprężenie znajdzie w obcowaniu z przyrodą. Uwaga - mniej wyniosłości w stosunku do Barana. Nie sprzyja Ci Lew. Dzień ważny - czwartek, liczba szczęśliwa - 4.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Niezły tydzień. Konieczne jednak Wodniki muszą przezwyciężyć nieśmiałość, bo w sprawach sercowych jest wiele do wygrania. Aktywność w tej dziedzinie będzie wręcz niezbędna! W pracy potraktuj trudności z poczuciem humoru. Nie poddawaj się nastrojom wiary we wróżby i zjawiska nadprzyrodzone. Zakochane Wodniki niech zbyt nie ufają horoskopom! Przyjazna rozmowa z Rakiem. Unikaj Panny. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 8.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
Razem z początkiem tego tygodnia kończy się dla Ryb spokojny relaksowy okres. Ryby szykują się do energicznego ataku i osiągnięcia upragnionego celu pod warunkiem, że nie będą szarżować. Dotyczy to także spraw sercowych. W dziedzinie zawodowej osiągną sukces, szczególnie finansowy, choć zadanie było mało ambitne, to finansy dadzą satysfakcję. Znak ważny - Strzelec, unikaj Barana. Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 3.

BATES & DODDS

DOM POGRZEBOWY

H.A. MORDEN - President

DEAN E. HALLETT - Vice-Pres. & Managing Director

931 Queen St. W. (róg Strachan Ave.)

Toronto, Ont. M6J 1G5

Tel. 363-0681

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION
Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212

Dr. JOLANTA JASTRZĘBSKA
LEKARZ OGÓLNY
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje w poniedziałki i czwartki w g. 10 - 18, wtorki, środy, piątki w g. 10 - 20, w soboty w g. 9 - 13 (Pierwsza i trzecia sobota miesiąca gabinet nieczynny)
TEL. 583 7878
2333 Dundas St. W. 404

If You're ambitious, trustworthy and would like to earn TOP PAY salary in the comfort of Your own home, don't delay. Send today for free information package.
Please enclose \$2.00 for postal services+stamp. Limited time offer.
HOMEWORERS DIRECT MARKETING
P.O. Box 97005
Toronto, Ont. M6R 3B3

ARNOLD PENK

GOLD MASTER SALESMAN

PONTIAC, BUICK, CADILLAC & GMC TRUCKS

SALES & LEASING

NISKIE OPROCENTOWANIE

lub RABAT

ARNOLD PENK przedstawiciel firmy General Motors istniejącej od 1922 roku, oferuje Państwu szeroki wybór nowych i używanych samochodów.

- Pełna gwarancja fabryczna na samochody GM
- Bezplatna gwarancja antykorozyjna na okres sześciu lat..

- ARNOLD PENK specjalizuje się w sprzedaży samochodów i finansowaniu pożyczek od dwudziestu lat.
- Jest jednym z najlepszych w tej dziedzinie na terenie Kanady.
- Znany również jako społecznik, pomaga swoim Klientom w trudnych sytuacjach.
- Załatwia sprzedaż, pożyczkę oraz oferuje pomoc w znalezieniu ubezpieczenia.
- Osobista opieka ARNOLDA PENKA przez cały okres posiadania auta.
- PENK gwarantuje najlepsze warunki kupna.

PAMIĘTAJ! ZAKUP SAMOCHODU JEST POWAŻNĄ TRANSAKCJĄ, TRZEBA WIEDZIEĆ KOMU MOŻNA ZAUFAĆ. DOŚWIADCZENIE, WIEDZA I UCZCIWOŚĆ JEST PODSTAWĄ BIZNESU ARNOLDA PENKA

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 771-0688, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto Ont. (przy College St.)

Zbigniew Obrębski

Artysta-fotograf.

Wykonuje na zamówienie zdjęcia portretowe oraz ślubne

tel (416) 694-3792

PolBiz
BUSINESS WITH POLAND NEWSLETTER

IMPORT • EXPORT • INWESTYCJE W POLSKĘ
Na poziomie publicznym przepisy prawa o podatkach i celach w odniesieniu do kontaktów cyfrowy i długi o opłacie i cenie

Interesujesz się biznesem w Polsce ?

Wydajemy PolBiz miesięczny magazyn niezbędny dla każdego zainteresowanego tym tematem.

Numer z zeszłego miesiąca wysyłamy bezpłatnie
Bieżące numery dostępne są przez prenumeratę lub bezpośrednio w:
TORONTO
Master Printing Inc. tel. 761-9659
Głos Polski tel. 533-9460
Roncesvalles Bakery tel. 535-7143
Polimex tel. 537-7914
Gazeta tel. 531-3230
MISSISSAUGA
Quality Sausage (Roncesvalles) tel. 533-7054
Mazowsze Meats & Deli tel. 897-9647
Krakow Delicatessen tel. 897-0695
SCARBOROUGH
Polka Delicatessen tel. 289-0379
W celu zamówienia prenumeratę lub darmowego numeru napisz lub zadzwoń do redakcji
MASTER PRINTING INC. 2965 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1Z2
Tel. (416) 761-9659 Fax (416) 761-1933

INCOME TAX RETURNS

Jan Popławski

Income tax consultant

Profesjonalna, tania,

szybka usługa

w domu Klienta

TEL. 455-7956

215-224

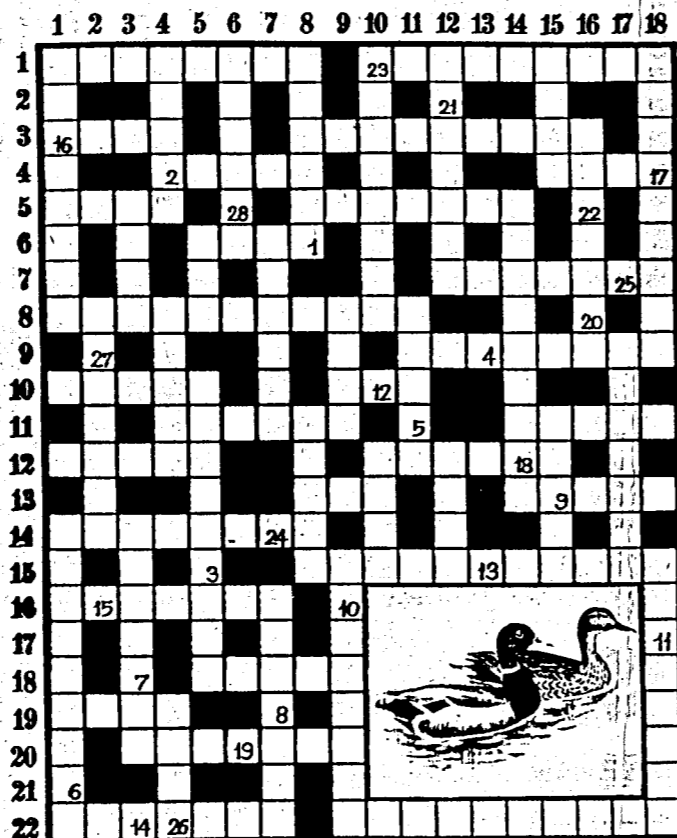
STUDIO ANKA
Anka Czudec
photographer

2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

POZIOMO: 1 — buława z piórami używana przez starszyznę zaporoską jako oznaka władzy • konterfekt • 3 — żołnierza pobory • rodzaj ugody • 4 — zwierzę-uparciuch • rodzaj z rodziny pasterczaków • 5 — pociecha Noego • wokół szyi • 6 — talyga, wysitek • 7 — jedna z podtrzymujących więzanie dachowe • 8 — służy do wyznaczania kursu statku na podstawie namiaru na określone ciała niebieskie • 9 — ciągnie przez puszczyne • 10 — „czwórka” na korcie • Mariański (głęb. do 11.022 m) w zach. części Pacyfiku • 11 — należy do rodziny pokrywowatych • wysłannik Lucylera • 12 — rezydencja bogacza • proces niszczenia powierzchni Ziemi przez wodę, wiatr itp. • 13 — napój wyskokowy z trzciny cukrowej • lkanina z polyskiem • 14 — konna eskorta honorowa w sukmanach • 15 — dawn. bezpłatny słoń w szpitalu lekarza zdobywającego specjalizację • 16 — dzieła mistrzyni z Koniakowa • 18 — ma węza w kieszeni • 19 — uczeń w orkiestrze wojskowej • 20 — do siedzenia • 22 — napęd pojazdów określony rodzajem silnika • państwo w pld.-zach. Azji

PIONOWO: 1 — łatwo ją zaciągnąć, trudniej zwrócić • rumuńska metropolia • 2 — krewniaczka lososia • 3 — odmiana chalcedonu • z ikry • 4 — miasto wojewódzkie • zdrowa roślina • stulek pod wodą • 5 — na nim deszeń • określa ilość lub kolejność • 6 — duży port nad Morzem Śródziemnym • 7 — leczy choroby układu moczowego • twórca dzieł sztuki • 8 — nie każdy produkuje, chociaż zatrudnia pracowników • dźwignica z wystającym ramieniem podnośnym • 9 — czas, okres • stan w pld.-środk. części USA • 10 — krótka informacja na łamach • będzie solenizantem na początku ostatniego kwartału • 11 — trachę zieleni i kwiatów dla mieszcuchów • 12 — drobnoustrój wywołujący chorobę • znak wróżebny • 14 — traktowanie innych z lekceważeniem lub zuchwałą pewnością siebie • 15 — tłusty śledź • „korek” na jezdni • 16 — drewno sosny • 17 — w buddyzmie — stan najwyższej szczęśliwości • 18 — od tej kaczki wywodzą się wszystkie rasy kaczek domowych • ciemny minerał stosowany w jubilerstwie i radiotechnice

KRZYŻÓWKA

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI POLEGA NA ODGADNIĘCIU HASŁA, na które składają się litery oznaczone liczbami umieszczonymi w prawym dolnym rogu niektórych krątek.

Rozwiązanie krzyżówki Gdzie zgoda z poprzedniego numeru tam i siła

EC NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ
LECH W. PRUSIŃSKI
Magister praw
Długoletni kierownik Biura Pomocy Imigrantom
Załatwianie stałego pobytu, wiz turystycznych, sponsorowanie, imigracja do U.S.A., wypełnianie formularzy imigracyjnych, indywidualny serwis
Bezpłatne porady we wtorki 12⁰⁰ - 19⁰⁰
Prosimy o telefoniczne ustalenie wizyt.
194 Garden Avenue, Toronto, Ont. M6R 1H7
Tel. (416) 588-1659

Medicentres
PRIMARY HEALTH CARE CLINICS
DR. HENRIETTA FICEK
Family Physician
Crowfoot Corner
217, 150 Crowfoot Cres., N.W.
CALGARY, Alberta T3G 3T2
TEL. (403) 241-8900
Poniedziałki - piątki 9:00 a.m. - 10.00 p.m.
Soboty, niedziele 10:00 a.m. - 6.00 p.m.
Umawianie wizyt niekonieczne

CARAVAN VIDEO & CONVENIENCE STORE

Jacek i Anna Szkolak
zapraszają
do wypożyczalni filmów.
Mamy najnowsze filmy, ponad 400 polskich i 3 tysiące angielskich, BETA, V.H.S., Nintendo.
U nas też kupisz polskie gazety.
ETOBICOKE, 5241 Dundas St. West
(w pobliżu przystanku metra na Kipling)
TEL. 234-5915

"PANI JADWIGA" Polski Program Radiowy

1250 AM, soboty od godz. 1 - 2 po poł.
TEL. 604-2247
Wiadomości, publicystyka, muzyka

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

Inż. ANDRZEJ BOGUCKI ANDRZEJ KOZIARSKI
Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców \$49.99 Wymiana oleju + filtra (do 5 litrów oleju) \$24.99

POLECAMY: Przy pomocy najnowocześniejszych dodatków do olejów i paliw:

• przedłużanie żywotności silników i skrzyń biegów • obniżanie zużycia paliwa
• przywracanie utraconych osiągnięć silnikom

1541 - A The Queensway, Toronto, Ontario M8Z 1T8 **252-0226**

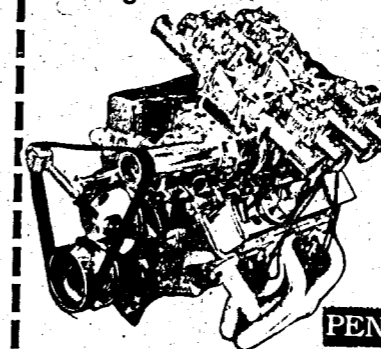
Najlepiej zadbasz o silnik - używając

FORTÉ

KAPITAŁNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem
objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD
Stan Ignakiewicz 30 LAT PRAKTYKI Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowych i kierowniczych
- przebudowa transmisyj
- okazjna sprzedaż części zamiennych do silników

PENNZOIL ZABEZPIECZY TWÓJ MOTOR

537-2529 483 DUPONT STREET (przy Bathurst) 537-5857

NR 226 • WIELKANOC • 16 - 22 KWIETNIA 92

MIESZKASZ W PÓLNO-CNO-ZACHODNIM TORONTO?
SZUKASZ LEKARZA Z EUROPEJSKIM PODEJŚCIEM, GOTOWEGO TEŻ ODWIEDZIĆ CIĘ W DOMU?

Przychodnia lekarska w północnym Etobicoke informuje, że jest obecnie otwarta w dogodnych godzinach - pon. - piątek od 2 po poł. do 7 po poł. (z wyjątkiem środy).
Rozumiemy po polsku, mówimy po czesku i słowacku.
TEL. 741-2930, 964 Albion Rd. (blisko Islington)
DR. JAROSŁAW POLASEK

ADWOKACI
LESLAW SOSNOWSKI
JACEK MIKOLAJKO

2333 Dundas St. W. Suite 408, Toronto M6R 3A6
TEL. (416) 538-8493

- Sprawy karne: kradzieże, pobicia, jazda w stanie nietrzeźwym • Sprawy cywilne i rodzinne
- Rozwody i separacje • Zakładanie, kupno, sprzedaż spółek i przedsiębiorstw • Testamenty, spadki
- Sprawy w Polsce - akty notarialne, pełnomocnictwa

... przychodzi z pomocą każdemu, kto ma problemy z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat
KRZYSZTOF PREOBRAŻEŃSKI
dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:
99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
TEL. 762-5365

KINGSWAY MEAT PRODUCTS & DELICATESSEN LTD.
Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych polskich rzeźników według tradycyjnych polskich receptur
CENY KONKURENCYJNE

INCOME TAX CONSULTANT

Członek Kanadyjskiej Federacji Konsultantów Podatkowych

CZESŁAW KĘPA

1768 Pagehurst Ave.
Mississauga, Ont.
TEL. 238-0447

Burnhamthorpe Rd. E.			
Dixie Rd.	Havenwood Dr.	Fleisgate Dr.	Pagehurst Ave.
			1768

Prowadzi jedną z najdłużej istniejących w Ontario i najsprawniej działających polskich firm konsultacji podatkowych. Dokonujemy usług w zakresie: sporządzania zeznań podatkowych i księgowości, odwołań do Ministerstwa Finansów, listów i sprawozdań finansowych, otwierania, kupowania i sprzedaży biznesów, całoroczne konsultacje z prawa podatkowego.

DR. M.J. CELIŃSKI

Registered Psychologist
Usługi w języku polskim.

Badania powypadkowe dla sądu (urazy głowy, zaburzenia emocjonalne, psychoterapia rodzinna i indywidualna, bóle głowy i zaburzenia psychosomatyczne, terapia relaksująca i hipnoza (fobia, leczenie odwykowe palaczy i osób z nadwagą)
Badania inteligencji dzieci i dorosłych
TEL. 226-6397

344 Sheppard Ave. East. Willowdale, Ont. M2N 3B4

TANIO, DOBRZE I SZYBKO
uzyskasz prawo jazdy dzwoniąc
TEL. 769-1280 lub 259-9233

AMICO
DRIVING SCHOOL

POLSKI CHIROPRAKTYK

Dr. John Jaskot
BSc., D.C.

URAZY
związane z pracą, uprawianiem sportu, prowadzeniem pojazdów mechanicznych
BÓLE GŁOWY • KRĘGOSŁUPA

MIMICO
CHIROPRACTIC CENTRE
2362 Lakeshore Blvd. W
Toronto, Ont
M8U 1B6
255-2231

SCARBOROUGH
CHIROPRACTIC CLINIC
2555 Eglinton Ave. E
Suite 202 Scarborough,
Ont. M1K 5J1
267-1146

JERZY SZEPLIŃSKI

Insurance Broker

DO YOU KNOW? We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

- Ubezpieczenia na życie, biznesu chorobowe i wypadkowe, dentystyczne
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Dożywotnie renty i emerytury RRIF
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Fundusze inwestycyjne 100% gwarantowane
- Ubezpieczenia dla odwiedzających oraz podróżujących poza Kanadę

TEL. : 848-1250, FAX : 897-1862

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia
• LIFE INSURANCE - na życie
• DISABILITY - chorobowe
• MORTGAGE - hipoteczne
• GROUP BUSINESS - handlowe
• RRSP, ANNUITY - emerytury
• VISITORS - dla odwiedzających
Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dcm: 858-0129

Andrzej Krysiak

Mutual of Omaha Insurance Company

UBEZPIECZENIA na życie • biznesu dla odwiedzających w razie choroby lub wypadku
plany finansowe zabezpieczające dzieci
plany emerytalne RRSP

Jerzy Majewski, M.Sc.
Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

METRO TORONTO

Przedaż - kupno - wynajem domów, interesów i apartamentów.
Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych
Kamil KOWALCZYK

TEL. biuro: 536-5000, dom: 247-2658

Umożliwiam zakup domu przy 5% wpłaty, hipoteki już od 9,25% na 1 rok i 10,25% na 5 lat. Zwrot kosztów Land Transfer Tax dla kupujących pierwszą nieruchomość.

- Bloor/Cawthra - przepiękny 4-sypialniowy townhouse, garaż, ogródek, wyjście z "basementu" na patio. Tylko 15 tys. wpłaty.
- Highpark - 3-sypialniowe condo, w najekskluzywniejszym budynku. Cena \$279,000.
- Toronto - 9-pokojowy dom z możliwością wynajmu + mieszkanie dla właściciela, prywatny zajazd, garaż, wykończona piwnica. Tylko \$219,000.
- Royal York - najlepsza część Etobicoke, 4-sypialniowe bungalow, zredukowana cena, do natychmiastowej sprzedaży.
- Etobicoke - 4-sypialniowy wolno stojący dom na dużej działce, wykończony basement, tylko \$209,000.
- Etobicoke - bardzo solidne bungalow, blisko Lakeshore, \$169,000.
- Park Lawn/Barry Rd. - "Custom build Raised Bungalow" na działce 50 x 140, tylko 50 tys. wpłaty.
- Polska dzielnica - 81 Fern Ave. - tylko \$189,000; 82 Fern Ave. - tylko \$239,000; 57 Wright Ave. - tylko \$192,000; 195 Sovereign Ave. - tylko \$269,900.
- 59 Foxwell St. - tylko \$199,000 - wolno stojące "bungalow", prywatny zajazd, wykończona piwnica.
- Scarlett/Eglinton - 3 syp. Condo, \$137,000.
- Scarlett/Eglinton - przestrzenne pokoje do wynajęcia od zaraz, \$250 miesięcznie.

BIURO PODRÓŻY

AUTORYZOWANY DEALER

SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES

A division of 5473 19 Ontario Ltd.

WORLD WIDE TRAVEL

331 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. Canada M6R 2M8
TEL. (416) 532-3042, 532-3794 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)
720 Burnhamthorpe Rd. W., Unit 17, Mississauga, Ont., Canada L5C 2R9
TEL. (416) 896-2832, Fax 273-5993 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)

Już z górą 9 lat firma Save-O-Way wysyła co tydzień regularnie kontenery z paczkami do Polski.

- BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW • PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOLOTAMI LOT • ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ
- WYSYLKA SAMOCHODÓW • SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

PACZKI DO POLSKI

Kitchener, Ont. Kazari Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel. 743-7653	Woodstock, Ont. Holy Cross Church 169 Ingersoll Rd. Tel. 539-1050	Dellhi, Ont. Aleksander Bożek R.R. 1, Dellhi Tel. 502-1058	Brantford, Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel. 753-7550	Scarlett/Eglinton European Sausage Deli Lidia Piskiewicz-Jan Gorski 92 Halsey Ave. Tor. M4B 1A9 Tel. (416) 755-4221 SCARBOROUGH, ONT.	BIG WIN CENTRE Lottery Headquarters 760 Brant Street Burlington, Ont. L7R 4B7 tel. 639-7547
DAHA PARCEL 55 Thornhill Dr. Guelph, Ont. N1H 8C7 Tel. 836-4672	Oshawa, Ont. Barbara Rzeźniczek 869 Capri Court Tel. 435-0600	Hamilton, Ont. Save O Way 747 Barton St. E. Tel. 545-6788	Thunder Bay, Ont. Frank Customs 519 Simson St. Tel. 622-3885	St. Catharines, Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facer St. Tel. 937-4411	

Każdy klient kupujący bilet lotniczy o wartości powyżej \$500 może wysłać bezpłatnie paczkę morską o wadze do 10 kg do Polski lub innego kraju na świecie!

TAJEMNICE CHINSKIEJ MEDYCYNY

Wiosenne Oczyszczenie Organizmu

„Przebywał Jezus na pustyni 40 dni. Nic w owe dni nie jadł, a po ich upływie odczuł głód.”
W/g Ew. Św. Łukasza.

Okres przedwiosenny jest doskonałym okresem do przeprowadzenia kuracji oczyszczenia organizmu. Świadoma głodówka to praktykowana od wieków i niezwykle ceniona metoda leczenia. Lata popełnionych błędów w odżywianiu jest przyczyną wielu chorób i przyczyną przedwczesnego starzenia się. Nasi przodkowie zalecali wstrzeźliwość w jedzeniu i picciu, a także praktykowali systematyczne głodówki zwane postami. Plutarch miał zwyczaj mawiać, że „zamiast brać lekarstwa, lepiej głodować jeden dzień”.

W Europie kuracją głodówkową zainteresowano się bliżej na przełomie XVI i XVII wieku. Książka Dr R. Hofmana pod tytułem „Opis znakomych wyników osiągniętych we wszystkich chorobach dzięki głodowaniu”, a później Dr Mayer ogłasza publicznie, że „głodowanie jest najbardziej skutecznym sposobem leczenia wszelkich chorób”. To wszystko przyniosło zainteresowanie tą kuracją. W wieku XIX, zarówno w Europie jak i w Ameryce rozpoczęto badania naukowe, z których wynikało jak wiele dobrodziejstw przynosi stosowanie kuracji głodówkowej.

Również w medycynie chińskiej zalecane są głodówki mające na celu oczyszczenie organizmu. Maja one również inne zadanie. Jest to wygaszenie cyklu dziewięćdziesięciodniowego. Prawo 90-ciu dni jest bardzo ważne w medycynie chińskiej, mówi ono, że każda rzecz czyniona lub spożywana dzisiaj da rezultat za 90 dni. W życiu ciągle

popełniamy błędy, których skutki pojawiają się w cyklu 90-dniowym. Cykl powtarza się dalej, 180 dni, 270 dni itd. Oczywiście kolejne reakcje są coraz słabsze niemniej jednak ciągle obecne. N.p. jeżeli jednego dnia opalimy się zbyt mocno na słońcu to następnego dnia wystąpi zaczerwienienie skóry. Jest to już reakcja chorobowa naszego ciała. Za trzy miesiące od tego dnia pojawi się gorączka - jest to reakcja cykliczna.

Głodówkę lub kurację zbożową robimy by przerwać i wygasić te cykle. Głodówka powinna trwać przynajmniej trzy dni. Organizm potrzebuje co najmniej 72 godziny na wydalenie groźniejszych toksyn. Głodówki nie można robić byle jak. Należy wcześniej przygotować się do niej. Trzeba przede wszystkim przygotować się psychicznie. W żadnym wypadku nie wolno dopuszczać do siebie myśli typu: ja nie wytrzymam, umrę z głodu! Takie myśli tylko osłabiają człowieka i wprowadzają w stan frustracji. Należy ustalić dokładnie kolejne etapy głodówki. Najpierw trzeba przestać jeść mięso, potem sery, stopniowo przechodzić na pożywienie roślinne. Tuż przed rozpoczęciem właściwej głodówki jeść wyłącznie produkty zbożowe (kaszę i inne dania z pełnego ziarna). Po kilku dniach odżywiania się zbożami można rozpocząć głodówkę. Podczas głodówki nie powinno się stosować środków przeczyszczających, mogą one wywoływać bóle i niepotrzebnie osłabiają one organizm. Bardzo ważne jest to co pijemy w czasie głodówki. Powinno się pić zawsze ciepłe napoje, herbaty ziołowe, soki owocowo-warzywne. Można przygotować je samemu zgodnie z cyklem odrzyczym. Wrzucamy owoce lub warzywa na wrzącą wodę i gotujemy około czterech godzin. Następnie robimy z tego „soki” i pijemy w miarę pragnienia.

Okres głodówki warto wykorzystać na naukę lub medytację. Umysł jest wtedy bardziej świeży i jest to bardziej skuteczne. Po zakończeniu głodówki konieczne jest stopniowe przyzwyczajanie naszego organizmu

do normalnego pożywienia w sposób odwrotny w jaki przygotowaliśmy nasz organizm do głodówki. Objedzenie się zaraz po zakończeniu postu jest bardzo szkodliwe i może być bardzo niebezpieczne.

Poślimy dla odzyskania zdrowia i dobrego samopoczucia. Schudnięcie, w sumie niewielkie, bo przeciętnie około pół kilograma na dobę, jest niejako produktem ubocznym. Lecnicze i odmładzające działanie postu polega na likwidowaniu całego śmietnika, który zgromadziliśmy w sobie przez lata niemądrego odżywiania się. Nagromadzenie złogów jest jedną z przyczyn starzenia się. Dzięki głodówce oczyszczamy organizm z tego balastu, co jest równoznaczne z biologicznym odmłodzeniem. Zmniejszają się lub znikają zmarszczki, spada poziom cholesterolu, reguluje się ciśnienie i ustępują inne stare dolegliwości.

Przepis na dzisiaj.

Sok brzozy - na przedwiośnie należy pić wodę brzożową (sok z drzewa). Działa ona oczyszczająco na wątrobę przez co uzyskujemy oczyszczenie skóry. Jest to wspólny lek przy trudno leczonych zmianach skórnych. Można go pić przez dwa do trzech tygodni, wczesną wiosną. Nie daje się niestety konserwować, po dwóch dniach kwaśnieje.

Korzystając z okazji dziękuję Czytelnikom Tajemnic Chińskiej Medycyny za telefony i listy, a wszystkim Czytelnikom ECHA składam życzenia Wesołych i Zdrowych Świąt Wielkanocnych.

Bogusław Rzepecki

PO CO PŁACIĆ WIĘCEJ??!

Tanie, szybko i wygodne połączenia do Warszawy
i Europy najlepiej przez

POLIMEX TRAVEL

215 RONCESVALLES AVE., Toronto, Ont.

TEL. (416) 537 - 791

3615 DIXIE RD., UNIT 11, Mississauga, Ont.

TEL. (416) 238 - 6683

3482 LAWRENCE AVE. E. # 104, Scarborough, Ont.

TEL. (416) 439 - 7132

PONADTO ZAŁATWIAMY

- WYSYŁKĘ PACZEK MORSKI LOTNICZYCH
- UBEZPIECZENIA WIZYTUJĄCYCH
- WIZY DO USA
- WYRABIANIE PASZPORTÓW POLSKICH
- ZAPROSZENIA
- TLUMACZENIA

POLIMEX TO RZETELNOŚĆ